

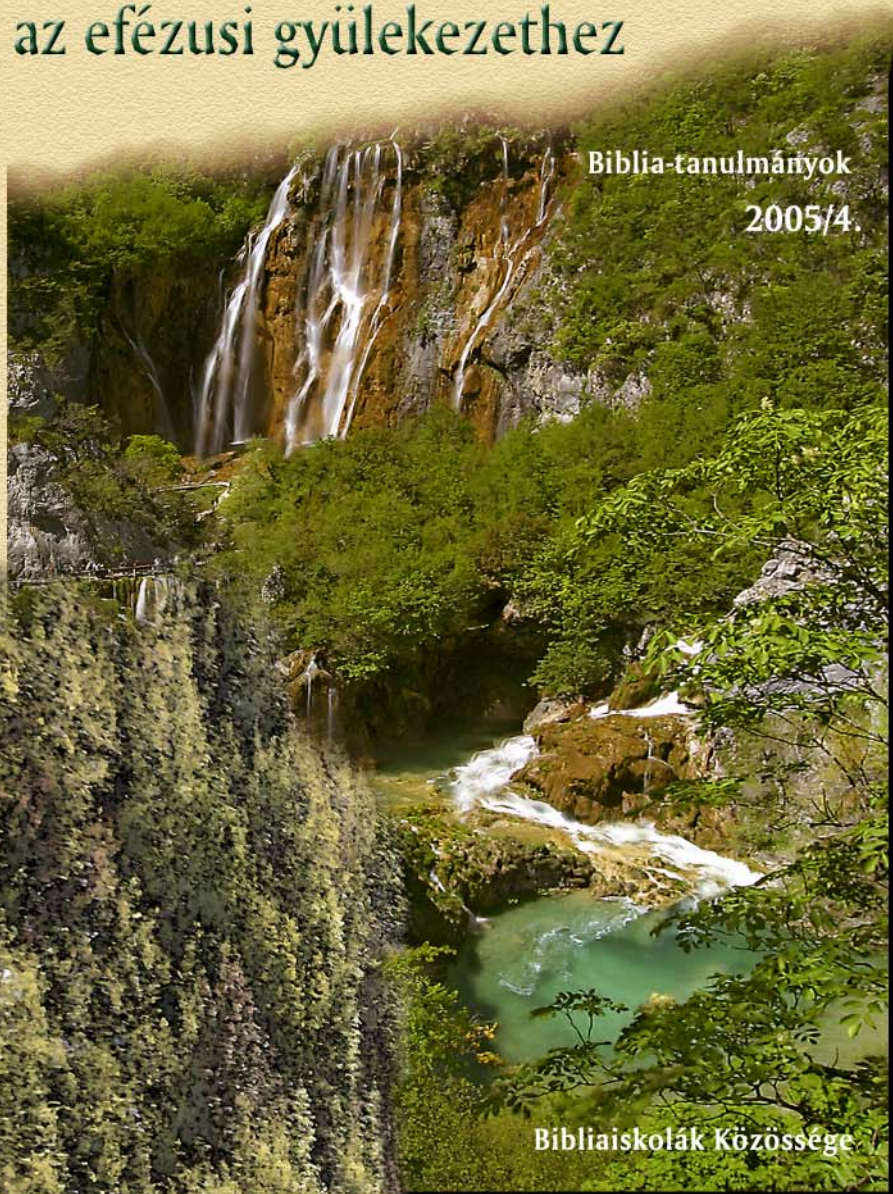
Pál apostol levele

az efézusi gyülekezethez

Biblia-tanulmányok

2005/4.

Bibliaiskolák Közössége

Biblia-tanulmányok

2005. IV. negyedév

**PÁL APOSTOL LEVELE
AZ EFÉZUSI GYÜLEKEZETHEZ**

*BIBLIAISKOLÁK KÖZÖSSÉGE
BUDAPEST, 2005*

A tanulmányt összeállította:

VÁRKONYI ANDRÁS (I–VII.)

EGERVÁRINÉ ÁRVAI MÁRTA (VIII–IX., XIV.)

VANKÓ ZSUZSA (X–XI.)

REISINGER JÁNOS (XII–XIII.)

A Biblia-tanulmány elektronikus változata
a <http://kerak.bibliaalap.hu> internetcímen olvasható

**Kiadja a Keresztény Advent Közösség megbízásából
a Bibliaiskolák Közössége**

1121 Budapest, Remete u. 16/A

Telefon: 06-1/391-0181, fax: 06-1/391-0182, mobil: 06-20/379-6020

honlap: www.bibliakiado.hu, www.bibliaalap.hu

e-mail: bik@bibliakiado.hu

Felelős kiadó: *Czinkota András*

Felelős szerkesztő: *Egerváriné Árvai Márta*

Nyomdai előkészítés: *Bibliaiskolák Közössége*

Nyomtatás: Reménység Alapítvány (Nágocs)

ISBN 963 7493 08 5

ISSN 0865-3119

TARTALOM

BEVEZETÉS.	7
<i>I. tanulmány – 2005. október 1.</i>	
AZ EFÉZUSI GYÜLEKEZET.	8
<i>II. tanulmány – 2005. október 8.</i>	
ISTEN MEGVÁLTÁSI TERVE ÉS A PREDESZTINÁCIÓ	16
<i>III. tanulmány – 2005. október 15.</i>	
KÖNYÖRGÉS A GYÜLEKEZETÉRT	23
<i>IV. tanulmány – 2005. október 22.</i>	
HALÁL A BŰNBEN – ÉLET KRISZTUSBAN	30
<i>V. tanulmány – 2005. október 29.</i>	
AZ ÚJSZÖVETSÉG EGYHÁZA	37
<i>VI. tanulmány – 2005. november 5.</i>	
PÁL APOSTOL SZOLGÁLATA ÉS „KRISZTUS TITKA”.	46
<i>VII. tanulmány – 2005. november 12.</i>	
AZ APOSTOL ÚJABB IMÁJA AZ EFÉZUSIAKÉRT	52
<i>VIII. tanulmány – 2005. november 19.</i>	
A „LÉLEK EGYSÉGÉNEK” MEGVALÓSULÁSA A KERESZTÉNY KÖZÖSSÉGBEN.	58
<i>IX. tanulmány – 2005. november 26.</i>	
FELHÍVÁS AZ „ÓEMBER” LEVETKÖZÉSÉRE ÉS AZ ÚJ EMBER FELÖLTÖZÉSÉRE.	67

<i>X. tanulmány – 2005. december 3.</i>	
„JÁRJATOK SZERETETBEN, JÁRJATOK VILÁGOSSÁGBAN”	74
<i>XI. tanulmány – 2005. december 10.</i>	
KERESZTÉNYSÉG A CSALÁDBAN: A SZERETET GYAKORLÁSA A HÁZASTÁRSÁK KÖZÖTT.	82
<i>XII. tanulmány – 2005. december 17.</i>	
TANÁCSOK A CSALÁDI ÉLETRE ÉS A MUNKAHELYI MAGATARTÁSRA VONATKOZÓAN	92
<i>XIII. tanulmány – 2005. december 24.</i>	
A KERESZTÉNY EMBER „FEGYVERZETE” A GONOSZAL VÍVOTT HARCBA	102
<i>XIV. tanulmány – 2005. december 31.</i>	
AZ EFÉZUSI LEVÉL KÜLÖNÖSEN IDŐSZERŰ ÜZENETEI	111
 <i>Ábítatok minden napra</i>	
OKTÓBER	121
NOVEMBER	122
DECEMBER.	123
 A BIK KÖNYVKIADÓ KATALÓGUSA	 125

BEVEZETÉS

Ebben a negyedévben Pál apostolnak az efézusbeliekhez írt levelét tanulmányozzuk, amelyet első római fogsága idején küldött a gyülekezetnek. A levélben kifejeződik a „pogányok apostolának” mély szeretete és törődése a tudatlanságból és bálványimádásból megtért hívő testvérei iránt.

Írása elején azért ad hálát Istennek, hogy előre rendelkezett a megváltás minden részletéről, azok elhívásáról is, akik addig Őt nem ismerhették (1. fej.). Kifejezi örömét, hogy Krisztusban nincs többé válaszfal zsidó és pogány között, mindannyian ugyanannak az elhívásnak részesei, és annak az épületnek, „szent templomnak” az építőkövei, amely az Istentől adott szegletköre épül (2. fej., 3. fej. első része).

Ezek után azt a lelki alapvetést kívánja megerősíteni, amely Isten szeretetének megismerése és Krisztus bennük lakozása által szilárdá teheti hitüket (3. fej.).

Leveli legvégén általában gyakorlati tanácsokat fogalmaz meg Pál apostol. Így van ez az *Efézusi levél* esetében is. A keresztyén élet általános ismérvei után (4,1–5,21) először a házastársakhoz (5,22–33), majd a családokhoz (6,1–4), végül a rabszolgatartókhoz és rabszolgákhoz (6,5–9) szól.

A gyakorlati tanácsok után a nagy küzdelemben való részvételünkről, ellenségünk hatalmáról ír, és azokról az eszközökről, amelyekről Isten gondoskodott számunkra a győzelem eléréséhez. Ezzel mintegy felvezet a csúcsra, ahol a beteljesedés reménységét láthatjuk meg: Isten „hatalmas ereje” által megállhatunk az „ördög minden ravaszágával szemben” (6,10–20).

A tanulmány otthoni átvételéhez azt javasoljuk, hogy a soron következő egész szakaszt olvassuk el először, lehetőleg többször is, majd utána haladjunk a kérdések szerint, hogy összefüggésében lássuk az igei rész mondanivalóját.

Isten áldja meg számunkra ezt a tanulmányt, hogy mi is „hatalmasan megerősödjünk az Ő Lelke által a belső emberben” (3,16).

AZ EFÉZUSI GYÜLEKEZET

1 Hogyan jött létre az efézusi gyülekezet? Kik voltak a városban Krisztus első tanítványai?

Csel 19,1–5. 8–10

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pál apostol a misszióútjain mindig igyekezett megtalálni azokat, akiknek már voltak bizonyos ismereteik az igazságról. Először olyan emberek előtt képviselte az evangéliumot, akiknek kezdetleges vagy hiányos hitére felépíthette a megváltás új tanítását. Munkamódszeréhez tartozott, hogy felkeresse a zsinagógákat, ahol az ószövetségi írásokat ismerő zsidó közösségekben a messiási próféciaakra és saját tapasztalataira hivatkozva hirdethette Krisztust.

De Efézusban nem a zsinagógában kezdődött a munka. A városba érkezve Keresztelő János tizenkét tanítványára lelt, akiket talán János keresztelt meg annak idején a Jordánnál, vagy János tanítványai által hallották és fogadták el a megtérés üzenetét, és a Messiás közeli eljövételéről szóló örömhírt. Krisztusról talán még nem is hallottak, de hitük nyitott volt a teljes igazság befogadására. Felismerve a Pásztor

hangját Pál tanításában, mindannyian újra megkeresztelkedtek, ezáltal már nem csupán megtérésük jeleként, hanem a Krisztussal mint személyes Megváltójukkal való hitközösség jegyében. Ők lettek az efézusi keresztény gyülekezet alapítói.

„Az alázatos, tanulékony és készséges lelkület, amelyet ezek a férfiak magukban kifejlesztettek, alkalmassá tette őket arra, hogy a misszióterületre menjenek. Példájuk nagyon értékes tanulság minden keresztény számára. Sokan a lelki életben csak igen csekély haladást tesznek, mivel sokkal többet tartanak magukról, semhogy beállnának tanulónak. Megelégednek Isten Igéjének felszínes ismeretével; s mivel sem hitükön, sem szokásaikon változtatni nem akarnak, nem is fáradoznak nagyobb világosság elnyeréséért. Ha Krisztus követői komolyan törekednének bölcsességre, az igazság olyan kincséhez jutnának, amelyről mind ez ideig halvány sejtelmük sem volt. Aki teljesen átadja magát Istennek, azt isteni kéz vezeti. (...)

Ha értékeli az isteni bölcsesség tanításait, akkor az Úr szent feladatot bíz rá. Képességeket nyer arra, hogy életét Isten dicsőségére és a világ áldására szentelje.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Efézus c. fej.)

Zsidó testvérei között Pál hasonló tapasztalatot élt át, mint előző missziós útjai alkalmával: bizonyágtevése meghasonlást okozott a helyi közösségben. Három hónapon át tartott ki a zsinagógában, míg azt tapasztalta, hogy a zsidók egy része „megkeményíti magát” az evangéliummal szemben. Itt is voltak azonban, akik csatlakoztak a tanítványokhoz.

„Isten Lelke munkálkodott Pállal és Pál által, mialatt honfitársai megtéréséért fáradozott. A felhozott bizonyítékok elegendőek voltak, hogy mindenkit meggyőzzenek, aki őszintén óhajtotta megismerni az igazságot. Sokakat azonban előítélet és hitetlenség tartott fogva, és a legmeggyőzőbb bizonyítékok előtt sem hajoltak meg. Pál tehát attól tartva, hogy az igazság ellenségeivel való érintkezés veszélyeztetheti a megtértek hitét, elszakadt tőlük.” (I. m.)

Miután a kicsiny gyülekezet elhagyta a zsinagógát, Pál két esztenedeig tanított Tirannus iskolájában, ahol a pogányok közül is sokan hallgatták és befogadták az Igét. Keresztelő János követői, zsidók és a város lakói alkották tehát az efézusi keresztény közösséget.

2 Milyen hatása volt Pál tevékenységének Ázsia tartomány fővárosában?

Csel 19,11–12. 18–20. 23–40

„Pál apostol Efézusban végzett munkája során Isten kegyelmének különös jeleiben részesült. Fáradozásait Isten ereje kísérte, és sokan kigyógyultak testi betegségeikből. (...) A természetfölötti erőknél ez a megnyilvánulása nagyobb volt mindannál, amit addig Efézusban láttak, ezt sem a szemfényvesztők ügyessége, sem az ördögösök varázslatai nem tudták utánozni. Miután ezek a csodák a názareti Jézus nevében történtek, az emberek láthatták, tapasztalhatták, hogy a menny Istene sokkal hatalmasabb azoknál a varázslóknál, akik Diana istennőt imádták. Isten így magasztalta fel szolgáját a bálványimádók szeme láttára. (...)

Az efézusi megtért hívők a varázslás tankönyveinek elégetésével bebizonyították, hogy megutálták és elvetik, amit addig annyira szerettek. Varázslásaikkal Istent eddig különösen megbántották, és saját lelküket veszélyeztették. Most azonban a mágiával szembeni ellen-szenvük annyira nyilvánvalóvá vált, hogy cselekedetükkel bizonyágot tettek igazi megtérésükről. Ezek a jövendőmondó könyvek szabályokat és formulákat tartalmaztak a gonosz lelkekkel való érintkezésre. Előírásokat Sátán tiszteletére, s hogy miként kell őt segítségül hívni, hogyan lehet felvilágosítást kapni tőle. Ha a tanítványok megtartották volna ezeket a könyveket, kísértésnek teszik ki magukat, ha pedig eladják, másokat kísértenek. Mivel azonban elszakadtak a sötétség birodalmától, nem riadtak vissza semmiféle áldozattól, hogy hatal-

mát letörjék. Így diadalmaskodott az igazság az emberek előítélete és pénzvágya fölött.

Krisztus hatalmának e megnyilatkozása által a kereszténység nagy győzelmet aratott a babona fellegvárában. Az esemény hatása sokkal nagyobb volt, mint ahogyan Pál érzekelte. Ez a hír Efézből kiindulva messze elterjedt, s Krisztus ügyét előbbre vitte. Hosszú idő múltával is, amikor az apostol már régen befejezte földi pályafutását, ezek az események élénken éltek az emberek emlékezetében, lelkek megnyerésének eszközéül szolgáltak az evangélium számára.” (I. m.)

A Demeter által szított lázadás mérete jelzi, hogy „az apostolok tudománya” néhány év alatt valóban betöltötte az egész várost. Akik nem lettek keresztények, azok is ismerték Pál apostolt, és tartalmilag is tisztában voltak tanításai lényegével. Különleges módon még az is jelzi az evangélium erejét, hogy hatással tudott lenni a környék legnagyobb városának gazdasági életére is: Efézből olyan sokan kerültek befolyása alá, hogy ez érzékelhető visszaesést okozott a Diana-kultuszban, és kárt az ahhoz kapcsolódó üzleti érdekeltségekben, mivel csökkent a varázsszerek és bálványszobrocskák iránti kereslet.

3 Mit tudhatunk az Efézi levél keletkezésének körülményeiről?

Eféz 3,1. 13; 4,1; 6,19–20

.....

.....

.....

.....

.....

Mivel egyéb források nem állnak rendelkezésünkre, a keletkezés helyére és idejére nézve csak a levél szűkebb, illetve az Újszövetség tágabb összefüggései nyújtanak támpontot. Pál gyakran említi, hogy fogságban van a levél írása idején – sőt azért hivatkozik rá, hogy ezzel

nagyobb nyomatékot adjon mondandójának. Az i. sz. 50-es évek végén és a 60-as évek elején Pál két-két esztendeig szenvedett fogságot, előbb Cézáréában, majd a császári törvényszékhez való „apellációja”¹ után Rómában, amíg ügyét elbírálták, és nagy valószínűséggel felmentették. Néhány évig újra szabadon munkálkodhatott, de erről az időről nagyon keveset tudunk. Bizonyára ekkor járt Krétán, amint a Titushoz írt leveléből kiderül, és ha régi terve szerint sikerült eljutnia Hispániába, ez az utazás is csak ebben az időszakban történhetett. 64 körül, Néro keresztényüldözése idején újból elfogták, ezúttal azonban elítélték és ki is végezték – ebben az időben született lelki „végrendelete”, a Timótheushoz írt második levél.

4 Mely egyéb páli levelekkel mutat szoros összefüggést az *Efézusi levél*?

Eféz 6,21; vö. Kol 4,7–9; Filem 10

Fil 1,13; 4,22

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Az *Efézusi levelet* Tikhikus neve köti össze a *Kolossé-levéllel*, ez utóbbit pedig Onésimus említése a *Filemonhoz írt levéllel*. A harma-

1 Pál tiltakozása Festus helytartó előtt jogi értelemben valójában nem fellebbezés (apelatio) volt, hanem élt a kizárólag római polgárok számára fenntartott lehetőséggel. Fellebbezést a már megszületett ítélet ellen lehetett benyújtani. Az ún. provocatio során azonban a római polgár kivonhatta magát az eljáró helyi hatóság hatásköréből, igényelve, hogy ügyét a császári törvényszék vizsgálja ki.

dik levél címzettje, Filemon a kolossébeli gyülekezet vénje lehetett; Kolossé és Efézus pedig egymáshoz közel lévő kis-ázsiai városok voltak. Az információk e mozaikjaiból az a kép áll össze, hogy e három levelet bizonyára egy időben írta és küldte el az apostol. A leveleket Tikhikus és Onésimus gondjaira bízta. A Timótheushoz írt második levéllel ellentétben ezekből a levelekből a közeli szabadulásba vetett hit sugárzik, ami arra utal, hogy nem születhettek a második római fogság idején.

A *Filippibeliekhez írt levél* – mint a fogságban született negyedik levél – utalásokat tartalmaz a pretoriánus őrségre és a császár udvarára. Ezekből az utalásokból arra következtethetünk, hogy a Filippi-levél Rómában, i. sz. 61 körül, az első fogság idején keletkezhetett, semmi esetre sem Cézáreában. Bár ebben a negyedik börtönlevélben Tikhikus neve nem szerepel, a bevezetésben Pál említi Timótheust mint küldőtársat, akárcsak a Kolossé- és a Filemon-levél első verseiben. Nagyon valószínű tehát, hogy ugyanabban az időben, ugyanazok által kézbesített levél ez utóbbi is, benne a Rómára való világos utalásokkal. A következtetést megerősíti, hogy a makedóniai Filippi Róma irányából útba esik a kis-ázsiai Efézus és Kolossé felé.

A keletkezés körülményeire vonatkozó kérdésre tehát a fogságból írt levelek összevetése alapján felelhetünk – választ kapván egyúttal arra a gyakran feltett kérdésre is, hogy mire használhatók az apostoli levelekben sűrűn előforduló, lényegtelennek tűnő adatok és személyes utalások.

5 Mit tudhatunk meg az efézusi gyülekezet lelkeségéről, istenfélelméről a levél írása idején?

Eféz 1,15–16

.....

.....

.....

.....

6 Mit tudhatunk az efézusi gyülekezet későbbi állapotáról a rendelkezésünkre álló utolsó bibliai információ alapján?

Jel 2,1–7

„Az efézusi gyülekezet első állapota jó cselekedetekben gyümölcsözött. Istennek öröme telt benne, hogy egyháza szerteárasztja a menny fényét, gyöngédségével és együttérzésével Krisztus lelkületéről tanúskodva. A Krisztus szívében élő szeretetnek kellett megnyilvánulnia tanítványai életében, annak a szeretetnek, amely arra készítette, hogy áldozatul adja magát az emberiségért, s hosszútűréssel viselje el az emberek gyalázkodását... annak a szeretetnek, mely szolgálata alatt a gyógyítás csodálatos tetteire készítette Őt.

Ők azonban nem ápolták Krisztus irgalmasságát és gyöngédségét. (...) Önzésük megrontotta a nagyszerű tetteket, amelyek által az efézusi gyülekezet tagjai méltók voltak a keresztény névre. Az Úr Jézus kénytelen volt rámutatni, hogy azt veszítették el, ami minden volt számukra. A szeretet, amely arra készítette a Megváltót, hogy életét adja az emberekért, nem nyilatkozott meg teljes mértékben az életükben. Ezért nem tudtak tisztességet szerezni Megváltójuk nevének. S amint elveszítették első szeretetüket, növekedtek a hazugság atyjától származó tudományos elméletek ismeretében. (...)

A számos erény felsorolása mellett megdöbbentő az efézusi gyülekezet elleni vád: »Az első szeretetedet elhagytad.« Ez a gyülekezet sok kiváltságban részesült. Pál apostol alapította. Az efézusi gyülekezet nagy ellenállásba ütközött, mivel itt állt Diana temploma, amely a világ egyik csodájának számított, s a korai keresztények közül többen üldöztetést szenvedtek. Most mégis voltak, akik elfordultak az igazságoktól, amelyek Krisztus követőivel egyesítették őket, és a Sátántól származó tetszetős tévedéseket fogadták el. (...) A hívők nem érzékelték lelki elbukásukat. Nem vették észre, hogy változás állt be a szívéükben, s bűnbánatot kellene tartaniuk, amiért nem folytatták

a megkezdett utat. A könyörületes Isten megtérésre, első szeretetükhöz való visszatérésre szólította fel őket, hiszen ezek mindenkor az igazi, krisztusi szeretet gyümölcsei.” (Ellen G. White, 11. sz. kézirat, 1906)

Az első század végére a gyülekezet lelkisége tehát már nem ugyanaz volt, mint az alapításkor, vagy Pál levelének megírása idején. Bizonyára nem véletlen, hogy Pál, aki talán érzékelte valamennyire ennek a folyamatnak az első jeleit, éppen azokat a tanításokat látta fontosnak közölni számukra, amelyeket az *Efézusi levél* tartalmaz: a pogányok szerepéről a megváltás tervében, az újszövetségi egyház és Jézus Krisztus kapcsolatáról, a hétköznapi megvalósuló hitről és istenfélelemről.

ISTEN MEGVÁLTÁSI TERVE ÉS A PREDESZTINÁCIÓ

Efézus 1,1–14

1 Mit jelent az, hogy Isten „kiválaszt önmagának” némelyeket az emberek közül? Milyen szempontok – vagy érdekek – alapján dönti el, kik legyenek az „övéi”?

Eféz 1,3–4/a

.....

.....

.....

A predestináció – Isten előre ismerése és előre rendelkezése – sok félreértés forrása a kereszténységben, amiért nem csekély részben a kései középkor és a reformáció időszakának tanításai felelősek. Sokakban joggal kelt ellenérzést az a gondolat, hogy Isten, mindentudásánál és mindenhatóságánál fogva, előre eltervezte és eldöntötte örök sorsunkat, üdvösségünket vagy kárhozatunkat, semmiféle teret nem hagyva az ember szabad választásának. A Biblia tanítása szerint Isten előre ismerése az alapja a kiválasztásnak, tehát semmiképpen nem önkényes vagy személyválogató módon történik emberek elhívása.

Isten az ember megváltását határozta el előre, és ebben a tervben éppúgy szerepelnek a nagy üdvtörténeti események (Krisztus földi élete, kereszthalála, visszajövele), mint az egyes emberek életének kis mozaikjai. Kinek-kinek az elhívását és a megváltási terv megvaló-

sításában végzett szolgálatát is előre megtervezte Isten, előre ismerése és „végéremehetetlen bölcsessége” szerint.

A teremtő Isten végtelen hatalma és bölcsessége tárul fel egy pillanatra a szemünk előtt, amikor megpróbálunk belegondolni abba, hogy ez a kiválasztás *a világ teremtése előtt* megtörtént már. A mennyei Atya ezek szerint nemhogy születésünk előtt, de az emberiség születése előtt személyesen, név szerint ismert mindnyájunkat, konkrét szerepet szánt nekünk is a megváltási tervben, és rendelkezett arról, hogy életünkben minden körülmény – az örömök éppúgy, mint a nehézségek – életünk megtisztítását, megszentelését, és feladatunk mind teljesebb betöltését szolgálják. Isten mindenről előre gondoskodott: Ő adja szívünkbe a vágyat akarátának betöltésére, Tőle kapjuk hozzá az erőt és képességeket, még az általunk elvégzendő jó cselekedeteket is előre elkészítette (Eféz 2,10). Ennek rá kell ébresztenie bennünket, hogy mennyire képtelenek vagyunk önmagunktól minden jóra (lásd Róm 7,18. 24). Hatalmas bátorítás azonban, hogy az *Efézusi levél*ben azt olvashatjuk: az Atya minden lelki áldással megáldott bennünket, aszerint, amint kiválasztott minket magának ...

2 Milyen célra, rendeltetésre választott ki Isten embereket? Milyen szerepet szánt nekik a megváltás tervében?

Eféz 1,4/b–6/a

.....

.....

.....

.....

Isten végső célját a 6. vers első fele nevezi meg: azt akarja, hogy bűnös teremtmény létünkre mégis az *Ő kegyelme dicsőségét magasztaljuk*, ahogyan az angyalok és az el nem bukott lények teszik az egész világegyetemben, önként és örömmel. A lázadó ember, aki könnyedén megfedkezett arról, amivel Teremtőjének tartozik, a megváltás nyomán szeretetközösségbe kerül Istennel, s mégis betölti eredeti rendeltetését.

Hogy ez megtörténhessen, az Atya, akit megbántottunk, feltétel nélküli szeretettel újra *fiává fogad* bennünket, éppen úgy, ahogy a példázatbeli apa teszi a tékozló fiúval (Luk 15. fej.). Nem bocsát próbaidőre, nem kéri, hogy bizonyítsunk, hanem élénk siet, nem kérdez semmit, azonnal elfogad. Megmagyarázhatatlan szeretetében úgy tekint ránk, mintha sohasem vétkeztünk volna.

Végezetül pedig nemcsak elfogad, hanem át is formál: *szentté és feddhetetlenné* tesz, hogy méltók legyünk Hozzá, akit végre Atyánknak nevezhetünk.

3 **Jut-e valamilyen szerep szabad választásunknak, személyes döntésünknek Isten üdvözítő tervében, vagy akarat nélküli eszközök vagyunk csupán?**

Efész 1,6–9, vö. 1Móz 18,17–19

.....

.....

.....

.....

.....

Isten kegyelme dicsőségének említését Pál apostol Krisztus megváltó áldozatával kapcsolja össze, s felhívja a figyelmet ennek a kegyelemnek a legnyilvánvalóbb bizonyítékára. A Golgota tette kétségtelenné az Atya jó szándékát irántunk. A megváltó áldozat eltávolította az akadályt Isten terveiben való közreműködésünk elől, lehetővé téve a mennyei Atyával való közösséget bűneink bocsánata által. A bűnbocsánat „az Ő vére által” lett számunkra valósággá – így Isten az elképzelhető legnagyobb árat fizette azért, hogy elnyerje bizalmunkat és együttműködésünket. Amikor Krisztusban előre megbocsátott azóta elkövetett bűneinkért, ezzel utat készített kegyelme érvényesülésének az életünkben – már amennyiben személyesen is igényeljük Krisztus vére általi váltságunkat.

Istentől távol áll teremtményeinek kihasználása vagy hatalmi szóval való kényszerítése. Együtműködésünk az Ő üdvözítő tervében, az elveszett világerért, önkéntes – azon a hálatartozáson alapszik, amely újonnan elnyert életünkért illeti meg Istent.

(Van persze még valami, amit érdemes tekintetbe vennünk, ha válaszolni akarunk Isten hívására: egyéni boldogságunk kulcsa az, hogy betöltjük-e valódi rendeltetésünket ezen a Földön. Ezt pedig ki ismerhetné jobban, mint aki alkotott és elhívott bennünket arra, hogy e célt betöltsük? Ebben az értelemben Isten nem áldozatot vár választottaitól, hanem azt, hogy a valódi boldogság útját kövessék.)

A vizsgált igeszakasz második része arról tanúskodik, hogy Isten választottait egy további hatalmas kiváltságban részesíti: „megismer-teti akarátának titkát”, beavatja őket abba a tervbe, amelyet a világ teremtése előtt készített. Aligha érhet teremtményt nagyobb megtiszteltetés, mint hogy bepillantást nyerhet Isten szándékaiba, a titokba, amelybe „angyalok vágyakoznak betekinteni” (1Pét 1,12). Az ember szempontjából nézve ez a „beavatás” bizonyosága annak, hogy Isten nem bábként használ fel minket, hanem beleegyezésünket, szabad választásunkat igényli tervei megvalósításához. Egyúttal bizonyosságot nyerhetünk arra nézve, hogy Isten tervei mindenképpen valóra válnak az emberi történelemben, és ha Vele együttműködünk, a mi személyes életünkben is.

4 Miben áll Isten üdvözítő tervének lényege?

Eféz 1,10 (pontos fordítás szerint: „az idők teljességének tervére nézve”), *vö. Eféz 2,14; 1Pét 2,9*

.....

.....

.....

.....

.....

A bűn bejövetele – nemcsak a mi bolygónkra, hanem Sátán lázadásával az egész teremtettségbe – törést jelentett annak a világnak az egységén, amelyet Isten alkotott. Aláásta a Teremtő iránti bizalmat, szétzüllesztette a harmóniát, amelynek alapja Isten törvénye, a szeretet volt. Isten végső célja az, hogy újra egyé tegye, amit a bűn szétszakított, ismét teljes legyen a mennyei Atya iránti bizalom minden gyermekében, helyreálljon a világegyetem harmóniája. Sokkal nagyobb tehát a tét, mint a mi életünk, üdvösségünk, vagy akár az emberiség sorsa. Annál nagyobb viszont a kiváltság, amelynek részesei vagyunk: Isten munkatársai lehetünk ebben a küzdelemben.

„...mind, amelyek a földön vannak” – a 10. versnek ez a részlete utalás az *Efézusi levél* továbbiakban részletesen kifejtett tanítására: a Krisztusban hívő zsidók és a megtérő pogányok újbóli egyesülésére az új szövetségben. Olyan, mintha Pál azt mondaná: a „mindenek egybeszerkesztése” kozmikus tervének e pillanatban épp egy jelentőségteljes pontja valósul meg, amikor Isten gyermekei minden népből egymásra találnak, hogy testvéri közösséget alkossanak, és Isten új, elhívott népévé legyenek.

5 Mi volt a szerepe a zsidó népnek Isten megváltási tervében az Ószövetség idején?

Eféz 1,11–12 (az „eleve elrendeltetvén” kifejezés pontos fordítás szerint: „előre elrendeltetvén”, ill. az „eleve elvégzés” helyesen: „előre rendelkezés”)

.....

.....

.....

.....

A hithű izraeliták mint *örökséget* vették hitüket az eljövendő Messiásban, nemzedékről nemzedékre. Kitartó várakozásuk, Isten törvényéhez való hűségük (legalábbis azokban a rövid időszakokban, amikor ez töretlen volt) Isten dicsőségének magasztalására szolgált egy olyan

környezetben, amelyben a többi nép tehetetlen bálványokba vetette bizalmát.

Az „előre reménykedtünk a Krisztusban” részlet, illetve a folytatás egyértelművé teszi, hogy Pál itt valóban az Ószövetség népéről beszél. A zsidóság üdvtörténeti szerepét megkülönbözteti az újszövetségi egyház küldetésétől, hogy aztán annál inkább hangsúlyozhassa (a 2. fejezetben) a kettő egyesülésének jelentőségét.

6 **Mi a szerepe az újszövetségi egyháznak, és az újszövetségi egyház alapításakor rendkívüli erővel megnyilvánuló Szentléleknek Isten üdvözítő tervében?**

Eféz 1,13–14

.....
.....
.....
.....

A pogányok időben később, de szintén a világ teremtése előtt elkészített isteni tervvel összhangban csatlakoztak a megváltás művéhez, hogy a zsidó nép maradékával együtt Isten új, szabad választáson alapuló népét alkossák. Ami összeköti őket az Ószövetség népével: „az idők teljessége tervének” engedelmeskednek, és céljuk továbbra is a Teremtő „dicsőségének magasztalása” (figyeljük meg: ez a kifejezés a levél bevezetésében szinte refrénként vonul végig), azaz, hogy minden lény végül újra Őt szolgálja, akit a teremtés és a megváltás jogán megillet a dicsőség.

A Jézus által megígért Szentlélek ajándékát elnyerve, a pogányokból lett hívők mint Isten népének teljes jogú tagjai csatlakoztak a keresztény egyházat alapító zsidó tanítványokhoz. A Lélek kiáradása az első pogányokra jel volt, amelynek alapján az apostolok felismerték Isten egyetemes megváltó szándékát, így nyerve beavatást az üdvösség tervébe (lásd *Apostolok cselekedetei* 11. fejezetét). A harmadik isteni személy jelenléte *pecsét*, azaz hitelesítés – „Isten tulajdon népének”

megkülönböztető jegye az ellenséges világban. Egyúttal pedig *záloga* is annak az ősi örökségnek, amelynek az evangélium befogadásával részeseivé lettek.

„Itt nem csupán a hagyományos »zálog« jelentésben szerepel, amit ki lehet váltani, hanem inkább az előleg lefizetéseként, azzal a biztosítékkal, hogy utána még sokkal több következik... A »zálog« a görög *arrabón* szó fordítása, amely ezenkívül csak a 2Kor 1,22; 5,5-ben fordul elő az Újszövetségben. Ez biztosíték arra, hogy a hívők »öröklik« az üdvösséget és a mennyországot. Lényegében a Szentlélek záloga egy kis darab mennyország a hívők életében, azzal a biztosítékkal, hogy ezután még sokkal több következik majd.” (*A Biblia ismerete*, kommentársorozat, Budapest, 1998, VII., 390. o.)

A Szentlélek jelenléte Isten népe között ugyanakkor *záloga*, tehát biztosítéka annak is, hogy Isten választottai valóban be tudják majd tölteni küldetésüket, amelyre elhívtak, s melyet nyilvánvalóan nem végezhetnének el magukra hagyatva, emberi erővel.

*Az e beti adomány
a magnóosztály munkáját támogatja.*

KÖNYÖRGÉS A GYÜLEKEZETÉRT

Efézus 1,15–23

1 Hogyan kapcsolódik a levél folytatása a bevezetésül szolgáló hálaadáshoz? Olvassuk el összefüggésében az e heti tanulmányunkhoz tartozó igeszakaszt!

Eféz 1,15–23

.....

.....

.....

.....

.....

Még mindig a levél bevezető részénél tartunk. Pál apostol, miután a második versben röviden üdvözölte a gyülekezetet, azonnal rátért Isten dicsőítésére, összefoglalva a predesztináció tanának néhány alap gondolatát is, ahogyan a legutóbbi tanulmányunkban láttuk. Most, mint egy bezárva a zárójelet, újra a gyülekezetet szólítja meg, mint annak a bizonyos közös örökségnek a várományosait, amelyről az előző rész lezárásaként beszélt. Az első gondolat itt is a hálaadásé, amiért az efézusi gyülekezetben az alapító apostol kézzelfogható bizonyítékát láthatja Isten „kegyelme dicsősége gazdagságának”, mint akik Isten akarata szerint, hűségesen töltik be „az idők teljessége tervének” rájuk vonatkozó részét: szeretetükkel és hitükkel képviselik Jézus Krisz-

tust az ellenséges világban. Pál, a fogoly, itt bepillantást enged imádkozásába a gyülekezetekért, amelyek sorsát szüntelenül a szívében viseli. Beavatja testvéreit imádságaiba, hogy ők is tudják, milyen áldásokért imádkozik számukra – majd ismét előre jelzi a levél későbbiekben részletezendő, központi tanítását: Isten szándékát az újszövetségi egyházzal, amelynek ő is, Izráel népének képviselőjeként, és az efézusi hívők a pogány nemzetek képviselőjeként, egyaránt részesei.

2 Miért ad hálát az apostol, amikor az efézusi hívőkért imádkozik?

Eféz 1,15–16; vö. Fil 1,3–4; Kol 1,3–4; 1Thess 1,2–3; Filem 4–5

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Levelei bevezetőiben Pál gyakran használ ehhez hasonló fordulatokat. Mivel nem feltételezzük, hogy ezek csupán üres frázisok, érdemes belegondolnunk, milyen kitartással imádkozhatott az apostol az általa alapított és a többi gyülekezetekért, milyen gonddal hordozta Isten előtt mindazokat, akikért felelősséget érzett. (Kolossében például valószínűleg sohasem járt, a nekik írott levél bevezetőjében mégis azt írja, hogy hálaadással imádkozik értük.) Ha a Galata-levél bevezetését összehasonlítjuk az idézett igehelyekkel, azt is megértjük, hogy az apostol nem volt bátortalan vagy „diplomatikus”, amikor feddeni kellett – ez is azt látszik igazolni, hogy Éfézusba okkal írhatta: „nem szűnök meg hálát adni tiérettetek”.

Nekünk, akik az imádságot hajlamosak vagyunk a nehéz idősza-
kokra fenntartani, különleges tanulságot rejt, hogy az őskeresztények, apostolokat a jó hírek is imára készítették. Nemcsak azért, mert

jó okuk volt a hálaadásra, hanem mert úgy érezték, hogy Isten áldásainak teljességéért szüntelenül könyörögniük kell. Nem érték be az elnyert áldással, amíg tudták, hogy Isten többet tartogat számukra, hisz többet ígért. Bizonyára tisztában voltak azzal is, hogy a hitélet sohasem toporog egy helyben: vagy előrehalad, vagy leépül. Hitbeli győzelmeik éppúgy, mint bukásaik vagy a külső nehézségek, Istenhez hozták közelebb őket. Pál nem nyugodott meg az efézusiak felől vett jó hírekben, hanem annál buzgóbban imádkozott értük, hogy hitük, szeretetük, Isten-ismeretük tovább növekedjék.

3 Mi a legnagyobb áldás, amelyben Isten részesíti egyházát? *Eféz 1,17; vö. Ésa 11,2*

.....

.....

.....

.....

.....

„...bölcességnek és kinyilatkoztatásnak lelkét az Ő megismerése által” – a *szófia*, illetve az *apokalüpszisz* kifejezések szerepelnek itt az eredeti szövegben. Mindkét görög szó meglehetősen közismert, származékaikat a magyar nyelvben is használjuk (*szofisztika*, *apokaliptikus*). A kulcsmondat jelentését a következőképpen bonthatnánk ki egészen: Isten megismerése (*epignószei*, „ráismerés”), amely bibliai összefüggésben szeretetteljes, személyes kapcsolatot jelent Ővele, tapasztalaton alapuló, gyakorlatias, hasznos életbölcességgel (*szófia*), valamint Isten kinyilatkoztatott akaratának megértésével (*apokalüpszisz*) ajándékozza meg a hívőt – aki ezen adományok birtokában képes lesz arra, hogy Isten szándékaival teljes szívvel azonosulva, együttműködjék Vele. Ezek a gondolatok, a következő versekkel együtt, tehát közvetett utalást tartalmaznak Isten üdvözítő tervére, amelyről az apostol a fejezet 9–10. versében beszélt. Ami számunkra talán a legfontosabb mindezekből: Isten megismerése az Ige és a Szentlélek által – ez a kulcsa annak, hogy Isten művében, mint Vele tudatosan együtt munkálkodók, betölthessük küldetésünket.

„Istennek az a szándéka, hogy az igazság már ebben az életben egyre inkább feltáruljon népe előtt. Ezt a tudást egyetlen úton szerezhethetjük csak meg. Isten szavát csak annak a Léleknek a világosságával érhetjük el, aki azt ihlette... A felfedezés sikere nem annyira gondolkodásunk erejétől függ, hanem szívünk alázatától és a hittől, amellyel megragadjuk Isten segítségét. (...)

Amikor Isten népe növekszik az istenfélelemben, Isten szava egyre világosabbá válik előttük. Szent igazságaiban új fényt és szépséget fedeznek fel. Ez az egyháztörténelem minden korszakában érvényes volt, és így is lesz az idők végéig. De ha lehanyaglik a valódi lelki élet, akkor mindig szünetel az igazság ismeretének fejlődése is. Az emberek ilyenkor elégedetten pihennek a már előbb elnyert világosságban... Amikor nem vetődnek fel új kérdések a Szentírás kutatásából, amikor nem bukkannak fel véleménykülönbségek, amelyek az embereket a Biblia tanulmányozására sarkallják, hogy a maguk szemével győződjenek meg az igazságról, akkor sokan akadnak majd, akik hagyományokhoz ragaszkodnak, akár csak a régi időkben, s nem tudják, mit is imádnak. (...)

Bármennyire értelmes is valaki, egy pillanatra se képzelje, hogy nem kell alaposan és szakadatlanul kutatnia az Írásokat a nagyobb világosságért... Figyeljünk éberem, hogy észrevegyük, ha Isten új fényt tár elénk. Vegyük észre az igazság első hajnalhasadását... Ha Isten népe könnyen veszi a dolgokat, megelégszik jelenlegi világosságával, akkor biztosak lehetünk abban, hogy Isten nem támogatja őket. Azt akarja, hogy megállás nélkül haladjanak előre, s fogadják be a megnövekedett és szüntelenül növekvő világosságot, amely nekik ragyog. Istennek nem tetszik a gyülekezet jelenlegi állapota. Önelégültség férközött soraik közé, ezért nem tartja szükségesnek a további igazságok, a további világosság elénk tárását.” (Ellen G. White: *Válogatott bizonyosságtételek*, II. 353–361. o.)

4 Mi az, amit különösen meg kell értenünk az Istennel fenntartott személyes közösség által?

Efész 1,18–19/a

.....
.....
.....
Isten elhívásának megfelelni csak reménységben lehet. A legnagyobb próféták (Illés, Jeremiás, Keresztelő János) is elcsüggedtek egy időre, amikor szem elől tévesztették a reménységet, amelyben szolgáltak. A külső szorongatás, vagy azok hálátlansága, akiknek szolgálunk, könnyen elterelhetik figyelmünket arról, milyen hatalmas megtisztetés Isten munkatársának lenni az „idők teljességének tervében”. Isten munkása ebben az életben ritkán arathatja le munkája gyümölcsét, ezért, ha nem a végső beteljesedésre néz, az a veszély fenyegeti, hogy feladja a küzdelmet. **Zsid 11,3-ban** olyan hithősökről olvashatunk, akik „hitben haltak meg... nem nyerve meg az ígéreteket, hanem csak távolról látva és üdvözölve azokat, és vallást tevén arról, hogy idegenek és vándorok a földön”. Mivel életcéljaik nem ehhez a világhoz kötődtek, ezért életük a világ szemében kudarc volt, az Úr szemében azonban győzelem.

Győzelmet aratni csak azok tudnak, akik képesek szem előtt tartani az „örökség dicsőségének gazdagságát”. Nem azért, mert az ember csak jutalom reményében képes jót cselekedni, hanem mert Isten azokban dicsőítteti meg, akik egy új, tiszta hazába vágyakoznak. Akik nem elégednek meg azzal, amit a tönkrement világ nyújthat, akik nem eresztenek mélyre gyökeret, hanem várják „az alapokkal bíró várost, amelynek építője és alkotója az Isten” (**Zsid 11,10**).

Mindehhez elengedhetetlenül szükséges „Isten hatalmának felséges nagyságára” tekinteni, mert semmi más nem véd meg a csüggedéstől. Ha saját gyengeségünkre tekintünk, lehetetlennek látjuk, hogy engedelmeskedjünk Isten akaratának. Meg kell értenünk, hogy a Mindenhatóval vagyunk szövetségben – ahogyan Pál apostol fogalmazott: „Nagy örömet dicsekszem azért az én erőtlenségeimmel, hogy a Krisztus ereje lakozzék énbennem... mert amikor erőtlenség vagyok, akkor vagyok erős.” (**2Kor 12,9–10**) Isten végtelen hatalma a biztosíték arra, hogy megfelelhetünk elhívásunknak, és elnyerjük üdvösségünket.

5 Mi által válhat a bűnös ember számára nyilvánvalóvá „Isten hatalmának felséges nagysága”?

Eféz 1,19/b–21; vö. Fil 2,9–11

.....

.....

.....

.....

Az ember megváltása a világegyetem központi eseménye, amely jóval túlmutat az emberiség jelentőségén. Az univerzum remekül működne az ember nélkül is. Isten azonban nem akarta magára hagyni a lázadókat, ellenkezőleg: az elképzelhető legnagyobb áldozatot hozta meg, hogy megmenthesse őket. S a bűnösökért életét adó Megváltót az Atya felmagasztalja minden mennyei lény és minden teremtmény fölött. Ez nem jelenti azt, hogy Jézus korábban ne lett volna teljesen egy az Atyával a hatalomban és a dicsőségben. Felmagasztalása annak kifejezése, hogy végtelen szeretetének bizonyításával vált végérvényesen méltóvá a teremtett világ feletti hatalomra.

„Jézus eljött, hogy közöttünk lakozzék, s kinyilatkoztassa az Atyát mind az emberek, mind az angyalok előtt. Ő Isten Igéje volt – Isten gondolatait tette érthetővé... De ez a kinyilatkoztatás nem csupán földi gyermekeinek szól. Kicsiny világunk az egész mindenség tankönyve. Isten kegyelmének csodálatos terve, a megváltó szeretet titka az a tantárgy, amelybe »angyalok vágyakoznak betekinteni« (1Pét 1,12), és amelyet végtelen időközön át kutatni fognak. Mind a megváltottak, mind az el nem bukott lények számára Krisztus keresztye lesz az ismeret és a dicséret forrása. Megmutatkozik majd, hogy a Jézus arcán ragyogó dicsőség az önfeláldozó szeretet fénye. A Golgotáról áradó világosságban látható meg, hogy az önmehtagadó szeretet törvénye az élet törvénye a Föld és a menny számára egyaránt, s Isten szívében van a forrása annak a szeretetnek, amely »nem keresi a maga hasznát« (1Kor 13,5), és hogy a szelíd, alázatos Jézus a megközelíthetetlen világosságban lakozó Atya jellemét mutatta be.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Velünk az Isten c. fej., eredeti lapszám: 19–20.)

6 Milyen kapcsolatban van egymással Krisztus és egyháza?

Eféz 1,22–23

.....
.....
.....
.....

„Amit Krisztus megvalósított életével és halálával, az sokkal több a bűn okozta rontás meggyógyításánál. Sátán célja az volt, hogy az embert örökre elszakítsa Istentől, de Krisztusban szorosabb egységbe jutunk Istennel, mintha sohasem buktunk volna el. Az Üdvözítő felvette emberi természetünket, s ezzel olyan kötelékkel fűzte magát az emberiséghez, amit többé nem lehet széttépni... Isten odaajándékozta Krisztust az elbukott emberiségnek... Fiának személyében Isten örökbe fogadta az emberi természetet, és a legmagasabbra, a mennybe helyezte. Az »embernek Fia« az, akivel megosztja a világmindenség trónját... Krisztusban egyesül a földi és a mennyei család. A megdicsőült Krisztus a mi testvérünk. Az emberiség magába zárja a meny-nyet, a Végtelen Szeretet pedig keblére öleli az emberiséget.” (I. m., 25–26. o.)

HALÁL A BŰNBEN – ÉLET KRISZTUSBAN

Efézus 2,1–10

1 Hogyan jellemzi a Szentírás az elveszett emberiség állapotát?

Eféz 2,1; vö. Luk 9,60; Ján 5,24–25; 1Ján 3,14

Róm 6,16

.....

.....

.....

.....

Jézus és apostolai a csupán saját önző érdekeinek élő, bűnös vágyainak kiszolgáltatott embert a halál állapotában lévőknek nevezték. Elgondolkodtató metafora ez az emberi életről, hiszen eszerint mindannyian a halál állapotára születünk – nem csak azért, mert az Istentől elszakadt, magára hagyott, önző élet nem nevezhető igazi életnek a szó bibliai értelmében; és nem is csak azért, mert a halál várományosai vagyunk születésünktől fogva, amely az eddigi tapasztalatok szerint elkerülhetetlen közös sorsunk. Abból a szempontból is fájóan igaz ez a megállapítás, hogy evilági életünkben vagy a szeretet – és így az élet – törvényének, vagy pedig az önzés – tehát a halál – törvényének kötelezzük el magunkat. Életvitelünkkel, gondolkodásmódunkkal, értékrendünkkel egy elvet, egy törvényt képviselünk, akár tudatosan, akár ösztönösen tesszük is ezt. Ha életünket önös érdekeink megvalósítására szenteljük, akaratlanul is hitvallást teszünk az életet pusztító

törvény mellett. Életünk éppen olyan értelmetlen lesz, mint amilyen értelmetlen maga a halál.

2 Milyen kettős köteléssel tart fogva mindannyiunkat a halál? Miért lehetetlen a szabadulás emberi erővel?

Eféz 2,2–3

.....

.....

.....

.....

Hasonló szembeállítással találkozunk itt, mint az 1. fejezet 12–13. verseiben. A pogányok és a zsidók állapotának leírásában ezúttal sem a különbözőségekre, hanem helyzetük hasonlóságára teszi Pál a hangsúlyt, érzékeltetve ezzel, hogy „mindkét nemzetség” (2,14) egyaránt elveszett és megváltásra szorul. (A zsidókból és pogányokból felépülő, egységes újszövetségi egyházzról szóló tanítását a fejezet második részében fejtí majd ki részletesen.)

„Ti” – mondja az apostol a pogányokból lett keresztényeknek, amikor jellemzi azt az állapotot, amelyben az evangélium megismerése előtt voltak: „e világ folyása szerint” jártak, azt az utat követve, ami számukra akkor természetes volt. Ez az út azonban Sátánnak, a „levegőbeli hatalmasság fejedelmének” útja volt; ugyanaz a lélek uralta őket, aki most az „engedetlenség fiaiban” munkálkodik – tehát azokban, akik az üdvösséget annak megismerése után, immár tudatosan is elutasították.

„Mi is” – mondja a zsidók nevében, akik ugyan hitük szerint Isten törvényét követték, mégis a „testük kívánságaiban forgolódtak”, akik mégsem Isten akaratát, hanem „a test és a gondolatok akaratát” követték. Hiába volt meg náluk Isten törvényének elméleti ismerete, csak „természetük szerint”, a romlott emberi természet törvényszerűségei szerint voltak képesek járni. „Harag fiai” maradtak tehát, akár a pogányok közül való „egyebek” is, mert az igazság ismerete önmagában

kevés volt ahhoz, hogy megváltoztassa szívüket, s az Isten iránti engedelmesség útján megtartsa őket (lásd még: Róm 3,9).

Ebben a két igeversben az apostol egy tágabb és egy szűkebb nézőpontból is indoklását adja az emberiség elveszettségének. Egyfelől egy nálunk sokkal erősebb hatalom fogságában vagyunk. Semmi esélyünk ellenállni Sátán befolyásának, hiszen a halandó ember ereje mindig is kevés lesz ahhoz, hogy szembeszegüljön vele. Másfelől pedig a komoly elszántság is hiányzik belőlünk a szabaduláshoz, mert a bűn nem mint valami külső körülmény, hanem mint tulajdon „testünk és gondolatunk akarata” kötöz meg bennünket. Nem elég, hogy nem szökhetünk meg börtönünkből, de valójában ragaszkodunk is láncainkhoz, természetünk szerint nem akarjuk igazán a szabadságot. A halál kétszeres csapdjában vergődünk tehát, amíg Isten le nem hajol hozzánk, hogy megszabadítson.

3 Miben rejlik a szabadulás egyetlen reménysége a lelki halál állapotából?

Eféz 2,4–6; vö. Róm 6,4–5

.....

.....

.....

.....

Isten, aki „gazdag az irgalmasságban”, megmagyarázhatatlan szeretettől vezéreltetve új életre elevenítette meg a bűneiben halott embert. A Teremtő nem törődött bele gyermekei elveszett állapotába, s visszaadta a „halottaknak” a szabad választás lehetőségét: szabadságunkban van a halállal szemben az életet választani, s mindabban az áldásban részesülni, amely Isten eredeti tervének része volt az életünkre nézve. Figyeljük meg a vizsgált igeszakaszban, hogy Pál befejezett tényként beszél Isten ígéreteiről: a feltámadásról és a Krisztussal együtt elnyert mennyei dicsőségről, mintha máris rendelkezésére állna mindazoknak, akik hitben új életre támadtak fel. (A feltámadás említése a 6.

versben egyaránt vonatkozik az új testben való, dicsőséges, eljövendő feltámadásra, és átvitt értelemben a lelki halálból új életre való feltámadásra is.)

„Krisztus kijelenti, hogy már most közöttük van a holtaknak életet adó erő, látniuk kell megnyilatkozását. Ugyanez a feltámasztó erő ad életet a »vétkeiben és bűneiben holt« (Eféz 2,1) léleknek. A Krisztus Jézusban való élet ama lelke »az Ő feltámadásának ereje« (Fil 3,10), megszabadítja az embert »a bűn és a halál törvényétől« (Róm 8,2). A gonosz hatalma megtört, s hit által az ember oltalomban részesül a bűn ellen. Aki megnyitja szívét Krisztus Lelkének, az hatalmas erejének részesévé lesz, amely kihozza testét a sírból.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Bethesda és a szanhedrin c. fejelet, eredeti lapszám: 209–210.)

„Amint Isten feltámasztotta Krisztust halottaiból, hogy az örömmel üzenet által életet és halhatatlanságot hozhasson világosságra, s így megszabadítsa népét bűneiből, úgy támasztott fel Krisztus embereket a lelki halálból, élete által életre keltve őket, reménnyel és örömmel töltve be szívüket.” (Ellen G. White, 89. sz. kézirat, 1903)

4 Mi indította Istent arra, hogy áldozat vállalása árán is megmentsen bennünket a halál állapotából?

Eféz 2,7; vö. 1,20

.....

.....

.....

.....

Pál az előző gondolat szerves folytatásaként beszél arról, hogy mi volt Isten célja a megváltás tervével, Krisztus feláldozásával és feltámasztásával, valamint megdicsőítésével. „Az Ő nagy szerelme, mellyel minket szeretett” (4. vers), arra készítette Istent, hogy „megmutassa kegyelmének felséges gazdagságát... a Krisztus Jézusban”. Vajon ki előtt kellett mindezt ilyen látványosan bizonyítania? Nyilván a világegyetem egyéb teremtett lényei előtt is, hiszen tudjuk, hogy Isten

Sátán részéről folyamatosan vád alatt van: jellemének tisztaságát, törvényének igazságát kétségbe vonták, ezért úgy döntött, hogy különleges módon is megmutatja szeretete mélységét. Még inkább szükséges azonban szeretetének tanújelét adnia lázadó gyermekei, az emberek előtt, akik között az ellenség elhíntette a bizalmatlanság magvát. Az ember nem olyannak látja Istent, amilyen valójában, hanem olyannak, amilyennek Sátán akarja láttatni: haragosnak, féltékenynek, bosszúállónak – ahogy az első nagy hazugság idején, a bűnesetkor is ilyennek állította be. Isten a megváltásban cáfolhatatlan bizonyítékát adta jelleme tökéletességének és szeretete mélységének.

A 7. vers (a 6.-kal együtt) utal arra is, hogy Krisztus feltámasztása és megdicsőítése, melynek során az Atya a tulajdon jobbára ültette Őt, szintén Istennek az ember iránti jóságáról tanúskodik. Krisztus megdicsőítése ugyanis előképe annak a dicsőségnek, amelynek a megváltottak lesznek részesei feltámadásuk után. Mint az eddigiekben is láthattuk, az efézusi levélben hangsúlyosan van jelen az *örökség* gondolata, mint amellyel Jézus követői Mesterükkel osztoznak majd. Egy másik levélben Pál még ennél is egyértelműbben fejt ki ezt a gondolatot: „Ez a Lélek bizonyoságot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyermekek, örökösök is; örökösei Istennek, örököstársai pedig Krisztusnak; ha ugyan Vele együtt szenedünk, hogy Vele együtt is dicsőüljünk meg.” (Róm 8,16–17)

5 Mi a legelső dolog, amit meg kell értenünk ahhoz, hogy új élet részesei lehessünk?

Eféz 2,8–9

.....

.....

.....

A lehető leghangsúlyosabban, ötszöri ismétléssel köti az apostol a lelkünkre a legalapvetőbb igazságot: semmit sem remélhetünk a saját érdemeink által – minden, amit elérhetünk, szintiszta kegyelem, amelyben a szabad akaratból való elfogadáson kívül semmi részünk

nincs. A hit által való megigazulás tömör összegzését, hitvallásszerű megerősítését láthatjuk itt. A mondat szerkezetét a következőképpen ábrázolhatnánk, vizuálisan is kifejezővé téve a benne rejlő tanítást:

NEM
– töletek van,
– cselekedetekből,

HANEM
– hit által,
– kegyelemből,
– ajándékul,

HOGY SENKI NE KÉRKEDJÉK.

Emlékezzünk vissza az 1. fejezet 4. versére, amelyben azt olvastuk, hogy Isten a világ teremtése előtt már kiválasztott magának bennünket – következőképp lehetetlen, hogy e választásban a magunk érdemei akár a legcsekélyebb szerepet is játsszák. Semmink sincs, amivel dicsekedhetnénk, teljesen rá vagyunk utalva Isten irgalmasságára; s minden, ami velünk és bennünk történik, Őt dicsőíti meg – ez az alap, amelyre minden hiteles vallásosság felépül.

6 Mihez kezdjünk a kegyelemből elnyert új életünkkel? Hogyan töltjük be igazi rendeltetésünket?

Efész 2,10

.....
.....
.....

A gondolatmenet lezárásaként Pál ismét a predesztinációra, „az idők teljességének tervére” hivatkozik. Megérthetjük, hogy nemcsak a megváltás központi eseményei, nemcsak elhívásunk, hanem hétköznapi életünk apróbb és nagyobb eseményei, jó cselekedetekre való lehető-

ségeink is részét képezik Isten személyesen ránk vonatkozó akaratának. Teremtmények vagyunk: létezésünk célja az Alkotó akaratának betöltése.

Amilyen könnyű ezt értelemmel belátni, olyan nehéz alázattal elfogadni a saját életünkre nézve. A bűn azonban éppen abból a büszkeségből származik, amely képtelen megelégedni a teremtmény alárendelt helyzetével, mert felfuvalkodottságában ezt túl kevésnek tartja; irigyelni kezdi a Teremtő hatalmát, és az Ő méltóságára pályázik. (Lásd a Sátán és az ember bukásáról szóló igékben: Ésa 14,13–14; 1Móz 3,4–5.)

Az ember boldogságának kulcsa nem az, hogy saját lehetőségei fölé emelkedjék, hanem hogy annak a célnak feleljen meg, amelyre teremtették.

*Az e heti adomány
a könyvterjesztő munkát támogatja.*

AZ ÚJSZÖVETSÉG EGYHÁZA

Efézus 2,11–22

A következő igazsakasz olyan kérdéssel foglalkozik, amely az apostolok korában központi helyet foglalt el, ma azonban jelentéktelennek tűnik. Azonban sok tanulsága van számunkra is. A zsidókból és a pogányokból lett keresztények ellentéte mélyen befolyásolta az ősegyház történetét, az egész első évszázad folyamán. Ez az ellentét a kölcsönös meg nem értésből fakadt. A zsidó nép a babiloni fogság óta tudatosan építette önmaga köré azt a „választófalat”, amelynek lebontásáról Pál éppen az *Efézusi levél* második fejezetében beszél. Önmagukat Isten kiváltságos népének tartva, gőgösen elzárkóztak a környező népektől, amelyek, érzékelve és alaptalannak tartva ezt a büszkeséget, szintén lenézéssel válaszoltak. A zsidókat, mivel mindössze egyetlen istenséget imádtak, s azt sem látható képmások formájában, a birodalom népei egyszerűen ateistáknak tartották. Nem tudtak mit kezdeni vallásuk kizárólagosságával, ami miatt Jahvét hasonlóan elzárkózónak és gőgösnek képzelték el, mint követőit. Kívülről azt látták, hogy az izraeliták az üdvösség birtokosának tartják magukat, de nem osztják meg azt másokkal, ezért gyűlölettel és gúnnyal viszonyultak mind hozzájuk, mind ahhoz, amit képviseltek. Ezek a kölcsönös előítéletek az őskeresztény közösségben oldódtak fel először – ez azonban hosszú és nehézkes folyamat volt, mert nehezen fogadták be egymást, s a zsidókból lett hívőknek külön nehézséget jelentett elfogadni azt, hogy Izrael mint nép többé nem tölt be szerepet a megváltás történetében.

Az újszövetségi Szentírás tele van ennek az ellentétnek a dokumentumaival, amely mai gondolkodásunk számára már egyáltalán nem látszik nehéz kérdésnek. Miért kell ezzel mégis részletesen foglalkoz-

nunk? Azért, mert Isten mai egyháza, éppúgy, mint a régi, sok népből, különböző neveltetésű, gondolkodású, vérmérsékletű emberekből épül fel, akiket csak a Jézus Krisztussal való kapcsolat és a közös reménység tart össze. Az e heti igeszakasz tanulmányozásakor törekedjünk megérteni és megfogalmazni a nekünk szóló, mára vonatkozó tanulságokat, hogy megérthessük, mit jelent ma a régi bibliai alapelv: „Nincs zsidó, sem görög; nincs szolga, sem szabad; nincs férfi, sem nő; mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.” (Gal 3,28)

1 Hogyan jellemzi az apostol a pogányok állapotát az evangélium megismerése előtt?

Efész 2,11–12

.....

.....

.....

Az apostol elszomorító képet fest az Istent nem ismerő, reménység nélkül élő emberek tömegeiről, akik mindazonáltal nincsenek tudatában saját elveszett állapotuknak. Megfontolásra érdemes, hogy átérezzük-e igazán azok sorsát, akik, noha szemmel láthatóan nem érzik magukat rosszul a bőrükben, s talán értelmét is látják az életüknek, mégis „távol vannak az ígélet szövetségétől”. Az „igazságot” ismerők göggyével tekintünk-e rájuk, vagy azzal a szeretettel, amellyel Krisztus fordult hozzánk – aki sorsközösséget vállalt a tudatlanságukban tévelygőkkel, hogy megszabadíthassa őket?

2 Milyen változást hozott a pogányok számára Krisztus megismerése?

Efész 2,13; vö. Róm 11,16–18

.....

.....

.....
.....
.....
„Akik távol voltatok, közelvalókká lettetek” – ezzel az egyszerű kijelentéssel érzékelteti az apostol a Krisztus áldozata révén megvalósuló kegyelmet, amelynek köszönhetően minden nép részesévé lehet az üdvösség örökségének. A Római levélből idézett szakasszal összevetve megvilágosodik előttünk a megváltás tervének egy fontos részlete: Isten kifejezetten azért hívta el Ábrahám utódait, hogy általuk „megáldassanak a Föld minden nemzetségei”. A szelíd olajfába oltott vadolajfaágak szemléltetik a pogány népek helyzetét, amelyek utólag, hit által lettek Isten művének részesei, de ugyanabból a szellemi talajból táplálkoznak, mint Izráel népe. A kép mind a jogfolytonosságot – az egyház éppúgy Isten népe ma, mint Izráel volt az ószövetségi időkben –, mind pedig az egymásra utaltságot kifejezi: a pogányokból lett hívők közössége ugyanúgy nem élhetne Izráel öröksége nélkül, mint ahogy az ágak sem életképesek a gyökér nélkül; a zsidó nép pedig, amely nem töltötte be maradéktalanul küldetését, gyümölcstelen maradna az idők végezetéig a Krisztust követő pogányok befogadása nélkül. Az újszövetségi egyház nem váltotta le Izráelt – ahogyan gyakran, pontatlanul fogalmazunk –, hanem Isten Izráel maradékából és az evangéliumot elfogadó pogányokból alkotott magának új népet, amely az Ábrahámnak adott ígéretek örököse lett. A népek közé így kiáradó világosság Isten eredeti tervének része volt, és az Ő dicsőségét szolgálja.

Mindez „Krisztus vére által” történt – teszi hozzá még Pál. Megrendítő belegondolni: Isten Fiának feláldozásánál kevesebb nem lett volna elég ahhoz, hogy létrehozza ezt az új alapokon elhívott népet. Az emberek közötti ellenségeskedést csak a legnagyobb szeretet képes megszüntetni, amelynek fényében megszégyenül minden önhittség, megszűnik az előítélet, és jelentéktelenné válnak a társadalmi vagy szokásbeli különbségek. Mennyire hat ránk ez a szeretet ma? Elégé értékeljük-e akkor, amikor megengedjük magunknak az ítélkezést, a személyválogatást, a távolságtartást azoktól, akik pedig hozzánk is „közel valók” Krisztus vére által?

3 Milyen hatást gyakorolt Krisztus kereszttáldozata a zsidók és a pogányok kapcsolatára?

Efész 2,14–16

Pál a 13. versben felvetett gondolatot (Isten gyermekeinek a Krisztus áldozata árán megvalósuló egyesüléséről) a következő versekben részletesen is kifejti. Amikor a Teremtő emberi testben meghalt a kereszten, testének megtöretése egyúttal a népek közötti falakat is lerombolta. Szeretetének fényében értelmetlenné vált az ellenségeskedés mindazok szemében, akik ezt a szeretetet értékelni tudták.

„Sokan azon a nézeten vannak, hogy Isten válaszfalat emelt a zsidók és a külvilág közé; hogy jóakarátát és szeretetét, amelyet az emberiség többi részétől nagymértékben megvont, a zsidó népre összpontosította. De Isten nem akarta, hogy népe válaszfalat emeljen embertársai és saját maga között. A végtelen szeretet a Föld minden lakóját el akarta érni. Bár az emberek elutasították, Ő mindig azt kereste, hogyan jelenthetné ki magát nekik, miként részesíthetné őket szeretetében és kegyelmében. Áldásai azért áradtak a választott népre, hogy áldássá legyenek mások számára. (...)

Izráelt saját, Sátántól uralt gonosz és hitetlen szíve készítette, hogy elrejtse világosságát, ahelyett, hogy hagyta volna a környező népekre fényleni. Ugyanez a vakbuzgó lelkület készítette őket arra, hogy vagy a pogányok istentelen szokásait követték, vagy gögös merevséggel elkülönültek tőlük, mintha Isten szeretete és gondviselése kizárólag csak rájuk terjedne ki.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, A törvény és a szövetségek c. fej., eredeti lapszám: 368., 370.)

Az előítéleteken felülemelkedő szeretet volt az első keresztény közösségek jellegzetessége. Ne becsüljük alá ennek jelentőségét: mind a zsidóknak, mind a pogányoknak egész neveletésüket, beidegződött

szokásaikat kellett megtagadniuk ahhoz, hogy képesek legyenek szeretni egymást. Egységük a hitben bizonyság volt Isten emberi életeteket átfőrnálni képes hatalma mellett, s valóra váltotta Jézus profetikussavait: „Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy egymást szeretni fogjátok.” (Ján 13,35)

Kérdéseket vethet fel, hogy mire vonatkozik a 15. versnek az a megfogalmazása, mely szerint Krisztus a válaszfalakat „a parancsolatok tételékben (rendelésekben) való törvényét eltörölve” rontotta le. A mai protestáns teológia egyik népszerű tanítása, hogy kereszthalálával Jézus eltörölte az ószövetségi törvényt, felszabadítva ezzel az embert annak hatálya alól. Ez a tanítás a megváltást úgy értelmezi, hogy a megszegett törvény azért nem kárhoztat bennünket, mert a Golgota óta nem érvényes többé. Az ezt alátámasztani látszó újszövetségi igehelyek (mint Eféz 2,15) mellett azonban – a „viszont meg van írva” elv alapján – sok olyan kijelentést találunk, amely a törvény örökkévalóságát erősíti meg (a legismertebb: Róm 7,12).

Fontos tehát figyelniük az *Efézusi levél* pontos fogalmazására: Krisztus halála a „parancsolatok tételékben való törvényét” törölte el. Sok izraelita úgy tekintett a törvény rendelkezéseire, mint amely előírta vallásos kötelezettségeit, és hétköznapi magatartásának külső kontrolljaként szolgált. A törvény megtartása által jutalomban reménykedett, áthágása nyomán pedig bűnhődni kellett. Jeremiás próféta jó előre megjövendölte, hogy a törvényhez való ilyesféle szolgálai viszony csak átmeneti célt szolgál, amíg Isten – *ugyanezen változhatatlan törvény alapján* – új szövetséget nem köt népével: „Hanem ez lesz a szövetség, amelyet e napok után az Izráel házával kötök, azt mondja az Úr: törvényemet az ő belsejükbe helyezem, és a szívükbe írom be, Istenükké leszek, ők pedig népemmé lesznek.” (Jer 31,33) Nyilvánvaló, hogy az Ószövetség idején is a belső indítékból, szívből való engedelmesség volt elfogadható Isten előtt: „Ezek az ígék, amelyeket e mai napon parancsolok néked, legyenek a te szívedben...” (5Móz 6,6; 30,11–14) De mint testi leszármazás alapján elhívottak, az egész nép soha nem jutott el erre a hitbéli döntésen alapuló szövetségre. Szükség volt tehát olyan szabályokra, amelyeket a nép minden tagja megérthetett, és követni tudott, s amelyek a teljes romlástól megóvták őket. Ezért nem sülyedt Izráel népe olyan mélyre erkölcsileg még a hitehagyásuk

idején sem, mint a környező népek. Az Ószövetség „igazán izraelitái” (Ján 1,48) azonban mindig a törvény szeretetből való betöltésére törekedtek. (Mint pl. Dávid zsoltáiraiban ez többször is kifejeződik: „Szívembe rejtettem a Te beszédedet, hogy ne vétkezzem ellened.” „Tiszta szívet teremts bennem, óh Isten...” (Zsolt 119,11; 51,12) Az új szövetség személyes hitbeli döntés, Isten szeretetére adott válasz alapján köttetik meg. Ezért természetes, mindenkire vonatkozó kíváncsi, hogy elménkkel és szívünkkel is, teljes egyetértéssel vágyakozzunk Isten törvényét betölteni.

Az Efézusi levélből idézett kifejezés természetesen vonatkozhat a ceremóniális törvényre is, amelyet Jézus áldozatával betöltött, s ezzel érvénytelenné tett. Annnyiban lehet ennek is jelentősége zsidók és pogányok megbékélése szempontjából, mert az áldozatok és ünnepek megtartását és az egész szentélyszolgálatot a zsidó nemzet-egyház megkülönböztető kiváltságként gyakorolta.

Valószínűbb azonban, hogy Pál itt az erkölcsi törvényről, pontosabban az ahhoz fűződő megváltozott viszonyról beszél: a Krisztust saját megváltójaként elfogadó hívő számára Isten törvénye átértékelődik; rendelésekből, „tételekből” álló, fenyegető szabályrendszer helyett „szívbe írt törvényé”, belső erkölcsi normává válik, amelyet nem félelemből, hanem meggyőződésből követ.

4 Min (vagy kin) alapszik tehát az újszövetségi egyház egysége? *Eféz 2,17–18*

.....

.....

.....

.....

Jézus földi életében, szolgálatában is azt a békességet képviselte, amelyet kereszthalálával pecsételt meg. Amikor a mi világunkban járt, a „távol és közel valóknak” egyaránt békességet hirdetett. Nyoma sem volt benne személyválogatásnak, úgy ismerték, mint aki Izráel legbű-

növebbnek tartott gyermekeivel és a megvetett pogányokkal egyaránt szeretetteljes közösséget ápolt. Ő, az emberré lett Isten a kapcsolat nemcsak menny és Föld között, hanem az emberek között is, hiszen keresztalála minden egyes emberért váltságul szolgál. Akik elfogadják Tőle, testvéreivé válnak egymásnak is.

Ez a Krisztusban létrejött közösség sokkal több, mint amit egy eszméhez vagy egy példaképhez való hűség képes megteremteni emberek között. A kereszténység egy élő személlyel fenntartott élő kapcsolat. Nemcsak a múlt – a golgotai esemény –, hanem a jelen, a közbenjáró főpap szolgálata is összeköt minket Krisztussal – és egymással. „Mert Őáltala van menetelünk mindkettőnknek egy Lélekben az Atyához” – írja Pál. Örök életünket csak a bűnbocsánat elnyerése által őrizhetjük meg, hiszen mindannyian vétkezünk. Ezért ugyanarra az egyetlen Közbenjáróra van szükségünk. Ugyanaz a Szentlélek munkálkodik bennünk, vágyat ébresztve szívünkben arra, hogy békességben legyünk Istennel. Ugyanaz a mennyei Atya fogad magához minket, hogy ügyét képviseljük a Földön, és elnyerjük a számunkra készített örökséget.

5 Milyen kiváltságban részesül a „távol való” ember, ha „közel valóvá” lesz Krisztus vére által?

Efész 2,19

.....

.....

.....

.....

Pál a 12. versben talán éppen azért festette le sötét színekkel az Istentől elszakadt, reménység nélküli ember állapotát, hogy a fejezet végén annál nagyobb örömmel mutathassa meg az ellenpontot: azt a kétszeres megtiszteltetést, amelyben az evangéliumot elfogadó pogányok részesülnek. A sehová sem tartozó lelki nincstelének Krisztusban otthonokra találhatnak: Isten házanépének (ez a „cselédei”-nek for-

dított görög szó pontos jelentése) tagjaivá, egyúttal pedig a szentek polgártársaivá lehetnek. Ez utóbbi kifejezés nemcsak a hívők evilági közösségére utal, hanem arra az eljövendő országra is, amelynek az „állampolgárságát” hit által már ebben az életben elnyerhetjük.

6 Milyen hasonlat szemlélteti az újszövetségi egyház felépülését?

Eféz 2,20–22; vö. 1Kor 21,13–20; Róm 11,16–18

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Az „apostolok és próféták alapkövén” felépülő templom képe két másik páli hasonlattal is párhuzamot mutat. Ahogy a vadolajfa ágai a szelíd olajfa „gyökeréből és zsírjából” táplálkoznak, úgy a lelki templom építőkövei (zsidók és pogányok) azért állhatnak meg, mert arra az alapra épülnek fel, amelyet Izráel népének hűségesei építettek és őriztek évszázadokon át. A *Korinthusi levél*ben található harmadik hasonlat kiegészítő jellegű a másik kettőhöz képest: mindhárom szimbólum a „több részből felépülő egész” alap gondolatát használja fel Isten népe ábrázolására, a „test” metafora azonban nem az egyes részek hasonlatosságát helyezi előtérbe (mint ahogy az építőkövek alapvetően igen hasonlítanak egymásra), hanem épp ellenkezőleg: a tagok különbözőségét hangsúlyozza. Az egység nem a tagok egyformaságából, hanem a különböző tagok közös irányítás alatt történő együttműködéséből fakad. A fej azonban itt is Krisztus, mint ahogy a „szép renddel rakott” templomban is Ő áll szegletkőként a statikailag legfontosabb helyen: rajta múlik az egész építmény stabilitása. (A két hasonlat közötti eltérés oka az egymás kiegészítésének szán-

dékán túl talán a szövegkörnyezetben keresendő: az egyik esetben Pál egy veszekedő, széttagolt gyülekezet figyelmét akarja felhívni az alázat és az együttműködés fontosságára, míg a másik esetben az egyetemes egyházról szólva a pogány hívőkről mint a zsidókkal egyenértékű, velük azonos szerepet betöltő tagokról beszél.) A szimbólumok mélysége együtt érthető meg igazán: fontos, hogy Isten gyermekei gondolkodásmódjuk hasonlósága révén azonosulni tudjanak egymással, de ugyanilyen fontos az is, hogy tisztában legyenek képességeik, lelki ajándékaik különbözőségeivel, hiszen ezek által végezheti el az egyház küldetését a világban. Isten senkinek sem adta a lelki ajándékok teljességét, mert éppen azt szeretné, hogy a munka végzésében egymásra, a hívők közösségére legyünk utalva.

PÁL APOSTOL SZOLGÁLATA ÉS „KRISZTUS TITKA”

Efézus 3,1–13

1 Hogyan tekintett Pál a fogságra, amelyet Rómában el kellett szenvednie?

Eféz 3,1. 13; vö. Csel 21,27–29; 22,21–22

.....
.....
.....
.....

Az e heti tanulmányunkban vizsgált igeszakasz elején és végén is (mintegy keretbe foglalva) az apostol utal arra, hogy fogságát kifejezetten a pogány hívókért illetve a pogányok között végzett szolgálatának köszönhetően szenvedte el. Pál fogságba esése és a pogányokért végzett missziója között valóban közvetlen összefüggés figyelhető meg, amint az *Apostolok cselekedetei* 21–22. fejezetéből kiderül. Az apostol azzal vívta ki az Ázsia provinciában (Kis-Ázsiában, a mai Törökország területén) élő városi zsidóság ellenszenvét, hogy a zsinagógán kívül, a pogányok között is hirdette Krisztus evangéliumát, és ezzel Isten népének tagjaiként, az Izráelnek adott örökség részeseként ismerte el őket. Ezáltal pedig megsértette a vélt kiváltságaikhoz büszkén ragaszkodó, az evangéliumot elutasító zsidó testvérei önértését. A pogányokkal való érintkezés tilalma mélyen gyökerező tabu

volt a korabeli zsidó gondolkodásban. Pál munkája élénk ellenérzést váltott ki a zsidók körében, ami odáig fajult, hogy megvádolták: bevitt egy efézusi görög keresztényt a templom csak izraeliták számára fenntartott részébe. Hogy ez a tilalom, amit Pál a vád szerint megszegett, mennyire komoly volt, arról tanúskodik egy kőtábla, melyet 1871-ben találtak a templomtér közelében végzett ásatások során. A táblán görög nyelven a következő felirat olvasható: „Tilos minden idegennek átlépni a korlátot és a szentély területére belépni. Mindenki, akit rajtakapnak a tilalom megszegésén, maga viseli a felelősséget a halálért, amellyel büntetik.” (Idézi: Gerhard Kroll: *Jézus nyomában*, Szent István Társulat, é. n., 184. o.)

Pál elfogatásakor megkísérelte elmondani a zsidóknak, hogy amit tett, kifejezetten Isten személyes vezetése alapján cselekedte. Amikor azonban elbeszélésében ahhoz a ponthoz érkezett, hogy Isten elhívta őt a pogányokért végzendő munkára, a tömeg nem hagyta tovább beszélni, hanem fékezhetetlen dühvel a halálát követelte a Pált letartóztató római ezredestől. Ez a váratlan közjáték szintén a korabeli zsidóknak a pogányokkal szemben tanúsított gyűlöletéről árulkodik.

Az *Efézusi levél*nek ebben a fejezetében az apostol mintha éppen azt mondaná el, amit akkor, az Antónia-erőd lépcsőjén nem tudott befejezni: kifejti, hogy szolgálata, sőt mostani fogsága által is Isten örök idők előtt elkészített megváltási terve valósul meg, ezért sem neki, sem testvéreinek nincs okuk a csüggedésre. Még szenvedése is azok dicsőségére szolgál, akik előtt, megbízatásához hűen, az evangéliumot képviseli.

2 Hogyan értette meg az apostol Isten akaratát a pogányokkal kapcsolatban? Miből merítette elhivatottságát?

Eféz 3,2–3; vö. Csel 22,17–21; 2Kor 12,2–4

.....

.....

.....

.....

Az Újszövetség olvasásakor gyakran felmerül a kérdés: miként lehetséges az, hogy még az apostolok is olyan nehezen ismerték fel, hogy Jézus az egész emberiség Megváltója? Pált – aki ezt, úgy tűnik, kezdetől fogva tisztán látta – sokszor saját keresztény testvérei is alig értették meg, olyannyira meg voltak kötözve saját előítéleteiktől.

Ezeknek az előítéleteknek maga Pál is foglya volt, amíg Isten fel nem nyitotta a szemét, mégpedig – amint olvastuk – „kijelentés útján”. Valószínűleg arra az esetre gondol itt, amely a jeruzsálemi templomban történt vele, amint az *Apostolok cselekedetei* 22. fejezetében olvasható. Minden bizonnyal saját tapasztalatáról beszél a második korinthusi levélben is, eszerint máskor is voltak látomásai, illetve kapott közvetlen kinyilatkoztatásokat.

3 Hogyan lett világossá Isten terve az Ő egyháza számára? Mit nevez az apostol „Krisztus titkának”?

Eféz 3,4–6

.....

.....

.....

.....

Az igeszakaszból kiderül, hogy Pál hatalmas jelentőségű felismerésnek, kora „jelenvaló világosságának” tartotta az evangélium egyetemességét, amelyet Isten kinyilatkoztatás útján közölt vele, majd rábízta annak képviselését. Az, hogy a megváltás nemcsak Isten népére, hanem az egész emberiségre kiterjed, forradalmian új gondolatnak tűnt a zsidó hívők számára, s utólag más megvilágításba helyezte az egész Ószövetséget. Amint Pál az előző fejezetben kifejtette: Jézus Krisztus áldozata rombolta le a falat zsidók és pogányok között, saját „testének tagjaivá” téve – származástól függetlenül – azokat, akik az Ő halálát bűneik megváltásául elfogadták. A „Krisztus titka” tehát a golgotai áldozatban lett nyilvánvalóvá, és a 6. versben foglaltak alapján a következőképpen összegezhethetjük: a pogányok társai a zsidóknak az

üdvösség örökségében; ugyanannak a testnek a tagjait alkotják, tehát mindannyian közös munkálkodásra hívtak el; és részesei Isten ígéreteinek, mind erre a világra, mind az eljövendőre nézve.

A megváltás egész történetére jellemző, hogy Isten szándékai fokozatosan tárulnak fel gyermekei előtt. A kinyilatkoztatás az idők végéig előrehalad, és Isten népe egyre többet és többet ért meg az „idők teljességének tervéből”. Az ószövetségi hívők sok összefüggést nem láthattak tisztán, ami számunkra már egyértelműnek látszik. Ehhez járult még az Istenről és művéről kialakult helytelen vagy pontatlan kép, ami apáról fiúra öröklődött; az előítélet a pogányokkal szemben, amelyben még a valóban jó szándékú, hívő családok gyermekei is nevelkedtek. Nincs mit csodálkoznunk tehát azon, hogy az első keresztények számára új világosságként hatott a „Krisztus titka”, a népek (a „pogányok” kifejezés helyesebb fordítása) üdvössége. Ahogy Pál fogalmaz: „Az elmúlt időkben nem ismertetett meg az emberek fiaival úgy, ahogy most kijelentetett...” – noha természetesen már az Ószövetség, sőt az Ábrahámnak adott ígéret is magában foglalta Isten egyetlen megváltó szándékát: „Megáldatnak tebenned a föld minden nemzetségei.”

4 Hogyan tekintett a fogságban lévő apostol arra a szolgálatra, amelyre Isten hívta el őt?

Efész 3,8–9; vö. 2Kor 15,9

.....

.....

.....

.....

A több éve tartó fogság nem bizonytalanította el az apostolt küldetésében. Mi talán hajlamosak lennénk kételkedni: érdemes-e Isten szolgálatát végezni, ha ez a jutalma? Ha valóban Isten bízta ránk ezt a munkát, miért nem gondoskodik arról, hogy szabadon, akadályoztatás nélkül végezhesük? Vajon vállaltam volna, ha tudom, hogy ez lesz a következménye?

Pált saját méltatlanságának tudata erősítette meg. Mély hálával töltötte el, hogy őt, az Isten egyházát üldöző farizeust az Úr ilyen felelősségteljes munkával bízta meg. Az István megkövezésében játszott szerepe egész életében bántotta. Halálra méltónak érezte magát, ezért teljes súlyával át tudta érezni azt a kegyelmet, amelyben részesült: nem csak az életét tartotta meg Isten, de a legnagyobb kincset, „Krisztus végéremehetetlen gazdagságát” bízta rá, hogy hirdesse a népek között. A megtiszteltetés, hogy Isten „titkát” szólhatja annak a Krisztusnak a nevében, aki által Isten „mindeneket teremtett”, megóvta attól, hogy valaha is szemrehányást tegyen az Úrnak, bármilyen helyzetbe került szolgálata során.

5 Az evangélium terjesztésén túl milyen, számunkra láthatatlan célja van még az egyház küldetésének?

Eféz 3,10; vö. 1Pét 1,12; 1Kor 4,9/b

.....

.....

.....

.....

Ritkán gondolunk arra, hogy Isten munkája, melyet ezen a Földön egyháza által végez, az ember megmentésén túl valami más, magasabb rendű célt is szolgál. A mennyei lázadás óta a Teremtő vád alatt van: Sátán vádolja Őt azzal, hogy amit teremtett, tökéletlen, s hogy törvénye igazságtalan. Isten türelme Sátánnal és minden követőjével szemben, beleértve a bűnnek élő embert is, nemcsak szeretetének köszönhető, hanem azért is szükséges, hogy a mennyei és más teremtett lények előtt bizonyítsa Sátán vádjainak alaptalan voltát. A bűn hatezer éves történelme az el nem bukott lények tankönyve, amelyen keresztül Isten jelleméről nyernek egyre mélyebb kinyilatkoztatást. A bűnös emberrel való bánásmódjában, az áldozatban, amit megváltásáért hozott, Isten szeretetének addig nem ismert nagysága tárul fel gyermekei előtt.

A bűnesetig a Föld bizonyára csak egy volt a világegyetem azon bolygói között, ahol Isten képére és hasonlatosságára teremtett lények élnek. Az ember bukása tette különlegesen fontossá, „a kozmosz színpadává” (az 1Kor 4,9-ben szereplő kifejezés szó szerinti jelentése). A világot teremtő és fenntartó Isten szerette az embert, mint kezének minden alkotását, a bűn miatt azonban kitüntetett figyelmében részesíti bolygónkat. Ebben a figyelemben teremtményeinek milliárdjai osztoznak. Az eltévedt bárány több gondoskodást és szeretetet igényel, mint a többi kilencvenkilenc (Mát 18,12–14).

A megváltás művében a Földnek és lakóinak ez a különleges szerepe mindörökre megmarad. A Megváltó nem csak harminchárom földi év idejére lett emberré: az örökkévalóságon át az emberi család tagja marad, s testén viselni fogja önfeláldozásának jeleit, a sebhelyeket. A *Jelenések könyve* próféciaja szerint pedig a bűn történelmének lezárulása után maga az Atya, s vele a világegyetem kormányzásának székhelye is erre a bolygóra költözik (Jel 22,3), ahol a nagy küzdelem lezajlott, s ahol Isten dicsősége a megváltás fényében minden teremtménye előtt kétségbevonhatatlanná lett.

6 Megváltásunk véghezvitelén kívül milyen szerepe van Krisztusnak személyes hitéletünkben?

Efész 3,11–12

.....

.....

.....

Jézusban, aki által Isten véghezvitte örök idők előtt elhatározott tervét, Őbenne van a mi bizodalunk – írja Pál. Krisztusról mint közbenjáróról beszél ezúttal, még ha csak egy rövid utalás erejéig is. A bűn megrontotta az ember és Alkotója közötti bizalmi kapcsolatot, amitől lelki életünk épsége és üdvösségünk függ. Az Atya és a Fiú közös áldozata a Golgotán a végtelen szeretetről biztosítja az embert. Bizalmat ébreszt benne, hogy bátorsággal járuljon Isten elé, és Krisztusban bocsánatot nyerjen bűneiért.

AZ APOSTOL ÚJABB IMÁJA AZ EFÉZUSIAKÉRT

Efézus 3,14–21

Az efézusi levél első nagyobb szerkezeti egységének végéhez érkeztünk. A levél elején, az írás teljes terjedelméhez képest viszonylag hosszú bevezetés során, Pál hálát adott Istennek az efézusi gyülekezet felől érkező jó hírekért, és betekintést engedett értük mondott imádságaiba. E bevezetés alkalmával röviden összefoglalta a predesztináció néhány alapvető gondolatát, azzal a céllal, hogy ennek alapján mutathassa be Isten tervének megvalósulását az újszövetségi egyházzal. Ezek után rátért a levél egyik fő témájára: a pogányokból lett Krisztus-követők helyére és szerepére Isten megváltási tervében. Ennek a kérdésnek az elméleti oldalát fejtette ki a 2–3. fejezetben. A 4. fejezettől, mint több más levelében is, Pál gyakorlati kérdésekre tér majd, hogy konkrét tanításokat adhasson a gyülekezet mindennapi életére nézve. Mielőtt azonban ezt megtenné, az újszövetségi egyházzal szóló tanítást Isten dicsőítésével és ismét az efézusi hívőkért szóló imával zárja le. Nem igazán szabályos imádság ez, abban az értelemben, hogy nem Istent szólítja meg, mint ahogy a hit embereinek a Bibliában feljegyzett imáiban vagy a zsoltárokból láthatjuk. Továbbra is, szinte végig az efézusi gyülekezethez beszél: olyan jellegű fohász ez, mint amilyen az első fejezet végén találkoztunk. Az apostol beavatja a gyülekezetet abba, hogyan imádkozik értük belső szobájában.

1 Milyen lelki magatartással fordul Istenhez Pál imádsága kezdetén? Mit tanulhatunk ebből?

Eféz 3,14–15

.....

.....

.....

A térd meghajtása a hódolat kifejezésére szolgál Isten, a királyok Királya és uraknak Ura előtt – „akiről nevezetik minden nemzetség megnyen és földön”. Az Isten színe előtt letérdelő ember kifejezi, hogy elismeri Isten hatalmát saját élete felett, és elfogadja önmagára nézve az Ő akaratát. Minden teremtmény, de különösen a bűnös ember, akinek közbenjáróra is szüksége van, csakis a mély alázat lelki magatartásával járulhat a bűngyűlő Isten színe elé. Ez a hozzáállás eleve kizárja az Úrral szemben a számon kérő, feltételeket szabó, vagy önérzetes magatartást. Természetesen Isten előtt nem sokat számít, hogy valaki ténylegesen felveszi-e az alázat testtartását, miközben imádkozik, ha lelkében jelen van az iránta érzett tisztelet és a készség akaratának elfogadására. Bármilyen külső formának a mi számunkra lehet jelentősége, mert testünk és lelkünk kapcsolatban van egymással: gesztusaink is visszahatnak lelkivilágunkra. Ha meghajtjuk térdeinket, könnyebb átéreznünk, kinek a jelenlétében vagyunk.

Jelentőségteljes az a részlet is, hogy Pál Jézus Krisztus Atyjának nevezi Istent, amikor Hozzá fordul. Hódolatát tehát nem a végtelen hatalomtól való félelem, hanem a Krisztus áldozatában megmutatkozó szeretet, az abból fakadó hála váltja ki. Jézus hidalta át a bűn által okozott szakadékot a mennyei Atya és miközöttünk, Őrajta keresztül érthetjük meg Isten irántunk tanúsított szeretetét. Az el nem bukott lények mindannyian szeretik és tisztelik Őt, de számunkra – kifejezetten csak a bűnösök számára – Isten több mint Teremtő és Fenntartó: Ő a mi Megváltónk, Jézus Krisztus Atyja. Olyan Isten, aki az egyszülött Fiút örökre az emberiségnek ajándékozta, s ezzel a lehető legszorosabb közelségbe vonta magához a megváltott embert.

2 Mivel kezdődik Isten Lelkének munkája az emberben? *Eféz 3,16; vö. Róm 7,21–23*

.....

.....

.....

.....

A „belső ember” – Pál apostol jellegzetes kifejezése – az emberi személyiség tudatos részét jelenti; azt, akivé az ember személyes választás alapján lesz, akivel „azonos”. Gondolkodásmódunkat, erkölcsi lényünket, szabad választásainkat a „belső ember” határozza meg. A különbségtételnek a megtéréskor van jelentősége, hiszen azelőtt kiegyeztünk a bűnnel, azóta pedig feszültség támadt a „tagjainkban lévő bűn” és a „belső ember” között. A *Római levél* 7. fejezete szemléletesen írja le ezt a meghasonlást a személyiség két része között, ami azért jön létre, mert a „belső ember” reagál először a Lélek késztetéseire, és lényünknek ez az oldala alakul vissza először Isten képmására. A bibliai görög nyelv „metanoia”-nak, gondolkodásmód-változásnak nevezi ezt a folyamatot.

Lényeges, hogy „belső emberünk” – rokon értelmű igei kifejezésekkel: szívünk, elménk – milyen állapotban van. Megalkuvásaink tönkretethetik, pozitív döntéseink viszont megerősíthetik a jóra. Pál mindezekelőtt azért könyörög, hogy a hívőkben ez a gondolkodásmódbeli, elvi változás tartós legyen, a „belső ember” döntése az igazság mellett meg ne inogjon, mert a cselekedetek és az egész élet megújulása erre az alapra épülhet majd fel.

3 Hogyan, ki által kerülhetnek összhangba cselekedeteink a „belső ember” meggyőződésével?

Eféz 3,17; vö. Róm 8,1–4. 10–11; Gal 2,20

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A *Római levél* 7. fejezetében az Isten törvényében gyönyörködő, de a bűn hatalmából szabadulni képtelen ember belső küzdelméről, gyöt-rődéseiről olvashatunk, aki belátva harcának reménytelen voltát, két-ségbeesésében így kiált fel: „Óh én nyomorult ember! Kicsoda sza-badít meg engem e halálnak testéből?!” (Róm 7,24) A bűn valóságos hatalmát csak akkor ismerjük fel, amikor már szabadulni szeretnénk tőle. Sokkal erősebb a pusztá emberi akaratnál, ezért az ellene folyta-tott küzdelem egész biztosan kudarca van ítélve. Vereségeink azon-ban utat készítenek tehetetlenségünk belátásához. Az igazság kereső-je, amikor végre feladja a kilátástalan harcot, lemond életének irányí-tásáról: ez az a pillanat, amikor Krisztus átveheti a hatalmat az emberi szívben. Amire az ember addig önerejéből képtelen volt, azt a szívben lakozó Megváltó, aki legyőzte a bűnt és a halált, megcselekedheti. Ha már valóban „nem én élek többé, hanem a Krisztus él bennem”, senki sem veheti el tőlem a győzelmet – ami ugyan nem az enyém már, hanem a bennem lakozó Krisztusé.

4 Hogyan hat emberi, hittestvéri kapcsolatainkra a hit által szí-vünkben lakozó Krisztus?

Eféz 3,18

.....

.....

.....

A Károlyi-fordításban szereplő dőlt betűs rész fordítói kiegészítés, amely nem része az eredeti szövegnek. Az értelmezés megkönnyítése céljából került a magyar szövegbe, de ebben az esetben célt tévesztett: nem Isten jóvoltának szélességéről, hosszúságáról, mélységéről, magasságáról van szó, ami a következő vers szerint amúgy is „minden ismeretet felülhaladó”, tehát megmérhetetlen. Csia Lajos Újszövetség-fordításában ez a szakasz a következőképpen hangzik: „...és ti szere-

tetben úgy meggyökerezettek és megalapozódtatok, hogy az összes szentekkel együtt erőt nyerjetez annak felfogására, hogy a szeretetben mennyi a szélesség, hosszúság, magasság és mélység.”

Krisztus tesz tehát képessé arra, hogy életünk, szolgálatunk az igazi szeretetben megalapozott lehessen. Az egyháznak Krisztus által kell megértenie, hogy miben áll az a testvéri szeretet, amelynek képvisezése az önzés világában Isten népének legfőbb küldetése. A gyülekezet bizonyágtevéésének hitelessége, az evangélium hirdetésének ereje azon fordul meg, tudunk-e, hajlandók vagyunk-e szeretetben, egymásért élni. Ha igen, hinni fognak a szavainknak, mert ez a gyökér, az alap, amelyről Isten munkája az Ő egyháza által felnövekszik. Jézus ezt mondta: „Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.” (Ján 13,34–35)

5 Mi a végső cél, amelyre a szívünkben lakozó Krisztus által eljuthatunk?

Efész 3,19

.....

.....

.....

Nem foghatjuk fel a maga valóságában, nem írható le emberi fogalminkkal Isten szeretete, amely Krisztusban mutatkozik meg irántunk. Amennyit mégis megérthetünk belőle, az sem az emberi értelemből, hanem a velünk közösségben lévő Krisztustól származik. Az a „megismerés”, amelyre Pál szavai szerint szükségünk van, nem elsősorban értelmi kérdés, hanem a Krisztusban élt hétköznapjaink valóságos tapasztalata.

Isten munkája mind az egyes ember lelkében, mind az Ő egyházának életében akkor ér célba, amikor „beteljesedünk az Istennek egész teljességéig”. Ez a kifejezés több jelentésű is lehet. Vonatkozik természetesen a végső üdvösség elnyerésére, amelynek során ismét helyre-

áll a megváltott emberben Isten képmása, melyet a bűn eltorzított. De elérhetjük Isten „teljességét” egy bizonyos értelemben már evilági életünkben is: ha Isten terve személyes életünkre nézve maradéktalanul megvalósul; ha minden vonatkozásban Vele összhangban élünk és gondolkodunk.

6 Milyen dicsőítéssel zárja le az apostol könyörgését az efézusi hívőkért?

Eféz 3,20–21

.....

.....

.....

.....

Pál annak adja a dicsőséget, aki mindezt a rendkívüli változást véghezviheti az emberi lélekben, a „mibennünk munkálkodó erő által”. Ez az erő nem a sajátunk. A bűn ellen emberi erővel vívott harcaink kudarcra megtanított arra, hogy ne önmagunkba vessük a bizalmunkat. Rendelkezésünkre áll azonban az a hatalom, amely bennünk munkálkodva bármit megtehet, amit csak akar, messze a képzeletünk határain is túl. Gondoljuk meg, milyen örömhír van abban, hogy életünk átformálása, a bűn fogságából való szabadulásunk, üdvösségünk – csupa olyan cél, amelynek elérésére önmagunkban esélytelenek vagyunk – annak a kezében van, aki végtelen hatalma által bármit megtehet, hiszen Ő alkotta az egész világot.

„Mit mondunk azért ezekre? Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” (Róm 8,31)

*Az e beti adomány
a magnóosztály munkáját támogatja.*

A „LÉLEK EGYSÉGÉNEK” MEGVALÓSULÁSA A KERESZTÉNY KÖZÖSSÉGBEN

Efézus 4,1–16

1 Milyen kérleléssel fordult az apostol a gyülekezethez? Melyek az első leckék, amelyeket Krisztus követőinek meg kell tanulniuk, hogy egységre juthassanak egymással?

Eféz 4,1–3

.....

.....

.....

.....

Emberi természetünk önző, büszke, önérzetes és türelmetlen. Lehetetlen, hogy így igazi egység jöjjön létre különböző adottságú, természetű, előéletű emberek között. Isten Lelke munkálhatja csupán ezt az egységet, mindenekelőtt azzal, hogy bennünket változtat meg. Figyeljük meg az apostol által felsorolt tulajdonságokat, melyekre a Szentlélek által juthatunk el, és amelyek az egység megvalósulásának feltételei:

- Teljes alázatosság, ami azt jelenti, hogy nem becsüljük túl magunkat, hanem „egymást különbnek tartjuk magunknál” (Fil 2,3).
- Szelídség, amely képes elhordozni a bántásokat és igazságtalanságot is, anélkül, hogy visszavágna, sőt lecsillapítja a felzaklatott kedélyeket.

- Hosszútűrés, amely nem szab határt a megbocsátásnak, és hisz a másik jó szándékában, valamint segíti is abban, hogy szüntelen növekedjen a jó cselekvésében.

- Szeretet, amely megnyilvánul a számunkra kellemetlen, nehézségeket okozó emberek felé is, megértően kezelve és elhordozva mások gyengeségeit. (Az „elszenvedvén egymást szeretetben” kifejezéssel erre utal az apostol, aminek a jelentése: „elfogadva, elhordozva egymást szeretetben”, tehát nem valamilyen szenvedő, ellenszenvet ápoló, kelletlen megtűrést jelent.)

A felsorolt jellemtulajdonságokat Krisztus életében látjuk tökéletesen megvalósulni. Ezért, ha Őt befogadjuk életünkbe, akkor munkálni fogja bennünk is ezek beérlelődését. Ha pedig megvalósul, akkor drága kincsként őriznünk kell, mert emberi természetünk megrontani törekszik egységünket Krisztussal és egymással.

„A lelki eredményesség egyik legfőbb akadálya: az egymás iránti tisztelet és szeretet hiánya. Minden szavunkkal és cselekedetünkkel a legkomolyabban törekedjünk arra, hogy eleget tegyünk Krisztus parancsának, s előmozdítsuk azt az egységet, amelyről imájában szól... Győzzük le teljesen a ridegség érzését egymás iránt, tegyünk félre mindent, ami a testvérek között viszályt támasztana. Jézus Krisztus szívünkben élő szeretete le fogja győzni azokat a jelentéktelen dolgokat, amelyek megosztják a szíveket...

Ha egyek vagyunk Krisztussal, akkor egynek kell lennünk követőivel is. Lelkünk hő vágya Krisztus, a dicsőség ama reménysége. A Szentlélek által elérhetjük ezt az egységet, bővelkedhetünk a testvérek iránti szeretetben, s az emberek megtudják majd rólunk, hogy Jézussal voltunk és Tőle tanultunk. Életünk az Ő szent jellemének visszatükröződése lesz. Nekünk, akik Jézusban hiszünk, az Ő aláztatos lelkét és kedves viselkedését kell bemutatnunk. Isten egyháza tagjainak egyéenként kell válaszolniuk Krisztus imájára, míg mindannyian egységre jutnak a Lélek által.

Mi az oka a széthúzásnak és a viszálynak? Mindkettő annak eredménye, hogy eltávolodtunk Krisztustól. Mivel távol vagyunk Tőle, elveszítjük iránta érzett szeretetünket, így elhidegülünk követőitől is. Minél távolabb esnek a fénysugarak a középponttól, annál jobban távolodnak egymástól is. Minden hívő egy fénysugár Krisztusból, az

igazság Napiából. Minél szorosabban járunk Krisztussal, minden szeretet és fény középpontjával, annál erősebb a hatásunk egymásra is. Ha a hívők közelebb kerülnek Krisztushoz, akkor szükségszerűen közelebb kerülnek társukhoz is, mert Krisztus megszentelő kegyelme összeköti szívüket. Nem szeretheted Istent, miközben a testvéri szeretetet elmulasztod.” (1888 Materials, 198., 1048–1049. o.)

„A különböző jellemű emberek között uralkodó harmónia és egység a legszembetűnőbb tanúságtétel arról, hogy Isten elküldte Fiát a világra a bűnösök megmentéséért... Ha apró nézeteltéréseken tépelődünk, ez olyan tettekhez vezet, amelyek szétrombolják a keresztény közösséget. Ne engedjük, hogy az ellenség ilyen előnyre tegyen szert!” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek VIII.*, 243. o.)

2 Milyen szilárd alapon valósulhat meg a gyülekezet valódi egysége?

Efész 4,4–6

.....

.....

.....

.....

Az emberi szeretet, összefogás, szolidaritás kevés ahhoz, hogy mély és tartós egység jöjjön létre. „Egy testben”, tehát Krisztusban, egy Lélek által, aki átformál bennünket, egy reménységben és közös hit fundamentumán kell felépítenünk ezt az egységet. Ha egy a bennünk munkálkodó Isten, ha egyaránt vele kötöttünk szövetséget a keresztesség által, akkor van remény arra, hogy egymással is egységre juthatunk. Ezért mindenekelőtt törekednünk kell az Isten igazságában, a hitben való egyetértésre Isten népe között. Sátán nemcsak az emberi természet önző megnyilvánulásait használja fel az egység megbontására, hanem a hit fundamentumait is meg akarja ingatni. A vég idején különösen ügyelnünk kell azokra a csapdákra, amelyek a békesség és egység jelszava alatt jóváhagyják a tévedéseket és hamis tanításokat is. A következő idézetek figyelmeztetései is erre a veszélyre utalnak:

„A világosság Fejedelme és a sötétség fejedelme között nincs semmiféle szövetség, és követők között sem lehet. Amikor a keresztények hajlandók voltak a félig megtért pogányokkal szövetségre lépni, akkor olyan úton indultak el, amely egyre távolabb vezetett az igazságtól. Sátán ujjongott, hogy olyan sok Krisztus-követőt sikerült félrevezetnie. Ezután még nagyobb erővel igyekezett hatni rájuk, és azt sugallta nekik, hogy üldözzék Isten hűségeseit. Senki sem tudta olyan jól, hogyan lehet támadni az igazi keresztény hitet, mint azok, akik valamikor védték. Ezek a hitehagyó keresztények félig pogány társaikkal szövetkezve, harcot indítottak Krisztus legfőbb tanításai ellen.

Kétségbeesett harcot kellett vívniuk azoknak, akik híven és szilárdan ellenálltak a csalásoknak és az utálatosságoknak, amelyek papi öltözettel álcázva találtak utat az egyházba. (...) Nem mertek tévelygést megtűrni, amely számukra is végzetes, és veszélyezteti gyermekeik és unokáik hitét. A béke és egység kedvéért készek voltak minden olyan engedményre, amely nem veszélyezteti Isten iránti hűségüket; de úgy érezték, hogy az elvek feláldozása túl drága ára volna a békének. Ha az egységet csak az igazság és az igaz élet megnyirbálásával lehet megszerezni, akkor legyen különválás, sőt harc!

Az egyház és a világ javát szolgálná, ha azok az elvek, amelyek annak idején az állhatatos lelkeket vezérelték, újraélednének azok szívében, akik magukat Isten népének vallják. Aggasztó az a közömbösség, amely a tantételek, a keresztény hit oszlopai iránt mutatkozik. Tért hódít az a vélemény, hogy elvégre ezek nem is létfontosságúak. Ez a romlottság Sátán eszközeit erősíti. Most ezek, akik Krisztus követőinek vallják magukat, szívesen fogadják a hamis elméleteket és végzetes tévedéseket, amelyeket a hűségesek a múltban életük kockáztatásával lelepleztek és elutasítottak.”

„Néhányan hajlamosak a hanyagságra, s elsodródnak a hit nagy mérföldköveitől, ám Isten befolyásolja igehirdetőit, hogy lélekben és tantételekben egyek legyenek.

Napjainkban olyan egységnek kell uralkodnia közöttünk, amely kiállja a próbatételt. Még sokat kell tanulnunk, de igen sokat felejtenünk és elhagynunk is. Csak Isten és a menny tévedhetetlen. Akik azt gondolják, hogy sosem kell feladniuk kedvenc nézetüket, sosem kell megváltoztatniuk véleményüket, csalódní fognak. Amíg saját

eszméinkhez, véleményünkhöz ragaszkodunk, mégpedig kitartóan, addig nem létezhet közöttünk az az egység, amelyért Krisztus imádkozott.

Az egyházban mutatkozó sátáni befolyások egyik jelensége a tévántítás, amelyet a megtéretlen lelkek könnyen elfogadnak. Emberek nem engedelmessé válnak Jézus Krisztus szavainak, mégis így akarnak a hit, lélek és tantétel egységére jutni. Nem munkálkodnak a lélek egységéért, amiért Krisztus imádkozott, s ami hatásossá tenné Krisztus tanítványainak bizonyágtételét, mert meggyőznék a világot, hogy Isten elküldte Fiát a világra. (...) Az Úr azt kívánja, hogy munkásai együttesen tanácskozzanak, ne cselekedjenek egymástól függetlenül. A nép lelkészei és vezetői, ha összegyűlnek, sokat imádkozzanak! Ez lesz a segítségük, bátorítójuk. Összeköti szívüket-lelküket, egységet és békességet teremt, s egyénenként erősíti igyekezetüket.” (*A nagy küzdelem*, 41–42. o.; *Bizonyágtételek lelkészeknek*, Krisztus egyháza, Egyéni felelősség és keresztény egység, Az egyház sem tökéletes c. fejezetek)

3 Kitől származnak a lelki ajándékok?

Eféz 4,7–10 (vö. Zsolt 68,19)

.....

.....

.....

.....

Pál apostol egy ószövetségi próféciaira hivatkozva szól arról, hogy Krisztus földi szolgálata befejezésekor, győzelmének zálogaként feltámasztott megváltottakkal együtt vonult be a mennybe (lásd: Mát 27,50–53). Bizonyára ők az a huszonnégy vén, akik Énókkal, Mózes-sel és Illéssel együtt az emberiség képviselőiként élnek a mennyben. A Földről váltattak meg mint az ellenség kezéből kimentett foglyok, Krisztus diadalának bizonyágai.

Krisztus a mennybemenetele után is folytatja népéért végzett szolgálatát, amelynek része az is, hogy kegyelmi ajándékokat osztott szét

követői között (lásd még: Mát 25,14–15). Az ajándékok célja az, hogy Krisztus munkatársaiként mi is részt vehessünk földi műve építésében, az Ő irányítása alatt.

4 Milyen különböző lelki ajándékokat adott egyházának az Úr? Jelenthet-e rangbeli különbséget a gyülekezet tagjai között, hogy más és más szolgálatot töltenek be?

Eféz 4,11; vö. 1Kor 12,8–11. 25–27; 3,5–7

.....

.....

.....

.....

Pál apostol itt nem sorolja fel az összes lelki ajándékot és szolgálati területet, amelyek jelen vannak egy keresztyén közösség életében, csak a legfontosabbakat emeli ki. A korinthusi gyülekezetnek írt levélben megemlíti még néhányat. A különböző ajándékok nem okozhatnak megoszlást Krisztus gyülekezetében, hiszen éppen az a céljuk, hogy egymás, és így az egész test épülését, javát szolgálják. Ezért ismerjük el örömmel és fogadjuk szeretettel azokat a képességeket és szolgálatokat, melyeket testvéreink kaptak. Ugyanakkor törekedjünk felismerni és alázattal felhasználni azokat a lelki ajándékokat, amelyeket nekünk adott Isten, „szolgálat munkájára”.

„Annak érdekében, hogy a művet erősen és arányosan építsük fel, különböző képességekre és különböző eszközökre van szükség, de mindegyik az Úr irányítása alatt álljon. Ő oktatja majd a munkásokat, különböző képességeik szerint. Az összhang érdekében lényeges az együttműködés és az egység. Minden munkás végezze el Istentől kapott feladatát, töltsse be kiszabott helyét, és egészítse ki a másik fogyatékoságát... Az épület részei nem azonosak, sőt nem is ugyanolyan folyamat során készültek. A munka különböző ágait egyesíteni kell részről részre, hogy teljes egészet alkossanak.”

„Nem töltheti be mindenki ugyanazt a helyet, de mindenki, aki a Szentlélek megszentelő befolyása alá helyezi magát, Krisztus uralma

alá kerül... Az Úr nemcsak a legjobb képességűeket, a legmagasabb bizalmi pozíciókat elfoglalókat, a magasan képzetteket fogja felhasználni a lélekmelés munkájában. Sok olyan embert is felhasznál, akinek kevés adottsága van... Nem mindig a legragyogóbb talentum teszi a legtöbbet Istenért. Az Úr bárki által tud szólni, aki az Ő szolgálatára szenteli magát.”

„Mindenkinek teljesítenie kell külön feladatát, akire Isten üzenetet bízott; és mindenkinek megvan a saját egyénisége, jellegzetessége is, amit másokkal szemben meg kell óvnia. Azonban egymással mindig egyetértésben munkálkodjunk. Isten munkatársainak a szolgálatban, alapjában véve, egységesnek kell lenniük. Senki ne akarjon bíróként felülkerekedni, munkatársairól ne nyilatkozzék lekicsinylően, s ne bánjon velük alárendelt személyekként. Mindenki Isten vezetése alatt végezze a rá kiszabott munkát, s munkatársait tisztelje, szeresse és bátorítsa. Együttesen járuljunk hozzá a mű befejezéséhez!” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek IX.*, 14–15. o.; *Review and Herald*, 1910. október 27.; *Az apostolok története*, 190. o.)

5 Milyen célból adattak a lelki ajándékok? Milyen hitbeli, lelki magaslat elérésére kell törekednie az egész gyülekezetnek?

Eféz 4,12–13 (Helyesbített fordításban: „Hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére, míg eljutunk mindnyájan az Isten Fiában való hitnek és az Ő megismerésének egységére, a felnőttkorra, arra a nagykorúságra, amelyben elérjük a Krisztus teljességét.”)

Vö. Kol 2,6–7; 1,28; Eféz 3,19

.....
.....
.....
.....
Saját magunk és gyülekezeteink lelkiállapotát látva sokszor elcsüggedünk, és lehetetlennek érezzük, hogy ezt a magas célt valaha is elérjük.

Isten azonban reménységet ad nekünk: az Ő segítségével által nem csupán bűneink, tehetetlenségünk felismerésére, hanem a győzelemre is eljuthatunk, ha kitartóak leszünk.

„A Szentlélek hatalmas ereje teljes átalakulást munkál Isten műve emberi ügyvivőinek az életében, új teremtéssé teszi őket Jézus Krisztusban... Beszélhetünk ugyan a Szentlélek áldásairól, de semmi haszna vagy eredménye sem mutatkozik ennek tetteinkben, ha nem készítjük el magunkat a Szentlélek befogadására. *Valóban minden erőnkkel küzdünk azért, hogy elérjük az érett felnőttkort a Krisztusban? Ténylegesen törekszünk az Ő tökéletességére, állandóan előrehaladva a kitűzött cél felé?* Amikor az Úr népe eléri ezt a célt, Isten pecsétjét helyezik homlokukra. Isten Lelkével telítve tökéletesek lesznek Krisztusban, és az elpecsételő angyal kijelenti: »Kész, elvégeztetett.«” (Review and Herald, 1902. június 10.)

6 Hogyan írja le az apostol a lelki növekedés folyamatát és feltételeit?

Eféz 4,14–16

.....

.....

.....

.....

Gondolkodjunk el azon, mit jelentenek a következő kifejezések:

- „az igazságot követvén szeretetben”
- „mindenestől fogva növekedjünk”
- „abban, aki a fej, a Krisztusban”
- „minden egyes tagnak mértéke szerint való munkássággal”

„Az erők gyakorlás által szaporodnak. Aki Istentől nyert képességeit felhasználja, tapasztalni fogja azok növekedését a jobb szolgálatra. Aki semmit sem tesz Isten ügyéért, nem növekedhet kegyelemben és az igazság megismerésében.

Ha egy egészséges ember ágyban fekvé vonakodna mozogni, csakhamar elveszítené erejét tagjai használatára. A keresztény is, aki nem gyakorolja Istentől nyert erői használatát, nem növekedik Krisztusban, sőt elveszíti még azokat az erőket is, amelyeknek birtokában volt – lelkileg megbénul. De aki Isten és embertársai iránti szeretetből igyekszik mások segítségére lenni, az meggyökereszik, megerősödik és megszilárdul az igazságban...” (Ellen G. White: *Az evangélium szolgálói*, A szükséges előkészületek c. fejelet.)

FELHÍVÁS AZ „ÓEMBER” LEVETKÖZÉSÉRE ÉS AZ ÚJ EMBER FELÖLTÖZÉSÉRE

Efézus 4,17–32

1 Hogyan jellemzi az apostol az Isten nélkül élők gondolkodás-
módját és életstílusát?

Eféz 4,17–19

.....

.....

.....

.....

Emeljük ki az Igéből azokat a kifejezéseket, amelyek az Istentől való elszakadás következményeit sorolják fel!

Milyen fokozatosságot figyelhetünk meg ebben a leírásban? Mi minden előzi meg a tisztátalan és gonosz cselekedeteket? Jelenthet-e számunkra is veszélyt „az isteni élettől való elidegenülés”?

2 Milyen hasonlattal fejezi ki az apostol a régi és az új élet közötti különbséget? Mit kell tennünk a régi természetünkől eredő megromlott gondolkodásunkkal, hogy Isten „valóságos szentségre” vezethessen bennünket?

Eféz 4,20–24; vö. Kol 3,9–10

.....
.....
.....
.....
Miért kell „levetkőznünk” teljesen a régi természetünket? Nem tart-
hatjuk meg azt, ami jó volt bennünk megtérésünk előtt is? (Lásd Ésa
64,5!) Nagy a veszélye annak, hogy a teljes átadás helyett csak éle-
tünk bizonyos területei felett engedjük át Istennek az irányítást. Ezzel
önmagunkat csapjuk be, hiszen a gyökeres átalakulás helyett megelé-
günk felszínes cselekedetekkel. A végidő kereszténységének legna-
gyobb próbája ez: langyos, saját igazságával kérkedő népét Krisztus
teljes szívből való megtérésre hívja, és „valóságos szentséget” kínál fel
a „kegyesség látszata” helyett. Készen vagyunk-e az „átöltözésre”?

„Irigység, gyűlölet, gyanúsítgatás, rágalmazás, kapzsiság – olyan
terhek, akadályok, amelyeket a kereszténynek el kell vetnie, ha győz-
tesen akarja megfutni pályáját az örök életért. Minden szokást vagy
hajlamot, amely bűnre csábít, vagy szégyent hoz Krisztusra, le kell
vetni, kerüljön bármibe. Senkin sem nyugodhat meg Isten áldása, ha
megsérti az igazság örök alapelveit. Ha csak egyetlen bűnt is melen-
getünk, elegendő arra, hogy jellemünket lealjasítsa és másokat félre-
vezessen.”

„Csak a Krisztus által kínált ruha teheti az embert alkalmassá arra,
hogy megjelenjék Isten előtt. Ezt az öltözéket – saját igazságának
palástját – helyezi Krisztus minden bűnbánó, hívő lélekre. »Azt taná-
csolom néked – mondja –, hogy végy tőlem... fehér ruhákat, hogy öltö-
zeted legyen, és ne láttassék ki a te mezítelenséged rútsága.« (Jel 3,18)

A mennyei szövőszéken készült palást egyetlen szálát sem szőtték
emberi elgondolás szerint. Krisztus emberi testben tökéletes jellemet
alakított ki, és ezt a jellemet felkínálja nekünk. »Mint megfertőztetett
ruha minden mi igazságaink.« (Ésa 64,5) Mindazt, amire önmagunktól
vagyunk képesek, beszennyezi a bűn. Isten Fia azonban »azért jelent
meg, hogy a mi bűneinket elvegye; és Őbenne nincsen bűn«. Tökéletes
engedelmessége által Krisztus lehetővé tette minden embernek, hogy
engedelmeskedjék Isten parancsolatainak. Ha alárendeljük magunkat

Krisztusnak, szívünk egyesül az Ő szívével, akaratunk beleolvad az Ő akaratába, lelkünk egygé lesz az Ő lelkével, gondolatainkat foglyul ejti, és az Ő életét éljük. Ez történik, ha Krisztus felöltöztetett igazságába.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Felhívás magasabb rendű életre c. fejj.; *Krisztus példázatai*, 213. o.)

3 Milyen változásnak kell bekövetkeznie emberi kapcsolatainkban?

Eféz 4,25–27; vö. Zsolt 4,5–6; 37,7–8; Jak 1,19–20

.....
.....
.....
.....
.....

Emberi kapcsolatainkat sokszor a másik ember igaztalan megítélése rontja meg, amikor elsősorban a bántó megnyilvánulásokra figyelünk oda, a jót pedig észre sem vesszük. Hajlamosak vagyunk arra, hogy felnagyítsunk emberi hibákat, és ezzel is hamis színben tüntetjük fel a másikat. Gondolkozzunk el ezen a figyelmeztetésen: mennyire vonatkozik ránk a hazugságnak ez a formája? Az apostol figyelmeztet, hogy „egymásnak tagjai vagyunk” egy közös testben, Krisztus által. Ezt a szoros összetartozást, együttérzést, egymásért való felelősségvállalást kell kifejeznie minden szavunknak és egész magatartásunknak.

Sokszor azért engedünk meg magunknak indulatos megnyilvánulásokat, mert felháborodásunkat jogosnak véljük. De még ebben az esetben is ügyelnünk kell arra, hogy a bűn megítélése mellett ne engedjünk helyet a neheztelésnek, az ellenszenvnek vagy bosszúvágyának a bűnös emberrel szemben. Az apostol felszólítása: „A nap le ne menjen a ti haragotokon!”, naponkénti önvizsgálatra és elrendezésre szólít fel. Nem ápolhatunk magunkban haragot, ellenérzést napokig, hetekig anélkül, hogy lelkünket meg ne mérgeznénk vele. Nem jöhetünk Isten elé bűnbocsánatért, ha mi engesztelhetetlenek vagyunk

másokkal szemben. Az ördögnek adunk helyet ezzel a lelkülettel, és nagy a veszélye, hogy a „keserűség gyökere felnövekszik” életünkben, és megrontja Istennel és egymással való kapcsolatunkat.

„Igaz, létezik olyan méltatlankodás, amely Krisztus követőinek esetében is jogos. Ha azt látják, hogy Istent nem tisztelik, szolgálatát megvetik, az ártatlant elnyomják, akkor jogos felháborodás kavarja fel lelküket. Az ilyen érzékeny erkölcsiség szülte harag nem bűn. De aki úgy érzi, hogy minden képzelt sértés miatt haragra gerjedhet, neheztelhet, az szívét Sátánnak nyitja meg. A keserűséget, ellenségeskedést ki kell űzni a lélekből, ha összhangban akarunk maradni a mennyyel.

Krisztus felháborodása a képmutatás, a nagy bűnök ellen irányult, melyekkel az emberek saját lelküket pusztítják, becsapják a népet, tisztességtelenek Istennel. A papok és vezetők megtévesztő, lépre csaló okoskodásában meglátta a sátáni eszközök munkálkodását. Élesen, mélyenszántóan fedtte meg a bűnt, de egyetlen szót sem szólt bosszúból. Szent harag töltötte el a sötétség fejedelmével szemben, de nem volt ingerült. Így az Istennel összhangban élő keresztyény, akit a szeretet és irgalmasság édes érzelmei töltenek be, jogos felháborodást érez a bűnnel szemben, de nem viszi rá a szenvedély, hogy gyalázza az őt gyalázókat. Még ha olyanokkal találkozik is, akiket a mélység erői a hamisság fenntartására ösztönöznek, Krisztusban megőrzi nyugalmat, önuralmát.”

„Nem szabad, hogy lelkületünk az ellenünk irányuló valóságos vagy képzelt igazságtalanságok miatt indulatossá váljon. A saját én a legnagyobb ellenség, akitől tartanunk kell. A bűn egyetlen fajtája sincs oly borzalmas következménnyel a jellemre, mint az olyan emberi szenvedély, amely nincs a Szentlélek ellenőrzése alatt. Egyetlen győzelem sem olyan értékes, mint a saját énünk felett aratott diadal.

Ne engedjük, hogy érzelmeinket oly könnyen megsebezhessek. Azért élünk, hogy lelkeket mentünk, nem pedig azért, hogy érzelmeinket vagy tekintélyünket védjük. Ha szívünkben a lelkek iránti szeretet él, akkor nem figyelünk majd azokra az apró félreértésekre, amelyek oly gyakran tapasztalhatók közöttünk. Bármit is gondolnak felőlünk vagy cselekszenek ellenünk, ez ne zavarja egységünket Krisztussal és közösségünket a Szentlélekkel.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 255., 523. o.; *Az evangélium szolgálói*, Testvéri kapcsolatok c. fejelet)

4 Még miben mutatkozzék meg az önző életszemlélet gyökeres megváltozása?

Eféz 4,28; vö. Csel 20,35

.....

.....

.....

.....

Az anyagi javak megszerzésénél és felhasználásánál is megnyilvánul, hogy régi természetünk mennyire ural bennünket. A becsületes munka helyett ma sokféle pénzszerzési lehetőséget kínál a világ: a különféle szerencsejátékoktól a tisztességtelen haszonnal végzett kereskedelemig. Ha önzésünktől megszabadulunk, akkor nem az anyagi haszon-szerzés lesz számunkra a legfontosabb, hanem az, hogyan segíthetünk másokon.

5 Mivel szomorítjuk meg leginkább Isten Lelkét? Hogyan küzdhetjük le az indulatosságot és a bántó beszédet?

Eféz 4,29–31; Gal 5,24–26

.....

.....

.....

.....

Isten lényének szelídségével, béketűrésével, szeretetteljes megnyilvánulásaival éles ellentétben állnak az indulatos, bántó szavak, amelyekkel sokszor egymást illetjük. A Szentlélek fáradozik értünk, hogy kifomálódjanak bennünk is a tiszta, krisztusi jellemvonások. Ne akadályozzuk ebben a munkában, ne okozzunk szomorúságot Neki! Szavaink azt tükrözik, ami a szívünkben, gondolatainkban van.

A „rothadt beszéd”, a haragos szavak nem arról tanúskodnak, hogy „él bennünk Krisztus”, hanem hogy az óemberünk lett úrrá rajtunk ismét. Ezért azonnal vegyük fel a küzdelmet az ilyen lelkület ellen, kérjük Isten Lelkének lecsillapító, megtisztító munkáját életünkben. Ne tekintsük jelentéktelen dolognak, és ne tűrjük meg magunkban az indulatosság bármilyen kis megnyilvánulását sem!

„Egyetlen szót se ejtsünk ki meggondolatlanul! Semmilyen rosszhi szemű beszéd, könnyelmű megjegyzés, zsörtölődő panaszkodás vagy szentségtelen indítvány ne hagyja el Krisztus követőjének ajkát! Pál apostol a Szentlélek sugallatára ezt mondja: »Semmi rothadt beszéd a ti szátokból ki ne származzék!« (Eféz 4,29)

Rothadt beszéden nemcsak csúnya szavakat kell érteni, hanem minden olyan kifejezést, amely ellentétben áll a tiszta és szeplőtlen vallás szent elveivel. Minden durva példálózás és gonosz célozgatás: rothadt beszéd. Ha sürgősen nem vesszük fel a harcot ellene, súlyos bűnbe sodor.”

„Meg kell fékeznünk indulatos természetünket, és uralnunk kell szavainkat – ez nagy győzelmet szerez számunkra... Ha nem ellenőrizzük szavainkat és vérmérsékletünket, Sátán rabszolgái, leigázottai vagyunk. Fogolyként vezet bennünket. Minden civódás, kellemetlen, ingerült, türelmetlen szó Sátán felségének bemutatott áldozat. Drága áldozat ez, drágább, mint az Istennek hozott bármely áldozat, mert az egész család békéjét és boldogságát semmisíti meg, tönkreteszi egészségünket, és a boldog örök élet elvesztését okozhatja.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, 232. o.; *Boldog otthon*, 368. o.)

6 Milyen lelkület nyilvánuljon meg az egymás iránti magatartásunkban?

Eféz 4,32 (Pontosított fordítás szerint: „Legyetek pedig egymáshoz jóságosak, irgalmasak, és bocsássatok meg egymásnak, ahogyan Isten is megbocsátott nektek a Krisztusban.”)

Vö. Kol 3,12–14

.....

.....

Ha Isten jósága, irgalmassága szüntelenül előttünk van, akkor nem lehetünk keményszívűek vagy érzéketlenek egymással szemben. Az Ő szeretete indíthat bennünket megbocsátásra, megértő és együtt érző lelkületre, amely tettekben is megnyilvánul.

„Célunkká kellene válnia, hogy annyi szívélyességet vigyünk életünkbe, amennyit csak lehetséges, és annyi kedvességet gyakoroljunk a környezetünkben élők iránt, amennyit csak megtehetünk. A szívélyes, kedves szavak soha nem vesznek el. Jézus megőrzi őket mennyei emlékkönyveiben, úgy, mintha Őnéki szóltuk volna ezeket. Vessük csak a kedvesség, a szeretet, a megértő türelem és tapintat magvát, és tapasztalni fogjuk, hogyan virágzik és gyümölcsözik.”

„Sokan elgyengültek és elcsüggedtek az élet nagy harcában, akiket egy vidám, bátorító szó megerősített volna, hogy győzzenek. Soha ne legyetek szívtelenek, hidegek, részvétlenek és hibakereső ítélkezők! Soha ne veszítsetek el egyetlen alkalmat se, hogy oly szavakat szóljatok, amelyek bátorítanak és reménységet nyújtanak. Mi nem mondhatjuk meg, milyen messze terjedő befolyást árasztanak kedvességünk gyengéd szavai, krisztusi erőfeszítéseink, hogy csökkentsük mások terheit.”

„Általatos is nyilatkozzék meg a mennyben született szeretet, amely reményt ébreszt a reményvesztettben, és mennyei békét áraszt a büntől lesújtott szívbe. Amint Istenhez közeledünk, Ő azt a feltélt szabja, hogy mivel irgalmasságot nyertünk Tőle, adjuk át magunkat Urunk irgalmasságának hirdetésére.” (Ellen G. White, 33. sz. kézirat, 1911; *Tanácsok a gyülekezetnek*, 290. o.; *Gondolatok a hegyi beszédről*, 107. o.)

*Az e beti adomány
a könyvterjesztő munkát támogatja.*

„JÁRJATOK SZERETETBEN, JÁRJATOK VILÁGOSSÁGBAN”

Efézus 5,1–20

1 Milyen megindító felhívással kezdi meg az apostol gyakorlati oktatásának újabb szakaszát?

Efész 5,1–2

.....

.....

.....

Figyeljük meg, milyen érveléssel emlékeztet minket az Úr iránti nagy elkötelezettségünkre: „Mint szeretett gyermekeknek” éreznünk kell, hogy mi is tartozunk követni Istent, és „szeretettel járni”. Krisztus úgy szeretett minket, hogy önmagát adta értünk az Atya akaratából és terve szerint. Ez olyan felfoghatatlanul hatalmas szeretet, ami feltétlenül elkötelez bennünket.

Krisztus irántunk érzett mély, igaz szeretetből adta önmagát értünk. Ezért volt áldozata „kedves, jó illat” az Atya előtt. Az önzetlen, önfeláldozó szeretetnek erkölcsi súlya van Isten világában. Az Atya ezen az alapon fogadhatta el Krisztus áldozatát a bűnös ember vétkeit befedező helyettes áldozatként. A bűn egyébként semmiképpen nem maradhatna büntetlenül Isten erkölcsi világrendjében. Krisztus kimondhatatlan, önfeláldozó szeretetből fakadt áldozata alapján azonban teljes bűnbocsánatot nyerhetnek ingyen kegyelemből mindazok, akik Őbenne, az Ő áldozatában hisznek.

Megérthetjük ebből azt is, hogy a mi áldozataink is csak akkor minősülnek „*kedves, jó illatú áldozatnak*” Isten előtt, ha igaz szeretetből valók. „Isten nem fogadja el a tisztelet és hála lelkülete nélkül adott ajándékot. A szerény, hálás, tiszteletteljes szív teszi kedvessé, jó illatúvá az áldozatot. Izráel gyermekei odaadhatták minden javukat, de ha önhittent vagy farizeusi szellemben adták – mintha Isten a leköteltettjük lenne ajándékaikért –, akkor ez áldozatukat elfogadhatatlanná, megvetetté tette.” (Ellen G. White, 67. kézirat, 1907)

2 Milyen cselekedeteket sorol fel az apostol, amelyeknek nem lehet helyük a keresztény életben?

Efész 5,3–6

.....

.....

.....

.....

.....

Kérdezzük meg önmagunktól, teljesen mentesek vagyunk-e ezektől? Mindenfajta és mértékű tisztátalanságtól, valamint a fősvényiségtől is? Csak akkor viseljük méltán a keresztény nevet, ha ezeknek „nevük sincs” közöttünk, azaz ezekről beszélni sincs mit, mert teljesen lehetetlen és elképzelhetetlen számunkra, hogy ilyesmit megtűrjünk az életünkben. Meglepő, hogy az olyan – általunk is nagy bűnnek tartott – vétkek mellett, mint a *parázñaság, fősvényiség, egyéb tisztátalan és gyalázatos (undok) cselekedetek, trágár beszéd*, ott találjuk a „*bolond beszédet*” is. Emlékeztet ez Jézus kijelentésére: „*Mondom néktek, hogy minden hivalkodó beszédért [az eredeti szövegben: haszontalan, gyümölcstelen, értéktelen beszédért], amit beszélnek az emberek, számot adnak az ítélet napján.*” (Mát 12,36)

Mennyi „*bolond beszéd*”, mennyi haszontalan, másokat kipellengérező, kétértelműen tréfálkozó, nagyzó, értéktelen, gyümölcstelen beszéd kap helyet keresztények között! Ezekre is az érvényes, hogy

„nevük sem” lehetne közöttünk. Bármennyire elharapózott is esetleg az ilyen rossz szokás keresztény környezetünkben vagy akár a saját életünkben, gyökerestül ki kell irtanunk.

Lehetséges, hogy nem a szívünkéből fakad helytelen beszédünk, hanem csak egy bizonyos felvett beszédmodort vagy beszédstílust követünk a környezetünkhöz való alkalmazkodás jegyében, mégis nemcsak másokra gyakorol ez romboló befolyást, hanem visszahat saját magunkra is. Megszomorítja a Szentlelket, elválaszt Istentől, és idegen, a mennyel ellentétes lelkületbe és cselekedetekbe sodor. Mélyen igazak az alábbi kijelentések:

„A szavak többet jelentenek, mint csupán a jellem ismertetői: hatalmuk van, hatnak a jellemre. Az embereket saját szavaik is befolyásolják. Gyakran a pillanat hatása alatt olyasmit mondanak, amit maguk sem hisznek, de mert kifejezésre juttatták, gondolataikra is hat... A gondtalan és tiszteletlen bírálgatás, ha szokássá válik, visszahat a jellemre, mert tiszteletlenségre és hitetlenségre vezet. Sokan, akiknek ez a kedvenc szokásuk, öntudatlanul, a veszélyt fel nem ismerve haladtak útjukon, míg végül addig jutottak, hogy a Szentlélek munkáját bírálták és visszautasították.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Kik az én testvéreim? c. fejezet)

Viszont sokkal több „hálaadásnak” lenne helye az ajkunkon. Igaz, hogy nem helyes válogatás nélkül, bárki előtt szólni hívő gondolatainkról, érzelmeinkről és Istennel szerzett bensőséges tapasztalatainkról, mert esetleg a kívánatosnál teljesen eltérő hatást érünk el (Mát 7,6). Másrészt azonban ne szégyelljük megvallani Krisztust megfontolt beszédünkkel. Minden megfelelő helyen és alkalommal juttassuk kifejezésre Isten iránti mély tiszteletünket és hálánkat.

Sokakat megcsal az a helytelen tanítás, hogy Isten kegyelme mindenképpen, a meg nem bánt, rendezetlen és el nem hagyott bűnök ellenére is üdvözít. Pál apostol világosan leszögezi, hogy azoknak, akik ezeket cselekszik, nincs örökségük Isten országában, hanem Isten haragját hívják magukra mint a hitetlenség fiai. Az apostol szavai teljes összhangban vannak János apostol bizonyágtevésével: 1Ján 1,5–7; 2,2–6; 3,10. Nincs kivétel és személyválogatás, Isten sohasem következtelen az igazságosságban. Isten parancsolatait abszolút komolyan kell vennünk.

3 Mi jellemezze tehát a világosság fiait? *Eféz 5,7–10*

.....

.....

.....

.....

Határozott elkülönülés legyen látható a sötétség cselekedeteitől. Ugyanakkor a bennük lévő világosság „gyümölcsei” mutatkozzanak meg, bizonyítsák, hogy valóban a világosság fiai. Ezek a gyümölcsök: *a jóság, az igazságosság és az igazmondás, az igazság megvallása.* (Az eredeti görög szövegben a felsorolás utolsó két tagja az *igazságosság*, ami a gyakorlati élet cselekedeteiben mutatkozik meg, és az *igazság*, ami az igazmondásban és az igazság megvallásában, képviselésében nyilatkozik meg.)

Ne környezetünk ízlését és kívánságait kövessük, és ne is saját természetünk indítékait, hanem mindig gondoljuk meg, hogy *mi az, ami kedves az Úrnak.* Ez legyen az egyetlen mérték számunkra az élet minden területén, mindenkor. Mindig „örködik felettünk ez a meg-gondolás” (Péld 2,11)? Mindig Isten erkölcsi törvényei és tervei szempontjából mérlegelve hozunk döntéseket? Az ilyen döntéseket soha nem lesz okunk megbánni.

4 Mi a kötelességünk, ha mégis a sötétség cselekedeteivel találkozunk a közösségben, vagy egy-egy testvérünk életében? *Eféz 5,11–14*

.....

.....

.....

.....

Emlékezzünk a mózesi törvény határozott rendelkezésére: 3Móz 19,17, továbbá Krisztus egyértelmű útmutatására: Mát 18,15–17.

Sátán megvakítja az embert, amikor elejti a kísértésben. A szeretetben fogant feddés azonban megtöri ezt a vakságot. Ha a bűn varázslata szétfoszlik, és a bűnös éles fényben látja meg tévedése és bűne valóságát, akkor az már fél győzelem. Az igazságos, de szeretetteljes feddés úgy hat a lelkiismeretére, amint a 14. vers leírja. Megérti, hogy gyógyulása érdekében határozott és azonnali döntésre van szüksége a bűn ellenében és az Úr mellett. A feddés nem letaglózza és elcsüggeszti, hanem ellenkezőleg, reménységet önt a szívébe: lelkében hallja a Szentlélek kérlelését, és az áldás ígértét: *„Serkenj fel, aki aluszol, támadj fel a halálból, és felragyog néked a Krisztus.”*

„Gyakran érthetően, világosan meg kell mondanunk az igazságot a tévelygőnek, rá kell vezetnünk, hogy tévedését felismerje, hogy megváltozzék, megjavuljon. Ám sose ítéld el, és ne kárhoztasd. Kerüld az önigazultságot. Minden erőddel a tévelygő gyógyítására törekedj. A lélek sebeinek kezeléséhez a leggyengédebb érintésre, finom érzékekre van szükség. Itt csak a Golgotán szenvedett Egyetlenből áradó szeretet segíthet. Szánakozó gyengédséggel bánjon testvér a testvérrel, tudván, hogy ha közbenjárása eredményes, akkor »lelket ment meg a haláltól, és sok bűnt elfedez«. Ha valaki elhanyagolja a Krisztus által reá mért kötelességet, nevezetesen, hogy a tévelygőket és a bűnösöket megjavítsa, helyrehozza, akkor bűnrészessé válik. Mert az olyan bajokért, gonosztettekért, amelyeket megakadályozhattunk volna, ugyanúgy felelősek vagyunk, mintha azokat mi magunk követtük volna el.” (I. m.)

5 Hogyan összegzi ezek után az apostol a keresztény életvitelre vonatkozó tanácsait?

Eféz 5,15–18, a 16. verset vö.: Kol 4,5

.....

.....

.....

.....

.....

A 15. vers első része pontosan fordítva: „*Vigyázzatok, éber figyelemmel járjatok!*” Olyan átfogó intelem, amilyennel már előzőleg is találkoztunk (4,1. 17–20; 5,1–2). Az apostol figyelmeztet arra, hogy ellenséges uralom alatt élünk, Sátán elvarázsolt területén, a jó és a gonosz küzdelmének hadszínterén, ezért rendkívüli vigyázás, bölcsesség szükséges minden lépésünknel.

Becsüljünk meg és jól használjunk fel minden alkalmat, minden kedvező percet és körülményt, amikor lelkileg épülhetünk és jót tehetünk. Ma, az idők végén különösképpen érvényes az apostol megállapítása, hogy „*a napok gonoszak*”. Ezért a kedvező időt, a jó cselekedetre és a bizonyágtételre kínálkozó alkalmakat ki kell használnunk, akár árat is fizetve értük.

„Sokak próbaideje már-már lejár. Megfelelő-e a lelki életük? Elérték-e azt, hogy alkalmasak legyenek az eljövendő életre? Élettörténetük nem azt mutatja-e majd, hogy elpazarolták a lehetőségeket, félvállról vették a kiváltságaikat, önzően és világiasan éltek, nem teremtek gyümölcsöt Isten dicsőségére? Mennyit hagytunk elvégezetlenül a Mester által ránk bízott feladatból? Körülöttünk mindenütt figyelmeztetésre váró emberek élnek, mégis hányszor önmagunk szolgálatával foglalkozunk inkább... Emberek szállnak sírba figyelmeztetés és üdvösség nélkül... Könyörögve kérek titeket, akik messze időpontra halasztotátok Urunk eljövetelét: kezdjétek jóvátenni az eltékozolt időt!...

Pál inti az efézusi testvéreket, hogy hozzák be az eltékozolt időt, mivel gonosz időket élnek meg. Ez az intés nagyon illik rád is. Egyrészt lehetetlen jóvátenni az elfecsérelt időt, mert ha már elmúlt, örökre múlt el. Isten mégis felszólít, hogy újulj meg, légy most annyira igyekvő a jótettekben, amennyire elhanyagoltad eddig a kötelességedet. Fordulj meg, térj az ellenkező irányba. Kettőzd meg szorgalmadat, hogy biztosítsd kiválasztásodat... A lehető legjobban használj ki minden percet, fordítsd örök érdekeidre s környezeted megmentésére. Ezzel megmentheted mind magadat, mind azokat, akiket többékevésbé a te példád befolyásol... Ébredj fel, ébredj! Munka vár rád, s a napod sebesen nyugszik... Munkálkodj, míg nappal van, mert »eljön

az ép, és senki sem munkálkodhat«.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek V.*, 18., 353. o.)

Az alkohol befolyását és a Szentlélek munkáját mint két egymást kizáró ellentétet állítja szembe egymással az apostol. Aki az alkohol mámorító hatása alá kerül, bármilyen mértékben is, az eleve kiszolgáltatja magát annak, hogy Sátán a kénye-kedve szerint uralja lelki-világát. Ugyanakkor teljesen elzárja magát a Szentlélek befolyásától, aki csak az ép, tudatos, szabad választással működik együtt.

„*Teljesedjete be Szentlélekkel!*” – ez a legkívánatosabb áldás. Minden akadályt hárvitsunk el ennek útjából!

6 Hogyan gondoskodjunk arról, hogy gondolatvilágunk mindenkor helyes, tiszta tartalommal töltődjék fel?

Eféz 5,19–20

.....

.....

.....

.....

Fontos jellemformáló eszközökre hívja fel itt a figyelmet az apostol: „*a zsoltárookra, dicséretekre, a lelki énekekre, a hálaadásra*”.

„Dávid változatos életének viszontagságai közepette énekek által tartotta fenn a mennyel való összeköttetését... Jézus is, földi életében, gyakran hárvította el a kísértéseket énekkel. Ha éles, bántó szavak hangzottak el ellene, vagy ha az Őt körülvevő légkör elégedetlenséggel, bizalmatlansággal vagy félelemmel telített volt, gyakran a hit és szent öröm énekét hallatta. A húsvéti ünnepek ama szomorú estéjén is, amikor elárultatása és halála előtt állt, felemelte hangját a zsoltár szavaival.

Ha helyesen alkalmazzuk, a zene Isten értékes adománya, amely fölemeli a gondolatokat, fogékonyá tesz a magasabb rendű dolgok iránt, fellelkesíti és nemesbíti a lelket... A szent éneknek csodálatos hatalma van. Ereje van arra, hogy nyers és faragatlan természeteket

legyőzzön, a gondolatokat megelevenítse, együttérzést ébresszen, harmóniát hozzon létre a cselekedetekben, száműzze a sötétséget és a balsejtelmeket, amelyek megsemmisítik a bátorságot és gyengítik az erőt, amikor a jóért fáradozunk.

Az ének az egyik legeredményesebb eszköze annak, hogy lelki igazságokat a szívbe véssünk. Ha a lélek kemény szorongatásban és kísértésben van, milyen gyakran elevenednek meg gondolataiban Isten Igéjének egyes szavai, talán éppen egy gyermekkori ének rég elfelejtett refrénje által. A kísértések ekkor elveszítik erejüket, az élet új jelentőséget kap, a lélek pedig új célokat, bátorságot és örömet. Sohase téveszszük szem elől az ének mint nevelő eszköz értékét! Énekeljünk családi körünkben szép, nemes énekeket! Akkor kevesebb szemrehányó szó hangzik majd el, és helyettük több szívesség, reménység és öröm költözik hozzánk.” (Ellen G. White: *Nevelés, Költészet és ének* c. fej.)

Ha Isten változhatatlan szeretetére, mindig működésben lévő, csodálatos terveire, valamint ezek bizonyos végső győzelmére gondolunk, akkor a jelen bármilyen viszontagságai közepette is okunk van azt tenni, amit az apostol tanácsol: „*Hálát adva mindenkör, mindenért, a mi Urunk Jézus Krisztus nevében az Istennek és Atyának.*” A hálás, békés és bizakodó lelkület megőrzése az élet viszontagságai között: az igaz cselekedetek forrása és az igaz kereszténység ismerve.

**KERESZTÉNYSÉG A CSALÁDBAN:
A SZERETET GYAKORLÁSA
A HÁZASTÁRSÁK KÖZÖTT**

Efézus 5,21–33

1 Mi jellemezze a keresztények, különösen a házastársak egymáshoz való viszonyát?

Eféz 5,21

.....
.....
.....

A hívő keresztény megszabadul saját önzésétől, s ezáltal megtanul „engedni”. Megtanulja a másik szükségleteit és vágyait szeretetből a saját akarata és kívánsága elé helyezni. Ezt a jóakarátú, szívélyes egymás iránti engedelmisséget azonban „Isten félelmében” kell gyakorolni, azaz csak olyasmiben kell és szabad egymásnak engedelmeskedni, ami megegyezik Isten szent törvényével, az igazság alapelveivel, és a másik igazi, lelki javát is szolgálja.

„A házastársi kapcsolat helyes megértése élethossziglan tartó munka. Akik házasságra lépnek, azok olyan iskolát járnak, melyet sohasem fejeznek be. Kedves testvérem! Feleséged boldogsága, ereje, élete össze van kapcsolva a tiédde. Feleségedre gyakorolt befolyásod az élet illata lehet az életre, vagy a halál illata a halálra... Kedves nőtestvérem! Te most kezdted tanulni a házaselet felelősségének első

leckéit. Ne mulaszd el naponta hűségesen gyakorolni ezeket! Ne adj helyet az elégedetlenségnek, a változékony hangulatoknak. Szüntelen légy résen, nehogy utat adj az önzésnek... Miközben az eggyé válásra törekedtek, egyikőtök se veszítse el egyéniségét. Egész valótok Isten tulajdona. Tőle kérdeztétek meg, mi a helyes, és mi nem az...

Egyikőtök se törekedjék uralkodásra! Ebben a tekintetben az Úr elénk tárta az irányadó alapelveket... Határozzátok el, hogy sohasem szomorítjátok vagy sértitek meg egymást. Mindkettőtöknek erős az akaratereje. Ezt az erőt áldássá vagy átokká tehetitek egymás számára, és azok számára, akikkel kapcsolatban vagytok. Ne próbáljátok egymásra kényszeríteni akaratotokat, mert ezzel eljártsszátok egymás szeretetét. Az önfejűség megnyilvánulásai elpusztítják az otthon békéjét. Ne tegyétek házaséleteket az örökös vita és versengés színterévé. Ha ezt tesztitek, mindketten boldogtalanok lesztek. Beszédetek legyen szívélyes, tetteitekben pedig legyenek tekintettel egymásra, tapintatos módon. Mondjátok le a saját kívánságaitokról! Nagyon ügyeljétek a szavaitokra, mert erős befolyást gyakorolnak a jóra vagy a rosszra. Ne engedjétek meg magatoknak éles szavakat! Krisztus lelkületének jó illata járja át közös életeteket. Ne használd fel erős akaratodat, hogy kívánságaid teljesítésére kényszerítsd társadat. Ne feledd el, hogy neki is van akarata. Ő is kedve szerint szeretne tenni, ugyanúgy, mint te. Egy győzelmet mindkettőtöknek el kell érnie: ez a győzelem csökönyös akaratotok legyőzése. Csakis Krisztus segítségével diadalmaskodhattok ebben a küzdelemben... Napról napra jobban megtanuljátok, miként győzzétek le önmagatokat, és hogyan erősítsétek meg jellemetek gyenge pontjait... Ne feledjétek, hogy Isten a szeretet. Kegyelme által boldoggá tehetitek egymást, amint azt esküvőtökön ígértétek.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek VII.*, A házasság felelősségei c. fejelet)

2 Milyen legyen a keresztyén feleségek magatartása férjük iránt?

Efész 5,22–24

Fontos megfigyelni, hogy az apostol előzőleg felszólította mindkét házaspárt, hogy „*engedelmeskedjenek egymásnak Isten félelmében*”, továbbá, hogy nem szolgálai alárendeltségről van szó. Az apostol pontosan meghatározza, milyen engedelmségről beszél: „*mint az Úrnak*”. Ezt a fogalmat a következőkben világosan és pontosan megmagyarázza.

Amikor ezt a felhívást olvassuk, egy pillanatra se feltételezzük azt, hogy Isten Igéje szentesíti a férj zsarnokságot és parancsuralmat. Ez a bűn átka és rontása az Ige szerint, nem pedig a házasság Isten által teremtett, eredeti, jó rendje. Lásd: 1Móz 3,16/b, 20–21.

„Sok férj gyakran visszaél a szavakkal: »Ti asszonyok, engedelmeskedjétek.« Ha azonban tovább olvassuk a figyelmeztetést, akkor látjuk, hogy így végződik: »...mint illik az Úrnak.« (Kol 4,18)» „Testvérem... ne feledd, hogy feleséged férjül fogadott el, azaz nem azért, hogy uralkodj rajta, hanem hogy a segítségére légy. Soha ne vezess be parancsuralmat.” (Ellen G. White: *Adventotthon; Bizonyágtételek VII.*, 24–25.)

Krisztus – mint bölcsőbb és erősebb, valamint szeretetben és jellemében nagyobb – feje, vezetője és megtartója az egyháznak. Olyan szeretetben cselekszi ezt, amely nem megalázza, hanem ellenkezőleg, csodálatosan felemeli követőit. És miközben Krisztus feje az egyháznak, Őneki is feje az Atya, akinek Ő tökéletes szeretettel és tisztelettel engedelmeskedik (1Kor 11,3).

„A Krisztus és tanítványai közötti egység nem pusztítja el sem Krisztus, sem a tanítványok egyéniségét. Szándékuk, elméjük, jellemük egy, de személyiségük nem. Isten és Krisztus is így egyek.” (Ellen G. White: *Bizonyágtételek VIII.*, Nélkülözhetetlen tudás c. feje.)

A férj tehát csak olyan értelemben, olyan módon feje a feleségének Isten eredeti terve szerint, mint Krisztus az egyháznak. Az otthon kis közösségében is szükség van egy krisztusi értelemben vett vezető szolgálatára. Ma a házastársak között nincs meg mindig az az egészséges arány, hogy a férj bölcsességben, erőben és jellemében alkalmas a vezetői szolgálatra, és a legtöbb esetben az is megszűnt, hogy a férj munkája biztosítja a család létfenntartását. Mindazonáltal törekedni kell az eredeti, jó és szép isteni elgondolás megvalósítására. A férfiak vállaljanak felelősséget, erősebb félként több terhet és szolgálata-

tot a családért. A feleségek pedig ne a kormánypálcát igyekezzenek megragadni, hanem szeretettel, tapintattal támogassák, segítsék férjüket abban, hogy mintegy felnőjön a család feje szerepre, amennyiben ebben hiányossága van. A nők sokkal boldogabbak lesznek, ha támaszkodhatnak valakinek az erős, megbízható és szeretetteljes szolgálatára, energiáik felszabadulnak arra, hogy férjük lelki, szellemi társává, gyermekeik mellett valódi anyává legyenek, miközben magukat is képezni tudják, és otthonukat is széppé, külsőleg-belsőleg kívánatos helyé, igazi oltalmat adó „fészekké” tehetik. Még ha problémák adódnak, és aránytalanságok vannak is, a feleségnek rá kell nevelnie magát arra, hogy becsülje és tisztelje férjét mint társát és otthona egyik oszlopát. Erősítse jó tulajdonságait bölcs, szívélyes magatartásával és imádsággal, a saját meglátásait, javaslatait pedig sohase lehangoló stílusban terjessze elő.

Vannak feleségek, akik hajlamosak a szeszélyességre, az akaratoságra és megalázó uralkodásra a családban. A keresztény feleségnek meg kell tanulnia méltányolni a másik meglátását és akaratát is, s engednie, elfogadnia azt, ha helyesnek, vagy adott esetben bölcs megfontolásnak látszik.

„A házaselet folyamán néha a férfi és a nő úgy viselkedik, mint a nevetlen, elrontott gyermek. A férfi így akarja, a feleség pedig úgy, egyik sem hajlandó a másik félnek engedelmessé válni. Ha ez sokáig így megy, akkor ennek következménye csak boldogtalanság lehet. Mind a férjnek, mind a feleségnek készségesnek kell mutatkoznia az egymással szembeni engedelmségre. Nincs semmi kilátás tartós boldogságra az olyan helyen, ahol a házaselek akként cselekszenek, amint szeszélyeik irányítják őket.” „Egyikötök se törekedjék uralkodásra. Isten megfogalmazta számunkra az irányadó elvet. A férj szeresse gyengéden a feleségét, ahogyan Krisztus gondját viseli az egyháznak. A feleség pedig tisztelje és szeresse a férjét.” (Ellen G. White: *Boldog otthon*, 64. o.; *Bizonyságtételek VII.*, 24–25.)

A feleségek azonban csak annak mértéke szerint legyenek engedelmesek, amit az Ige így határoz meg: „*az Úrban, Isten félelmében*”. Boldog az az asszony, aki feltekinthet férje jellembeli erényeire, és örömmel támaszkodhat vezető szolgálatára a családban. Ha viszont a férj Isten törvényével ellentétes, erkölcsileg elfogadhatatlan irányt

akar szabni a család életének, abban nem szabad, sőt bűn lenne neki engedelmeskedni. Egy zsarnok férj uralmától szenvedő, hívő asszonynak írta Ellen G. White: „Férjed nem tudja, hogyan kell bánni egy feleséggel... Veszélyes lenne számodra, ha ismét az ő diktatúrája alá helyeznéd magadat.” (148. sz. levél, 1908)

3 Mi a férjek feladata, ugyancsak Krisztusra tekintve? *Eféz 5,25–27*

.....
.....
.....
.....

A férj és a feleség keresztényi magatartására vonatkozó kíváncsi kölcsönös viszonyban érvényes. Ha a feleség nem szeszélyes és akaratos, hanem jóindulattal és tisztelettel viszonyul férjéhez, a férj könnyebben viseltetik igazi szeretettel és tisztelettel felesége iránt. Viszont a feleség számára is könnyű és örömteljes a férj „fej” szolgálatának az elfogadása, ha bizonyos abban, hogy férje igaz szeretettel ragaszkodik hozzá. „Ha a feleség látja, hogy férje értékeli és fontos számára, nemcsak azért, mert hasznos a házban és kényelmessé teszi otthonát, hanem azért is, mert lényének része, akkor önként viszonozza szeretetét.” (Ellen G. White: *Boldog otthon*)

Valószínűleg azért hangsúlyozza az apostol a férjek esetében a szeretet kötelezettségét, mert ők arra hajlamosabbak, hogy mellékesnek vagy éppen gyengeségnek tartásák a szeretet kifejezését. Ezzel szemben igazak és érvényesek a következő tanácsok: „Házasetetek nagyon-nagyon hasonlít a sivataghoz: kevés benne a kellemes zöld folt, amelyre jó lenne visszatekinteni. Pedig nem kellett volna így történnie. A szeretetnek önmagában nincs életereje, csak akkor lángol, ha fűtőanyaggal táplálják. Te, kedves testvérem, úgy érezted, hogy méltóságodon alul cselekszel, ha szívélyes és közvetlen vagy, nem kerestél alkalmat arra, hogy kimutasd szeretetedet feleséged iránt kedves szavakkal

és előzékeny viselkedéssel. Nagyon hamar változnak az érzéseid, és nagyon befolyásolnak a körülmények.”

„Sokan vannak, akik a szeretet kifejezését gyengeségnek tartják, és tartózkodóan viselkednek, ami a másikat eltaszítja... Őrizkedjünk ilyen tévedéstől. A szeretet nem állhat fenn sokáig anélkül, hogy kifejezésre ne jusson. Ne engedd, hogy annak a szíve, akivel össze vagy kötve, megszomorodjék a kedvesség és az együttérzés hiánya miatt!”
(Ellen G. White: *Boldog otthon; A nagy Orvos lábnymán*)

A szeretet mértékének ez a meghatározása, „*miképpen Krisztus is szeretete az egyházat és önmagát adta azért*”, végtelen fejlődés távlatát nyitja meg.

Egyik fél se várjon a másikra, hanem tegye szívből és igyekezettel a saját részét. Aki jobb kereszténnyé lesz, jobb házastársra is lesz. Minden férj elnyerheti felesége szeretetét és tiszteletét, sokkal nagyobb mértékben, mint korábban, ha teljes szívből törekszik Krisztushoz hasonlónak lenni, ha olyan önzetlen, nagylelkű, megértő módon igyekszik szeretni társát, mint Krisztus az egyházat.

Legyen cél a házasságban a másik lelki épülése és öröme. Mindenki felelős azért, hogy befolyásával mennyire segíti elő házastársa lelki növekedését: felemeli, előre segíti őt, vagy pedig lerombolja boldogságát, tönkreteszi őt testileg-lelkileg. Mennyire megcsúfolja a *szeretet* szót az, ahogyan sokszor a keresztény házastársak is viszonyulnak egymáshoz! Mennyi közöny, felelőtlenség és önző visszaélés nyilatkozik meg! A másik üdvössége, jellembeli tökéletességre és győzelemre jutása a hitharcban, és boldogsága a jelenben – ennek szent célnak kellene lennie minden keresztény házastárs számára.

A 26–27. vers különösképpen erre utal. Ez az igeszakasz úgy állítja elének Krisztus szeretetét az egyháza iránt, mint az igazi házastársi szeretet mintaképét. Az egyház igen bűnös és fogyatékos Krisztushoz képest, Krisztus azonban mégis szereti, és célul tűzi maga elé, hogy fáradozik az egyházért, míg csak hiba nélkül való és tökéletes lesz a vég idején. Sokan elcsüggednek házastársuk jellem- és magatartásbeli hibái miatt. Örökké ez van a szemük előtt, és elviselhetetlennek látják saját sorsukat. Gondoljanak az ima, a hit, a Szentlélek hatalmára! A legmegrögzöttebb és legrosszabb tulajdonságok is megváltozhatnak ezek által. Ne tekintsék megváltoztathatatlanok a helyzetet, ne

mondjanak le a változás reménységéről. Gondoljanak arra, hogy segítőtársi feladatukat a legmagasabb szinten kell gyakorolniuk. Küzdeniük kell hittel, imával, szeretettel férjükért vagy feleségükért, hogy megszentelt, tiszta, s végül tökéletes és győzelmes legyen.

Keresztény házastársak kérjenek szeretetet Istentől! Gondoljanak arra, hogy egy testté lettek. Megmásíthatatlan valóság, hogy rengeteg közös dolog kapcsolja össze őket a sok bűn és rútság ellenére is. A tulajdon testét pedig senki sem gyűlöli, hanem szereti, táplálgatja és ápolgatja azt – mondja az Ige. Kérjenek kegyelmet Istentől ehhez a szemlélethez és viszonyuláshoz, társuk minden taszító vonása és minden keserűségük ellenére. Vegyék gyakran számba társuk minden jó, őszinte és értékes tulajdonságát, amit becsülni tudnak. Kapaszkodjanak meg ezekben is, és ne engedjék, hogy örökösen csak a bántó dolgok legyenek szemük előtt és kínozzák őket. Sokkal könnyebbé válik terhük, sorsuk, ha szeretni tudják egymást, ha talán nem is az egykori szerelem vonzalmával, de az igaz, türelmes, áhítatos, megmentő krisztusi szeretettel. De sok esetben a régi szeretet is visszatér, megelevenedik, sőt érettebb, tisztább, nemesebb lesz.

4 Milyen további felhívással fordul Pál apostol a keresztény férjekhez? Hogyan világítja meg számukra még jobban – Krisztust állítva eléjük példaként –, hogy mennyire kell szeretniük feleségüket?

Eféz 5,28–30

.....

.....

.....

.....

Krisztus nem idegennek és szembenálló félnek tekinti az egyházat, hanem az Ő tulajdon testének. Annyira együtt érez és úgy törődik vele, mint saját testével. Mélyen igaz, hogy még pusztá önérdékből is így kellene viselkedniük a férjeknek feleségük iránt. A nyers, gorom-

ba, szeretetlen férfi elpusztítja felesége életörömét és erejét, de egyben önmagát is megfosztja a boldog, örömteljes otthon áldásától. „*Aki a feleségét szereti, az önmagát szereti*” – mondja az apostol. Bár nem az önszeretet indítékából szereti a feleségét, de önmagának is jót tesz vele, mert visszasugárzik rá az otthon elégedettsége, öröme és szeretete.

Óvakodjunk attól a hibától, hogy mintegy háborút viseljünk férjünk vagy feleségünk ellen, és belelovaljuk magunkat a társunk és sorunk elleni lázadásba és gyűlöletbe. A saját testét nem gyűlölheti meg senki, mert ezáltal önmagával is meghasonlik. Szokjunk le különösképpen a szemrehányásról, a vádaskodásról, a keserű, mérgező szavak özönéről! Újítsuk meg magunkban házassági fogadalmunkat, minden keserűség és bánat ellenére. Határozzuk el a tudatos hűséget, és azt, hogy küzdeni fogunk társuk fölemeléséért. Gondoljunk arra, hogy férjünk vagy feleségünk nem lehet rosszabb, mint az egyház Krisztus iránt, illetve mint mi magunk sokszor Krisztus iránt. Érezzen társunk határozott változást a magatartásunkban: fejezzük ki, hogy ezentúl mindenképpen vállalni akarjuk férjünket/feleségünket, szeretetben.

5 Milyen isteni törvényt kövessenek tehát a hívő férfiek és feleségek?

Efész 5,31

.....

.....

.....

A férj elsőrendű feladata és kötelessége, hogy minden és mindenki előtt feleségéhez ragaszkodjék. Saját szülei, rokonsága, barátai, személyes kedvtelése és hangulatai elé és fölé kell helyeznie a felesége iránti helyes, méltányos, segítő szolgálatot, törődést és szeretetet. Ezt a rendet Isten törvénye állapítja meg és szentesíti. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a feleség zsarnoki vagy féltékeny igényeit is ki kell szolgálnia a szülők és a felebaráti szeretet elhanyagolása árán is, az egyéniség vagy személyes lelkiismereti szabadság feladásával. Az Isten

szeretettörvénye szerint is igazságos elsőbbséget, szolgálatot és szeretetet kell megadnia. Az igazi szeretet pedig nem elzárja a mások felé irányuló szeretetet, hanem ösztönzi és megsokszorozza azt.

„Emlékezzetek azonban arra: nem abban áll a boldogság, hogy magatokba visszavonuljatok, és meglegedjetez azzal, hogy a szeretetet egymásra árasztjátok. Környezetetek boldogságáért ragadjatok meg minden alkalmat! Emlékezzetek rá, hogy valódi öröm csak az önzetlen szolgálatban található.” (Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnymán*)

6 Mit nevez „felette nagy titoknak” az apostol?

Efész 5,32

.....

.....

.....

Az igazi szeretet mélységes ragaszkodása és önzetlen önfeláldozása csoda és titok. Ha Krisztus földi egyháza iránti szeretetén gondolkozunk, valóban csak azt mondhatjuk, amit az apostol: „*felette nagy titok ez*”. Krisztus testlétele, áldozati halála, hosszútűró irgalma, közbenjárása, az ebben megnyilatkozó szeretet „*kimondhatatlan ajándék*”, amint Pál apostol mondja egy helyen (2Kor 9,15). Ennek a szeretetnek a hatalma megnyilatkozik akkor, amikor újjászületést és megszentelődést munkál életünkben. „*Felette nagy titok*” a szeretetnek ez a hegyeket mozgató hatalma. Krisztus szeretete nem vele egy szinten álló, az Ő szeretetét azonnal megértő és méltóképpen viszonzó, tökéletes emberek iránt nyilatkozik meg, hanem méltatlanok, bűnösök, gyengék, tévelygők iránt. Kiváltképpen ezért mondható el róla, hogy „*felette nagy titok*”. A házasságban is ilyen szeretetre van szükség, mert minden embernek vannak tökéletlenségei és vétségei a másik ellen.

Az igazi házastársi kapcsolatban olyan mély ragaszkodás, önzetlen, megmentő, segítő szeretet alakulhat ki, amely – ha halvány visszfénye is Isten végtelen szeretetének – titok, csoda és nagy ajándék a földi életben, s igen nagy jellemformáló ereje van. A keresztény házastársak egymás iránti szeretete hatalmasan elmélyül és megszépül, ha Krisz-

tustól tanulnak szeretni. Minél őszintébbek és mélyebbek vallásos tapasztalataik, annál pozitívabban hat ez házasságukra.

„Férfiak és nők elérhetik az isteni eszményt, ha a Megváltót segítőtül fogadják. Amit nem képes elvégezni az emberi bölcsesség, azt elvégzi az Ő kegyelme azokért, akik szeretetteljes bizalomban átadják magukat Neki. Az Ő gondviselése olyan köteléssel egyesítheti őket, amely a mennyből származik. Szeretetük nemcsak gyengéd, hízalgó szavak kicseréléséből fog állni. Az ég szövőszéke finomabb módon dolgozik, mégis erősebb szövet az eredmény: olyan, amely minden próbát kibír, és a viselésben tartósnak bizonyul.

Adódhatnak ugyan nehézségek, előfordulhat zavar és csüggedés, de se a férfi, se a nő soha ne táplálja azt a gondolatot, hogy egybekelésük hiba volt. Határozzátok el, hogy egymás számára mindenné lesztek, amennyire csak lehet. Tanúsítsátok egymás iránt ugyanazt a figyelmességet, mint kezdetben. Minden módon bátorítsátok egymást az élet harcában. Gondolkozzatok azon, hogyan segíthetitek elő egymás boldogságát! Uralkodjék köztetek kölcsönös szeretet és kölcsönös megértés. Akkor a házasság ahelyett, hogy a szeretet vége lenne, a szeretet kezdete lesz. Az igazi barátság melegsége, a szeretet, amely szívet szívvel egybeköt, a mennyei örömek előíze. Mindenki inkább adjon szeretetet, mint kívánja azt. Ápoljátok magatokban azt, ami nemes, és legyetek készek egymásban a jót elismerni. Az a tudat, hogy becsülve vagyunk, csodálatosan hat, és maga a szeretet is gyarapszik, ha nemes célokra ösztönöz.” (Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, 216. o., és Az otthon alapítói c. fej.)

*Az e beti adomány
a magnóosztály munkáját támogatja.*

TANÁCSOK A CSALÁDI ÉLETRE
ÉS A MUNKAHELYI MAGATARTÁSRA
VONATKOZÓAN

Efézus 6,1–9

1 Mi a jelentősége annak, hogy Pál apostol a Tízparancsolat V. parancsolatát tárja a gyermekek elé? Mit jelent a „szófogadás” „az Úrban”?

Eféz 6,1–3; lásd: 2Móz 20,12; 5Móz 5,16

Vö. Kol 3,20

.....

.....

.....

.....

A Tízparancsolat minden egyes törvénye, a maga egyszerű megfogalmazásában, az igazságot jelenti ki. A bűn világában az igazság érvényesülése az emberek közötti jó szándékhoz és Isten segítségéhez van kötve. Az emberek közötti jóakaratot részletezte Pál az előbbieken, amikor a férj és feleség egymás iránti „köteles jóakaratról” (1Kor 7,3) beszélt. A gyermek-szülő kapcsolat sem egyoldalú, itt is „kettőn áll a vásár”. Az V. parancsolat mégis a gyermekeket (fiatalabbakat, felelősséget, tisztséget még nem viselőket) szólítja meg először, nem elfe-

ledkezve azonban az idősebbekről sem. Mind a Tízparancsolat, mind a levél megfogalmazása a fiatalabb nemzedékek tiszteletét állítja előtérbe mint az emberi élet egyik egyetemes igazságát. Pál másutt is hangsúlyosan emlékezett meg erről (1Tim 5,1–3).

A bibliai *tekintélytisztelet* azonban sosem jelent *tekintélyelvűséget*, vagyis ettől a parancsolattól nincs mit félnie a fiataloknak sem. A 6,1-ben említett „szófogadás” után ugyanis ott szerepel az a kitétel is, hogy „az Úrban”. Ha Isten törvényétől eltérő kérdésben kíván engedelmességet a szülő, a gyermek megtagadhatja azt, Jézus nevezetes – és sokak által kemény kijelentésnek tartott – tanítása szerint (Luk 14,26; Mát 10,37). Ugyanakkor, ha a szülők Istentől eltérő szavát nem fogadhatjuk is el, személyük tisztelete ebben az esetben is kötelező. Itt derül ki, mennyire tudjuk elválasztani egymástól a *megnyilatkozást* és a *megnyilatkozót*, mint ahogy más esetekben is a *bűnt* és a *bűnöst*. Erre a magatartásra a gyermekeket, fiatalokat mindenképpen nevelni kell.

Ami azonban jóval gyakoribb eset: ha a gyermekeknek, fiataloknak nincsen igazuk, csupán ösztöneik, indulataik tiltakoznak a jó szó, a jó tanács ellen, a szülői következetességnek kell működnie, hogy a fiatalabbakat rávegye a lelkiismeret, az értelem követésére inkább, mint a saját vágyakéra. Az engedelmességet engedelmességre tanítás eredményezi, ezért kell a szülőknek ezen a területen józanul, de határozottan mindig a helyzet magaslatán állni. Gondosan olvassuk el, és ha megértettük, elfogadtuk, ragaszkodjunk az alábbi tanácsok megvalósításához családi életünkben:

„Kevés szülő kezdi el idejében engedelmességre tanítani gyermekeit. Általában két-három éves korig hagyják őket, s tartózkodnak a fegyelmezéstől, mert azt gondolják, hogy ehhez még túl kicsik a gyerekek. Ám ez idő alatt az önzés megerősödik a kis lényben, s minden egyes nap csak nehezíti a szülők feladatát, hogy győzzenek a gyermek irányításában. A gyermek már nagyon korán megérti, amit világosan és egyszerűen mondanak neki, s kedves, józan irányítás alatt meg lehet tanítani az engedelmességre. Az anyának nem szabad megenyednie, hogy vele szemben akár egyetlen esetben is fölénybe kerüljön a gyermek. A tekintélyt megőrizve nem lesz szükség túlzott szigorra. A határozott, biztos kéz, és a szeretetről biztosító kedvesség célt fog érni. Ám hagyjuk csak az önzést, indulatosságot és akaratosságot

fékezetlenül a gyermek életének első három évében, bizony nehéz lesz utána alávetni az üdvös fegyelemnek! Hajlamai romlottá válnak – csak saját akaratának követésében talál örömet, és a szülői tekintély utálatos lesz számára. Ezek a gonosz hajlamok egyre csak növekednek, egészen a felnőttkorig, amikorra az önzés és az önfegyelem hiánya tetőpontra hág, s kiszolgáltatja őt a Földünkön tomboló gonosz hatalomnak.

Sohasem szabad megengedni, hogy a gyermekek tiszteletlenséget tanúsítsanak szüleik iránt. Az önző akarat megnyilvánulásait soha, egyetlen esetben se hagyjuk rendreutasítás nélkül. A gyermek eljövendő jóléte kedvességet, szeretetet, ugyanakkor határozott fegyelmet követel...

A szülőknek engedelmeskedve a gyermekek az Isten iránti engedelmességet tanulják meg. Nagy előnyük van azoknak a gyerekeknek és fiataloknak, akiknek imádkozó szüleik vannak, és így lehetőségük van megismerni és szeretni Istent. A szüleiknek való szófogadás és tiszteletadás megtanítja őket arra, hogyan engedelmeskedjenek mennyei Atyjuknak, s hogyan tiszteljék Őt.

Ha a világosság gyermekeiként járnak, akkor kedvesek, udvariasak, szeretetteljesek és tisztelettudók lesznek szüleik iránt, akiket látnak, és így könnyebb lesz szeretniük Istent, akit nem látnak.” (Ellen G. White: *Gyermeknevelés*, Bp., 2000, 53–54. o.)

2 Mi a bibliai gyermeknevelés legfőbb elve, amelyet elsősorban az „atyák” elé tár Isten?

Eféz 6,4; vö. Péld 22,6; Kol 3,21

.....
.....
.....
.....

Csak kétféle nevelés létezik: jó és rossz. Minden otthoni és iskolai pedagógiai irányzat – bármilyen sok legyen is – ebbe a két csoportba

osztható. Ha nem „az Úr tanítása és intése szerint” neveljük gyermekeinket, vegyük tudomásul, hogy lehet ez bármilyen „modern”, a legújabb pszichológiai irányzatoknak megfelelő nevelés, mégiscsak „ingerlés”, „bosszantás” (Kol 3,21) lesz a gyermekek számára. Az Eféz 6,4 és Kol 3,21 eredetijében ugyanaz a görög kifejezés (*parorgizete*) áll, amely szó szerint az jelenti: „ne ingereljétek haragra”. Ha nem kap megfelelő nevelést egy gyermek, azon nyomban hajlamos lesz „dacoskodni”, vagy később, a kamaszkortól kezdve „visszavágni”.

Mindig vizsgáljuk meg elveinket és viselkedésünket a bibliai igék tükrében: vajon Isten tanításai szerint – igazságosan és szeretettel, a kettő együttes és következetes érvényesítésével – neveljük-e gyermekeinket vagy unokáinkat? Időről időre felülvizsgáljuk-e ebbéli tevékenységünket, vagy nagy megrázkódtatásoknak kell jönniük ahhoz, hogy Isten útjaira visszataláljunk? A másik felelőssége mellett ugyanilyen jól látjuk-e a sajátunkét is?

3 Mely prófécia teszi időszerűvé a gyermeknevelési alapelvet? *Mal 4,5–6*

.....

.....

.....

.....

„Felkészültünk-e egyéneként az előttünk álló félelmetes összececpásra? Készülünk-e családdal együtt, hogy megértsük ellenségünk helyzetét és harci módszereit? Gyermekeink hozzászoknak-e, hogy helyes döntéseket hozzanak, és amikor a próba jön, szilárdan kitartsanak minden elvükben és feladatukban? Imádkozom, hogy mindannyian észrevegyük és megértsük az idők jeleit, hogy gyermekeinkkel együtt felkészüljünk, s a próba idején Isten legyen a menedékünk és védelmezőnk.

A bűnök eláradása csaknem a tetőfokára hágott. Zűrzavar tölti be az egész világot, s hamarosan borzalmas rettegés száll az emberiségre. A vég már nagyon közel van. Isten népének úgy kell készülnie arra,

ami hamarosan a világra köszönt, mint mindent elsöprő, váratlan eseményre.

Minden perc drága. Csak kevés, nagyon kevés próbaidőnk van még, hogy felkészüljünk az eljövendő, örökkévaló életre.

...Az igazán megtért szülők otthonaikban is megmutatják, hogy életüket Isten Igéje irányítása alá rendelik. Az anya és apa számára a legfontosabb feladat gyermekeik helyes nevelése.

Most van itt az idő és lehetőség a fiatalokért végzett munkára. El kell mondanunk nekik, hogy válságos időket élünk, s tudnunk kell, mi a valódi istenfélelem. Fiataljainknak szükségük van segítségre, fölemelésre és bátorításra – de megfelelő módon, nem úgy, ahogyan talán ők szeretnék, hanem úgy, hogy gondolkodásuk megszentelődjék. Valódi, megszentelő hitre van szükségük, jobban, mint bármi másra.

A közelgő események utunkra vetik árnyékukat. Apák és anyák, kérlek titeket, hogy a lehető legkomolyabb erőfeszítéseket tegyétek most gyermekeitekért! Adjatok nekik naponta vallásos oktatást! Tanítsátok őket Isten szeretetére, és arra, hogy legyenek hűségesek az igaz elvekhez. A Szentlélek által befolyásolt, emelkedett, komoly hittel munkálkodjatok. Kezdjétek most azonnal, és ne hagyjátok abba egyetlen napra, egyetlen órára se!

Szülők, alázzátok meg szíveteket Isten előtt. Kezdjétek alapos munkába gyermekeitekért! Könyörögjétek az Úrhoz, hogy bocsássa meg, hogy szavával mit sem törődve, elmulasztottátok gyermekeitek gondos nevelését. Kérjétek világosságot, útmutatást, érzékeny lelkiismeretet és tiszta ítélőképességet, hogy meglássátok tévedéseiteket és hibáitokat. Isten meghallgatja az ilyen alázatos és bűnbánó szívből jövő imát.

Ha családokkal szemben mulasztás terhel titeket, valljátok meg bűneiteket Istennek! Gyűjtsétek magatok köré gyermekeiteket, és ismerjétek el mulasztásotokat. Mondjátok meg nekik, hogy reformokat szeretnétek bevezetni otthon, s kérjétek ehhez az ő segítségüket is.

Olvassátok el nekik az erre vonatkozó útmutatásokat Isten Igéjéből. Imádkozzatok velük, s kérjétek az Urat, hogy őrizze meg életüket, és segítsen nekik felkészülni az Ő országára. Ily módon elkezdhettek egy megújulási folyamatot, s azután tartsatok ki abban, járjatok az Úr útján!” (I. m., 391–393. o.)

4 A megtérés milyen gondolkodásmód-változást eredményez az úr-szolga, vezető-beosztott viszonyban?

Eféz 6,5/a, 6/a; lásd még: 1Pét 2,18–25

.....
.....
.....
.....

A rabszolgákat Pál arra biztatja, hogy ne elégedetlenkedjenek sorsuk miatt, ne szítsanak lázadást, ne keveredjenek zendülésbe, felkelésbe. Mai szemmel nézve kegyetlennek látszó javaslat volt ez. Az ember természetes vágya, hogy szabadon éljen, szabadon dönthessen, ne legyen „beszélő szerszám”, ahogy az ókorban a rabszolgákat nevezték. Kihívó igazságtalanság volt az ókori rabszolgaság, a kereszténység azonban mégsem törekedett a megsemmisítésére, több okból is:

1. Isten országa nem ismer kényszert, erőszakot, ezen a területen sem (Filem 1,14), a méltatlan eszközökkel kiharcolt új rend törvényszerűen von maga után újabb, a réginél talán még borzalmasabb igazságtalanságokat, jóllehet megváltozott formában. A rabszolgaságnál nem kevésbé volt kegyetlen sorsa a középkori, röghöz kötött jobbágnak, a polgári korban a napi 14–16 órát dolgozó ipari munkásnak, vagy tekintsünk a mai korban a fogyasztásra ítélt, szólammokkal és reklámokkal irányított dolgozók életére.

Mióta és míg a világ,
Nem volt-e, nem leend-e
Erős, ki nyomni mindig kész,
S ki elnyomassék, gyenge?
Amazt miképp mérséklitek
Hogy enyhe légyen lánca?
Miképp ezt, hogy nagyon súlyos
Békóit meg ne rázza?

*(Arany János: Gondolatok
a béke-kongresszus felől, részlet, 1850)*

2. Pál és az őskeresztények azonban azt is tudták, tapasztalták, hogy Istennek van hatalma a társadalmi rend erőszakos felforgatása nélkül is csodát tenni, enyhíteni vagy akár teljesen megváltoztatni a rabszolgák nyomorúságát, egy adott helyzetben. Az ókori történeti források is beszámolnak róla, hogy a meglehetősen különböző sorsú rabszolgák élete néhol és némelykor szinte a rabszolgotartók családtagjaiéhoz volt hasonló. Ha jól dolgoztak, megbíztak bennük, ragaszkodtak hozzájuk, szabadon jártak-keltek a városok utcáin, a vidék útjain, csupán öltözetük, lenyírt hajuk, vagy más egyéb jel árulkodott róla, hogy valójában nem szabadok, mint a látszat mutatta, hanem rabszolgák.

3. Isten országa más, mint a Föld bármely országa. Isten országának alaptörvénye a rabszolgaság kérdésében pedig ez: „Ki-ki amely hivatásban hívatott el, abban maradjon. Szolgai állapotban hívatattál el? Ne gondold vele, sőt ha szabad lehetsz is, inkább élj azzal. Mert az Úrban elhívott szolga az Úrnak szabadosa, hasonlóképpen, aki szabadságban hívatott el, Krisztusnak szolgája. Áron vétettetek meg, ne legyetek emberek szolgái. Ki-ki, amiben elhívott, atyámfiái, abban maradjon meg az Isten előtt.” (1Kor 7,20–24)

Ezek a tanácsok ma is érvényesek, hiszen minden munkahelyen vannak vezetők és beosztottak.

5 Mit hangsúlyoz különösképpen Pál a szolgák lelkületével kapcsolatban?

Efész 6,5/b, 6–8

Vö. még: 1Pét 2,22–23; Efész 4,1; Filem 1,9

.....

.....

.....

A társadalmi életben igen-igen ismerős jelenség a látszatengedelmesség, a „jól felfogott érdek” alapján. Megtenni valamit „kínkeservesen”, „nyögvenyelősen”, mert „a főnök úgy kívánja”. Nagyon összetett jelenség ez ahhoz, hogy mindenkire kiterjedő, mindenkor igaz tanácsokkal lehessen élni. (Pl. Kövessük-e a főnök utasításait, ha napnál világosabb,

hogyan a vállalat kárára válik? Végrehajtsunk-e kártékony rendelkezéseket, amelyek gyakran jogszabályokba is ütköznek?) Mégis, általánosságban mindig és mindenkor igaz, amit Pál oly sokszor hangsúlyoz: engedelmeskedni a következőképpen érdemes (a magyar fordítást az eredetivel pontosítva-helyesbítve):

- „félelemmel” (=tisztelettel, vö. Eféz 5,33/b),
- „rettegéssel” (=reszketve),
- „szíveteknek egyenességében” (=egyszerűen, hátsó gondolat nélkül),
- „mint Krisztusnak” (Ő hozta létre az államrendet, Neki fognak elszámolni tisztségviselői azzal, hogyan éltek hatalmukkal),
- „nem a szemnek szolgálván” (=ne látszatra, hanem mindig),
- jóakarattal (=békés lelkülettel).

A 6,8 értelme: ha valaki jót tesz, vissza fogja kapni az Úrtól.

Az ilyen szolga, munkás, beosztott lelkülete előbb-utóbb meg fogja változtatni a munkahelyi viszonyokat, „nem erővel, sem hatalommal, hanem Isten Lelkével” (Zak 6,4). Nemcsak az ókori rabszolgáknak, mindnyájunknak szóló üzenet ez, amelynek koronái azok az ígék, melyet sértettségünk, bántalmazásaink idején gondolkodásunk homlokterébe kell állítanunk:

„És kicsoda az, aki bántalmaz titeket, ha a jónak követői lesztek?” (1Pét 3,13)

„Egyáltalán már az is gyarlóság tibenetek, hogy törvénykeztek egymással. Miért nem szenveditek inkább a bántalmazást? Miért nem tűritek inkább a kárt?” (1Kor 6,7)

6 Mit jelent mélységében Pál apostolnak az urakhoz intézett üzenete? Melyek a leghangsúlyosabb kifejezései?

Eféz 6,9; lásd még: Kol 4,1, Jak 5,4–6; Filem 1;14. 17. 20–21

.....

.....

.....

Ezek a felhívások is minden időben érvényesek mindazokra, akik embereket irányítanak vagy foglalkoztatnak, akiktől bármilyen mértékben függ mások pozíciója és megélhetése.

Pál három dolgot különösen kiemel:

1. az Isten szerinti bánásmódot,
2. az erőpozícióból való „fenyegetés” elítélését,
3. az istenhittel összeférhetetlen „személyválogatás” elutasítását.

Nyilvánvaló, hogy ilyen feltételeket támasztani csak igazán megtért, hívó urak, rabszolgatartók iránt lehet, akik ezeknek a kívánalmaknak megfelelően már nem is számítottak a szó valódi értelmében rabszolgatartóknak. Mint jó kovász, az ő példájuk bizonyára áthatotta környezetüket is, anélkül azonban, hogy bárkit is sértett volna, vagy az államrend fölforgatására bujtogatott volna.

„A Filem 1,17 versében Pál megfogalmazza azt az erkölcsi minimumot, amelyhez Filemonnak »kötelessége« tartania magát (bár továbbra is kérésként hangzik el), és ez sem csekélység. A hazatérő rabszolgának olyan fogadtatást kér, ami őt magát illetné meg, ha Filemonhoz vendégségbe érkezne. Mennyivel többet jelent ez pusztán a büntetés elengedésénél! E kérdésben összekapcsolódik a földi és a mennyei törvény: a világ szerint az Úrnak joga van a szolgálhoz, Isten országának törvénye szerint viszont a szolgának, aki most már testvér is, a szeretethez és a testvérnek kijáró fogadtatáshoz. Így kerül összhangba a krisztusi tanítás (az Ő országa nem ebből a világból való, és nem tűzi ki célul a jelenvaló világ megváltoztatását) azzal a páli elvvel, amely szerint Krisztusban nincs többé különbség pogány és zsidó, férfi és nő, szolga és szabad között.

A Filemon 21. verse, bár jelentősége első olvasásra nem szembeötlő, felteszi a koronát Pál egész gondolatmenetére. »Engedelmességedben bízva írtam neked...« Vajon miféle engedelmességről lehet itt szó? Hiszen olyan nyomatékosan szögezte le a levélíró a bevezetésben, hogy semmiképpen nem akar parancsolni! Világosan kitűnik azonban a levél egészéből, hogy amit ő a tekintélyéről lemondva, alázaatos kérésként tejreszt elő, azt Filemon lelkiismerete határozott felszólításként fogja megerősíteni. Erre utal a »kötelesség« szó használata a 8. versben. Engedelmességet vár tehát az apostol, de nem emberi tekintély előtti meghajlást, hanem Isten felismert akarátának a szívbeli

egyetértésen alapuló elfogadását. De vajon miben kell megnyilvánulnia Filemon engedelmességének? Abban, hogy megbocsát, és visszafogadja a szolgát, testvéreként tekint rá, és elengedi a tartozását? Abban, hogy visszaküldi őt Pálhoz, az apostol szolgálatára? Vagy talán valami másban, amit a levélíró nem nevez meg, hanem csak nagyon halvány, finom utalást tesz rá ezekkel a szavakkal: »...tudván, hogy a mondotaknál többet is fogsz cselekedni.«

A cselekvésnek ez a három iránya nyílik meg Filemon előtt. A negyediket (hogy az evilági jog alapján akár meg is korbácsolthatná Onesimust) mint elképzelhetetlent, ne is számítsuk hozzá. A döntés az ő kezében van. Ha a Pálnak kijáró, ünnepélyes fogadtatásban részesíti, ha megkülönböztetett szeretettel veszi körül, csak a legkevesebbet teszi, ami keresztények között elvárható. Ha elküldi Pálhoz, ezzel nagy szívességet tesz az apostolnak, többet, mint amennyi a kötelessége lenne. De ha a teljes szeretet jegyében akar cselekedni, ha be akarja tölteni Isten törvényét, nemcsak a betűje, hanem a lényege szerint, akkor többet is tehet ezeknél, valamit, ami már nem jelenik meg a szavak szintjén a levélben. És végső soron éppen ez az, amiért olyan igazságtalan dolog Pálon számon kérni a rabszolga-felszabadítás gondolatát. Igazságtalan, hiszen benne van a levélben. A Filemonhoz írt levél olyan, mintha ezt mondaná: »Filemon, kedves barátom! Amit neked most tenned kell, azt én nem mondhatom ki. De te, ha Krisztus igazi tanítványa vagy, ennyiből is érteni fogod, mit vár tőled az Úr. Én nem mondhatom, hogy szabadítsd fel a rabszolgádat, mert ha ezt kimondanám, apostoli tekintélyemnél fogva olyan precedenst teremtenék, amely károsan hatna az evangélium ügyére. A te feladatod az, hogy a sorok között olvasva értsd meg azt, amit nem önthetek szavakba. Az a feladatod, hogy olyan messzire menj a szeretet útján, amennyire csak telik tőled. Hiszem, hogy érteni fogod, és engedelmeskedsz Istennek a lelkiismereteden keresztül megszólaló parancsa szerint.«» (Várkonyi András: *A Filemonhoz írt levél*, Bp., 2004, 29–30., 32–33. o.)

A KERESZTÉNY EMBER „FEGYVERZETE” A GONOSSZAL VÍVOTT HARCBAN

Efézus 6,10–24

1 Milyen „hatalmas erő” jön segítségünkre a gonoszság lelkei elleni küzdelmünkben? Mit jelent a „nem test és vér elleni tusakodás” és „ama gonosz nap” jelképes kifejezés?

Eféz 6,10–13

.....

.....

.....

.....

A Biblia alapján pontosan kell ismernünk Sátánt és harcmodorát. Ellenségünk a kísértés, a vádolás és a bűnáthárítás által támad. Ennek megfelelően a hazugság, a becsapás, az ámtítás eszközeit veszi kézbe, hogy – az igazságtól eltávolítva – a maga területére csaljon. Ha már nem az igazság szentel meg bennünket (vö. Ján 17,17), nem az evangélium megtartó ereje érvényesül az életünkben, hit által, akkor a bűn(ök) elkövetésével Sátán prédájává válunk. Így esik ki kezünkből az evangélium, az Ige kardja, s tűnik el fejünkről az üdvösség sisakja.

Ha küzdeni akarunk Sátán ellen, a saját erőnkre támaszkodni nagyon kevés, sőt egyértelműen a bukást előlegezi. Isteni segítség-re van szükségünk. Isten személyéhez mindig konkrét erőforrások is kapcsolódnak. Ezek tudatosításába fog bele az apostol.

Minden egyes ilyen erőforrásra szükségünk van. Más hasonlattal élve: hideg idő esetén rétegesen, gondosan kell felöltöznünk. A háborúba készülők katonák is előkészítették harci felszerelésüket, s egyetlen darab hiánya már az életüket követelhetette. Csak az összes fegyver birtoklása adott védelmet.

„Mi is harcot vívunk, de »nem test és vér ellen«, hanem »erők és hatalmak ellen, a sötétség világának urai és a gonoszság lelkei ellen, amelyek a magasságban vannak« (Eféz 6,12). Az élet harcában találkozunk az igazság ellen felsorakozó gonosz erőkkel. Reménységünk nem emberben, hanem az élő Istenben van. Teljes hittel és bizonyossággal számíthatunk arra, hogy Isten egyesíti hatalmát az emberi eszközök igyekezetével, neve dicsőségére. Igazságának fegyverzetében győzhetünk minden ellenségén.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 70. o.)

Sátán több, mint az emberi gonoszság. Azon belül is mindig újat, váratlant tud produkálni, de soha nem látott cselszövéseket is kitervel. Nem egyszerűen emberek ellen küzdünk, ha a rossz ellen küzdünk. Az emberi építmények mögött ott áll egy mindenre elszánt építő- vagy inkább rombolómester, akinek tevékenysége egyre fokozódik a történelem előrehaladtával, ahogy ezt két prófécia különösen is jelzi az egyre gonoszabbá váló napokról:

Mát 24,24.....

.....

Jel 12,12

.....

„Sátán folyvást azon dolgozik, hogy az embert megtévessze, és arra készítse, hogy a bűnt erénynek, az erényt pedig bűnnek nevezze. És milyen »eredményes« munkát végez! Hányszor szidják és becsmérlik Isten hűséges szolgáit csak azért, mert bátran kiállnak az igazságért! Sátán eszközeit pedig dicsőítik és tömjénezik, sőt mártíroknak tartják, míg azok, akik Isten iránti hűségükért tiszteletet és bátorítást érdemelnének, magukra maradva hordják a gyanúsítgatás és bizalmatlanság terhét.

A szentség hamisítványa, a hamis megszentelődés ma is megtéveszti az embereket. Más formákban, de a Luther korában megmutatkozó szellemben eltérít embereket a Szentírástól, hogy saját érzéseiket és benyomásaikat kövessék Isten törvénye helyett. Ez Sátán egyik leg-sikeresebb cselfogása, az igazság és a tisztaság meggyalázása.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*, 1888, 192–193. o., az angol lapszám szerint)

2 Mit jelképez az „öv”, a „mellvas” és a „saru”?

Eféz 6,14–15; lásd még 1Thess 5,8/a

1.
2.
3.

A „felövezvén derekatokat igazlelkűséggel” kifejezés az igazság, a valóság elfogadását feltételezi (az *alétheia* eredeti jelentése: igazság, valóság, megbízhatóság). „Igazság által leszel erős”, „Igazságot, igazságot kövess, hogy élhess” – hangzottak már az Ószövetség ígéretei és felszólításai (Ésa 54,14; 5Móz 16,20). Aki nem az igazság talaján áll, az Sátán területén tartózkodik. Ha nem ismerjük is a teljes igazságot, egy-egy részlete az igazságnak már bőségesen elegendő, hogy megvethessük rajta a lábunkat, és tovább haladhassunk a megismerésben.

„Kutassa mindenki a Szentírást úgy, mint soha azelőtt, ha azt állítja, hogy az Úr hamarosan eljön. Sátán eltökélt szándéka, hogy minden lehetséges eszközt kipróbáljon, sötétségben tartsa a lelkeket és elhomályosítsa az elméket azoknak az időknak a veszélyeire nézve, melyekben ma élünk. Minden hívő vegye kézbe Bibliáját komoly imádsággal, hogy a Szentlélek világosítsa meg számára az igazságot, s többet tudjon Istenről, és arról, akit elküldött, Jézus Krisztusról. Kutassátok az igazságot elrejtett kincsként! Okozzatok csalódást Sátánnak!” (*Szemlélmények Ellen G. White műveiből*, 333. o.)

A „felöltözvén az igazságnak mellvasába” pontosított fordítása: „a megigazulás páncéljába (vagy mellvértjébe)” (a *dikaioszüné* görög szó jelentése: igazságosság, az isteni jogrend betöltése, megigazulás). Az igazságban mindig fejlődni, előrehaladni kell. A megtérés utáni meg-

szentelődés mint folyamat, illetve ennek komolyanvétele a következő nélkülözhetetlen eszköz. Aki előrehalad az Isten szerinti életben, számíthat a mind nagyobb (de nem könnyebb) győzelemre!

„Nem elég elfogadni az igazságot mint elméletet... Az igazságnak bele kell ágyazódnia szívünkbe, irányítania kell gondolatainkat, és szabályoznia érzéseinket. Egész jellemünkkel Isten parancsait kell visszatükröznünk. Isten szavának minden jótáját és pontocskáját meg kell valósítanunk köznapi életünkben...”

Ez a hatalom nem az emberé. Ez Isten hatalma. Amikor valaki befogadja Krisztust, erőt kap ahhoz, hogy Krisztus életét élje.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, 213–214. o.)

A „felsaruzván lábaitokat...” nem csupán az evangélium terjesztését, hanem a benne való sziklaszilárd megállás képzetét vetíti elénk. (Az előbbit inkább a 17. vers második fele fogja részletezni.) „A békeség evangéliuma” békességet is kell, hogy biztosítson, mindenekelőtt annak, aki azt hirdetni fogja (Ésa 32,17).

3 Mi következik ezután? Minek a jelképe „a hit pajzsa”, „az üdvösség sisakja” és „a Lélek kardja”? Van-e a felsorolásban fokozatbeliség, előrehaladás?

Efész 6,16–17; vö. 1Thess 5,8/b

.....

.....

.....

.....

Pál római fogságában írta levelét az efézusbeliekhez. A fogoly Pált katonák őrizték, afféle háziőrizetben. Az apostol nap nap után maga előtt láthatott egy felfegyverzett katonát, ez is indíthatta a Lélek fegyverzetéről szóló igeszakasz megírására.

„A római katona pajzsa fából készült, és kb. 75x120 cm-es méretű volt. Átkötötték vászonnal és bőrrel, hogy eloltsa a tüzes nyilakat.” (A Biblia ismerete, VII., 426. o.)

A legnagyobb védőfegyver jelképezi a hitet. A keresztyén ember hitének az élet minden kérdésére kiterjedőnek kell lennie, hiszen „az igaz ember hitből él”.

„Hitben kell járnod, nem érzéseid szerint. Nem szenzációhajhász vallásra vágyunk, hanem olyanra, mely értelmes hiten alapszik. Ez a hit Isten Igéjének örökkévaló szikláján veti meg lábát. (...) Közeledünk a válság felé, és én rettegek a lelkünkért. Miért hagyják el emberek a hitüket? Olyan helyzetben vagyunk, mint akik tudjuk, hogy mit hiszünk, és nem fogunk kihullani a rostán? A legkevésbé se bátorítson el az, hogy emberek elhagyják az igazságot, hanem tegyen ez még buzgóbbá bennünket az Isten áldásaiért való törekvésünkben! Az embereket nem menti meg sem a nevelés, sem a képesség, sem a pozíció. Isten hatalma tart meg minket az üdvösségbe vetett hit által.” (Review and Herald, 1889. április 9.)

„Keresztyén Testvérem! Sátán ismeri gyengeségedet. Ezért kapaszkodj Jézusba! Ha megmaradsz Isten szeretetében, kiállhatsz minden próbát. Csak Krisztus igaz volta adhat erőt a világon végigsöprő gonoszság áradatának visszaszorítására. Hit vezéreljen mindenben, amit cselekszel! A hit könnyít minden terhen, csökkenti a fáradságot. A jelenleg titokzatosnak tűnő intézkedéseket megértheted, ha szüntelenül bízol Istenben. Járj hittel azon az úton, amelyet Isten mutat! A próbák jönni fognak, de csak menj előre! Ez erősíti hitedet, és alkalmassá tesz a szolgálatra. Isten nemcsak azért íratta meg a szent történelmet, hogy csodálattal olvassuk, hanem hogy az a hit, amely Isten szolgáltaiban régen munkálkodott, bennünk is munkálkodjék. Az Úr ma is ugyanilyen látható módon tud megnyilatkozni ott, ahol hittel áthatott emberekre talál, akik közvetítik erejét.” (Ellen G. White: *Proféták és királyok*, 111. o.)

Az „üdvösség sisakja” azért elengedhetetlen, mert ha nem az örök élet reménysége van előttünk, akkor a karddal is csak a levegőbe és „bizonytalanra vagdosnánk” (1Kor 9,26). „Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk.” (1Kor 15,19)

A keresztyén egyetlen „támadó fegyvere”: „a Lélek kardja, amely az Isten beszéde”. Ez sem úgy „támadó” azonban, hogy támadásra használjuk. A keresztyén ember legfőbb érve, minden más érvelést legyőző

fegyvere az Ige, Isten szava. Szóharcokba, vitatkozásba nem bocsátkozhatunk (1Tim 2,23–26), gyakran kell elszenvednünk a gonoszság felnövekedését (1Tim 3,13), Isten gondviselésére bízva akár egyes emberek, akár közösségek ügyét, noha a magunk részéről – és időben! – a megfelelő állásfoglalást meg kell tennünk (vö. Jel 2,14. 20).

4 **Legendőek-e ezek a fegyverek önmagukban? Milyen lelkületnek kell társulnia használatukhoz?**

Eféz 6,18–20

.....

.....

.....

.....

„Az imádságot Pál nem sorolja a lelki fegyverek közé. Az imádság nem fegyver, de a legszorosabb kapcsolatban van a Lélek fegyvereivel. Hogyan? Egyrészt úgy, hogy a lelki fegyvereket imádság által öltözzük fel. Ezért a fegyverek felsorolása után Pál a gyülekezetet imádságra szólítja fel. Az imádság valamennyi fegyver elnyeréséhez szükséges. Azt is mondhatjuk, hogy az imádság a Lélek fegyvereivel harcolónak az ennivalója. Hiába van egy katona teljesen felfegyverezve, ha elfogyott a tápláléka. A hadsereg ennivalójával külön csapatot foglalkozik. Az imádság által kap erőt, aki harcol.” (Dr. Sarkadi Nagy Pál: *A nagy apostol. Pál tanítása minden napra*. Magánkiadás, Bp., 1990, 123. o.)

„Komoly, kitartó, hit általi könyörgés, amely eljuttat az Isten iránti teljes bizalomra, hogy mindig Őrá támaszkodjunk, és elvezet a fenntartás nélküli odaszentelődésre, hogy az Ő munkáját végezzük: kizárólag ez biztosíthatja az ember számára a Szentlélek segítségét a fejedelemségek és hatalmasságok, e világ sötétségének bírói és a világban lakozó gonosz lelkek elleni harchoz.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 364. o.)

Pál az igazi imádságról azt írja, hogy amit Istentől kérünk, ugyanabban a dologban „vigyázzunk” is, azaz legyünk éberek, és mi magunk is

óvakodjunk Sátán területére lépni. Ugyanakkor legyünk készségesek együttműködni a mennyei erőkkal, szüntelenül figyeljünk a Szentlélek késztetéseire, aki még imádságainkban is segítségünkre van.

„Gyülekezeteink egyetlen reménye az lehet, ha teljesen éberek maradnak. Azok vannak biztonságban, akik jól megalapozódtak az Ige igazságaiban, és mindent az »Így szól az Úr« próbája alá vetnek. A Szentlélek azokat fogja vezetni, akik többre értékelik Isten bölcsességét, mint a sátáni eszközök megtévesztő okoskodásait. Imádkozunk többet, de ne emberi módon, hanem a Krisztusban lévő igazság iránti szeretet indíttatása alatt!” (*A Szentlélek eljő reátok*, 125. o.)

Pál önmagáért is kéri az efézusiak imádságát. Manapság sajnos kivészőfélben van a gyülekezet szolidaritása és imaküzdelve prédikátoriért, véneiért, diakónusaiért, és minden szolgálattevőért. Változtassunk ezen az állapoton!

5 Kivel küldte el Pál a levelét, és mit tudunk erről a munkatársáról?

Eféz 6,21–22

.....

.....

.....

Tikhikust „az Úrban szeretett testvérnek és hű diakónusnak” nevezi Pál, a Kol 4,7-ben teszi hozzá a „szolgatárs” (*syndoulos*) elnevezést (Tikhikusról lásd még: Csel 20,4; 2Tim 4,12 és Tit 3,12).

6 Mivel zárul az efézusiakhoz írt levél?

Eféz 6,23–24

.....

.....

.....

A „*békesség*”, a „*szeretet hittel egybe*” után a „*kegyelem*” hangsúlyozásával. Érdemes áttekintenünk a páli levelek következetesen érvényesülő logikáját az elköszönésekben:

Pál befejező áldásai leveleiben

Róm 16,20/b	„A mi <i>Urunk, Jézus Krisztus kegyelme</i> legyen veletek.”
1Kor 16,23	„Az <i>Úr Jézus kegyelme</i> veletek!”
2Kor 13,13	„Az <i>Úr Jézus Krisztus kegyelme</i> , az Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!”
Gal 6,18	„A mi <i>Urunk Jézus Krisztus kegyelme</i> legyen a ti lelketekkel, testvéreim, ámen.”
Eféz 6,24	„A <i>kegyelem</i> legyen mindazokkal, akik el nem múltó szeretettel szeretik a mi Urunkat, Jézus Krisztust. Ámen.”
Fil 4,23	„A mi <i>Urunk Jézus Krisztus kegyelme</i> legyen a ti lelketekkel.”
Kol 4,18	„ <i>Kegyelem</i> veletek!”
1Thess 5,28	„A mi <i>Urunk Jézus Krisztus kegyelme</i> legyen veletek!”
2Thess 3,18	„A mi <i>Urunk Jézus Krisztus kegyelme</i> legyen mindnyájatokkal!”
1Tim 6,21/b	„A <i>kegyelem</i> veletek!”
2Tim 4,22	„Az <i>Úr</i> legyen a lelkeddel! <i>Kegyelem</i> veletek!”
Tit 3,15/b	„A <i>kegyelem</i> legyen mindnyájatokkal!”
Filem 25	„Az <i>Úr Jézus Krisztus kegyelme</i> a ti lelketekkel!”

Pál minden levélben azt az igazságot helyezte előtérbe, amelyet Jézus Krisztustól nyert betegségek: „És hogy a kijelentések nagysága miatt el ne bizakodjam, tövis adatott nékem a testembe, a Sátán angyala, hogy gyötörjön engem, hogy felettébb el ne bizakodjam. Ezért háromszor könyörögtem az Úrnak, hogy távozzék el ez tőlem. És ezt mondta nekem: »Elég néked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el.« Nagy örömet dicsekszem azért az én

erőtlenségeimmel, hogy a Krisztus ereje lakozzék én bennem. Annak-
okáért gyönyörködöm az erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyo-
morúságokban, üldözésekben és szorongatásokban Krisztusért,
mert amikor erőtlenség vagyok, akkor vagyok erős.” (2Kor 12,7–10)

Ennek alapján fogalmazta meg híres önértékelését is, melynek szép
példája az ebben a negyedévben tanulmányozott levele, de szép példa
lehetne magunkra nézve is, ha ugyanígy elmondhatnánk:

„Isten kegyelme által vagyok, ami vagyok, és az Ő hozzám való
kegyelme nem lőn hiábavaló, sőt többet munkálkodtam, mint azok
mindnyájan, de nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme.”
(1Kor 15,10)

*Az e beti adomány
a könyvterjesztő munkát támogatja.*

AZ EFÉZUSI LEVÉL KÜLÖNÖSEN IDŐSZERŰ ÜZENETEI

Mivel ebben a negyedévben tizennégy szombat van, az utolsó tanulmányban összefoglalóan áttekintjük azokat a részeket, amelyek hitéletünk és gyülekezeteink megújulása szempontjából nagyobb figyelmet érdemelnek.

1 Milyen világos tanítást találunk a levélben a hit általi megigazulás tapasztalatáról? Miért szükséges mélyebben megértenünk ezeket az igei részeket?

Eféz 2,8–10; 3,16–19

.....

.....

.....

.....

.....

Több mint száz évvel ezelőtt, 1888-ban Isten olyan üzenetet küldött népéhez, amely által lelki ébredés, megújulás következett volna be – ha elfogadják. A hit általi megigazulás, Krisztus igazságának befogadása volt ennek az üzenetnek a lényege. A. G. Daniells, aki jelen volt ezen a minneapolis-i konferencián, majd az 1900-as évek elején a generálkonferencia elnöke lett, a következőket írta: „Mind az üzenet maga, mind a mód, ahogyan eljutott az egyházhoz, mély és maradandó hatást gya-

korolt a prédikátorok és a nép lelkére, s az idő múlása sem tudta kitörölni emlékezetünkéből ezt a tapasztalatot. A mai napig is sokan érdeklődnek iránta és foglalkoznak vele azok közül, akik abban az időben hallották ezt az üzenetet. Az elmúlt hosszú évek alatt is megtartották szilárd meggyőződésüket, és ápolták boldogító reménységüket, hogy egy napon elsőrendű fontosságot tulajdonítanak majd ennek az üzenetnek soraink között, és el fogja végezni azt a megtisztító és helyreállító munkát az egyházban, amelynek az elvégzésére küldte az Úr, hitbéli meggyőződésük szerint. (...)

Az üzenetet sohasem fogadták el, sem nem hirdették, sem nem adtak neki szabad utat, mint ahogyan ennek történnie kellett volna, hogy továbbítsák azokat a mérhetetlen áldásokat, amelyeket ez az üzenet magában rejtett.” (*Krisztus a mi igazságunk*, 23., 47. o.)

Vajon mi az akadályja annak, hogy elismerjük: egyedül Krisztus tisztíthatja meg szívünket, és csak Átala engedelmeskedhetünk Isten minden parancsolatának? Emberi természetünk büszkesége tiltakozik az igazság ellen, hogy „nem lakik bennünk semmi jó”, és hogy „minden igazságunk olyan, mint a szennyes, megfertőztetett ruha” (Róm 7,18; Ésa 64,5). Gondolkodjunk el Ellen G. White következő meghatározásán: „Mi is a hit általi megigazulás? Isten munkája, amely az emberi dicsőséget porba dönti, és megcselekszi az emberért azt, amit nincs hatalmában önmagáért megtennie.” (*A hit, mely által élek*, 111. o.)

Laodicea népének Krisztus felkínálja az igazi, élő hitet, és a fehér ruhát, amely az Ő tiszta jellemének jelképe, a saját igazságunk rongyai helyett, amelyből kilátszik mezítelenségünk. Felkínálja ugyanakkor saját személyes jelenlétét, amelyhez csupán a mi igénylésünkre, „ajtónyitásunkra” vár. Mennyire értékeljük azokat a kincseket, amelyeket csupán elfogadnunk kellene? Milyen lenne a személyes hitéletünk és gyülekezeteink állapota, ha saját tudásunk és cselekedeteink helyett mindenben Krisztus irányítaná az életünket?

„Ha a gyülekezet magára ölténé Krisztus igazságát és szentségét, ha mellőzne mindenfajta közösséget a világgal, akkor a fénylő és dicső nap hajnala virradna rá.”

„Drága az a gondolat, hogy Krisztus igazságát nekünk tulajdonítják, nem bármiféle érdemünkre való tekintettel, mert Isten ingyen ajándéka ez. Isten és az ember ellensége nem akarja, hogy ezt az igazságot

tisztán hirdessük, mert tudja: hatalmának elvesztését jelenti, ha ezt az emberek tökéletesen elfogadják. Ha tud az elmén uralkodni annyira, hogy kétely, hitetlenség és sötétség keríti hatalmába azokat, akik Isten gyermekének tartják magukat, akkor kísértéseivel legyőzheti őket.

Az az egyszerű hit bátorítson bennünket, amelyet Isten a szavaiban élénk tár. Isten népének olyan hite legyen, amely megragadja az isteni erőt: »Mert kegyelemből tartattatok meg, hit által; és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez.« (Eféz 2,8)

Ha Isten gyermekeinek életét nem hatja át Isten ereje, akkor hamis tanok és vélemények ejtik foglyul gondolataikat. Krisztus és igazsága hiányozni fog tapasztalataikból, és hitük nélkülözi az éltető erőt.

Isten szolgálói mind a munkaterületeken, mind a gyülekezetekben Krisztus teljességét hirdessék, hogy a hallgatók értelmes hitre tegyenek szert. Az embereket tanítsák meg arra, hogy Krisztus a megmentőjük és igazságuk. Sátán kifejezett szándéka visszatartani az embereket attól a hittől, hogy Krisztus az egyetlen reménységük.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, 408. o.; *Az evangélium szolgálói*, A prédikátor a szószéken c. fej.)

2 Miért van a vég idején különleges jelentősége az egységre való felhívásnak?

Eféz 4,3–6; vö. Mal 4,5–6; Csel 2,1

.....

.....

.....

.....

.....

Krisztus azt szeretné, ha népe egységében a világ felismerné azt a szeretetet, amely Tőle származik. Isten Lelkének áldásait és erejét csak akkor nyerhetjük el, ha készek vagyunk minden emberi önérzetet és nagyravágyást félretéve befogadni egymást, és teljes egyetértésben

dolgozni másokért. Gondolkodjunk el azon, vajon elég-e az igazi egység létrejöttéhez, ha nincsenek közöttünk különösebb viták vagy nézeteltérések?

Próbáljuk meg átgondolni, hogy a gyülekezetben, ahová tartozunk, ismerünk-e igazán minden testvért? Hogyan tudnánk közelebb kerülni egymáshoz?

Figyeljük meg az alábbi idézetekben foglalt tanácsokat!

„A világ elégedetten szemléli a keresztények között uralkodó szétválást, és szereti hitetlenségüket, bizalmatlanságukat, ezért Isten változásra szólítja fel népét. Az utolsó napokban egyedüli biztonságunk az egység Krisztussal és egymással. Ne engedjük, hogy Sátán e szavakkal mutasson rá gyülekezeteink tagjaira: »Íme, mennyire gyűlölik egymást ezek, akik Krisztus zászlaja alatt állnak! Addig nem kell félni tőlük, amíg több erőt fordítanak az egymás elleni, mint az én seregeim elleni harcra!«

A Szentlélek kitöltése után a tanítványok elmentek, hogy hirdessék a feltámadt Megváltót, és egyetlen vágyuk a lelkek megmentése volt. Örvendeztek a szentek édes közösségének. Gyengédek, figyelmesek, önmegtagadók voltak, és készségesen meghozták minden áldozatot az igazságért. Mindennapi társas érintkezésükben kinyilvánították azt a szeretetet, amelyet Krisztus megparancsolt nekik. Önzetlen szavaikkal és cselekedeteikkel mások szívében is igyekeztek lángra lobbanítani ezt a szeretetet.”

„Amikor a tanítványok szívében Krisztus lakozik, amikor minden önzés kihalt, amikor a versengés, az elsőbbségre való törekvés megszűnik, amikor egység és megszentelődés utáni vágy uralkodik, amikor egymás iránti szeretetük meglátszik és érződik, akkor a Szentlélek kegyelmi zápora olyan bizonyossággal árad majd rájuk, mint ahogy Isten ígéreteiből egy jóta vagy pontocská sem veszhet el.” (Ellen G. White: *Tanácsok a gyülekezetnek*, 47. o.; *Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, 167. o.)

3 Hogyan kell minden egyes tagnak hozzájárulnia Isten népe megszentelődéséhez és a végső nagy evangéliumhirdetéshez?

Eféz 2,20–21; 4,11–12. 16

.....

.....

.....

.....

.....

Gondolkodjunk el azon, hogy a népegyházak mintájára nem váltunk-e mi is csupán „fogyasztó” gyülekezetté! Mit tehetnénk annak érdekében, hogy ez az állapot megváltozzon?

„Szellemi és lelki képességeinket Isten adta, azonban mindenki nagymértékben önmaga építi fel jellemét. Az épület is naponta emelkedik. Isten Igéje figyelmeztet, hogy ügyeljünk rá, hogyan építünk, hogy házunkat az örök sziklára építsük. Eljön az idő, amikor munkánk majd úgy nyilatkozik meg, amilyen a valóságban. Most van itt az idő mindnyájunk számára, hogy fejlesszük mindazokat a képességeinket, amelyeket Isten adott, hogy hasznos jellemet fejlesszünk e földi életre és az eljövendő örök életre.

Használjuk fel bölcsen azt az időt, amelyet itt e Földön tölthetünk! *Isten azt akarja, hogy gyülekezete élő, odaszentelt, munkálkodó gyülekezet legyen, azonban népünk mint közösség, még nagyon távol van ettől.* Isten erős, bátor, tevékeny, élő keresztényeket hív, akik követik az igazi Példaképet; akik határozott befolyást árasztanak Isten és az igazság mellett. Az Úr szent megbízatásként a legfontosabb és legünnepélyesebb igazságokat bízta reánk, de meg kell mutatnunk életünkre és jellemünkre gyakorolt hatásukat.”

„Az egyház igazi élete attól függ, hogy hűségesen teljesíti-e az Úrtól kapott megbízatását. Ennek a munkának az elhanyagolása bizonyosan lelki gyengeséget és hanyatlást okoz. Ahol nem munkálkodnak erőteljesen másokért, a szeretet megfogyatkozik, és meggyengül a hit.

Krisztus azt akarja, hogy szolgálói legyenek az egyház tanítói, oktatói az evangéliumi munkában. Meg kell tanítaniuk az embereket arra, hogyan keressék és mentsek meg az elveszetteket. Vajon valóban ezt a munkát végzik? Milyen sokan fáradoznak, hogy felszítsák az élet tűzét egy-egy haldokló gyülekezetben! Mint a beteg bányásokat, úgy

ápolgatják a gyülekezetet azok, akiknek éppen az elveszett juhokat kellene megkeresniük. S ez idő alatt milliók és milliók vesznek el Krisztus nélkül.

Isten szeretete az ember iránt minden emberi értelmet felülmúl. Az angyalok csodálkoznak azon, mennyire felszínes a hálája azoknak, akikre ez a szeretet árad, és milyen kevésbé értékelik Isten szeretetét. Az egész menny megdöbbenéssel szemléli az emberek közömbös-ségét.”

„Amikor a gyülekezetek élő, dolgozó gyülekezetté lesznek, őszinte kérésükre megkapják a Szentlelket... Akkor a menny ablakai megnyílnak, s megérkezik a késői eső.” (Ellen G. White: *Tanácsok a gyülekezetnek*, 226. o.; *Jézus élete*, 731. o.; Review and Herald, 1890. február 25.)

4 Mit tehetünk a lelki alvásból való igazi felébredés érdekében személyes életünkben és gyülekezeteinkben?

Efész 5,14–17. 19

.....

.....

.....

Keressünk hasonló igéket, amelyek a lelki halál vagy alvás veszélyéről szólnak!

.....

.....

.....

Állítsuk párhuzamba azokat a kijelentéseket, amelyek megmutatják a kiutat ebből az állapotból!

.....

.....

.....

„Gyülekezeteink tagjai ma nagyrészt holtak törvényszegéseikben és bűneikben. Úgy jönnek-mennek, mint ajtó a sarkán. Éveken át elégedetten hallgatták a legünnepélyesebb, lélekemelő igazságokat, de nem valósították meg azokat gyakorlati életükben, ezért egyre jobban elveszítik fogékonyságukat az igazság iránt. A dorgálás és figyelmeztetés biztató bizonyágtételei nem indítják őket bűnbánatra. A legdrágább üzenetek, amelyeket Isten édes zeneként küld hozzájuk emberi ajkakon keresztül – a hit általi megigazulás és Krisztus igazsága –, nem ébreszti fel bennük a szeretet és hála érzetét. Habár a mennyei Kereskedő kitarja előttük a hit és szeretet legdrágább ékszereit, és felszólítja őket, hogy vegyenek Tőle »tűzben megpróbált aranyat és fehér ruhákat«, hogy öltözetük legyen, és »szemgyógyító írt«, hogy lássanak (Jel 3,18), megkeményítik szívüket Vele szemben, és langymeleg közönyösségüket nem cserélik fel Iránta való forró szeretetre és buzgóságra. Hitvallásuk ellenére megtagadják a kegyesség erejét. Ha tovább is megmaradnak ebben az állapotban, Isten elveti őket, mert alkalmatlanná teszük magukat arra, hogy az Ő mennyei családjának tagjai legyenek.” (Ellen G. White: *Tanácsok a gyülekezetnek*, 76. o.)

5 Milyen jellegű lesz a végső idők küzdelme? Miért kell tudnunk az ellenség hatalmáról és eszközeiről?

Efész 5,16; 6,11–13; vö. 2Thess 2,9–10

„Minden alkalommal, amikor Isten műve új életre kel, a gonoszság fejedelmének munkája is megélénkül. Most összeszedi minden erejét a Krisztus és követői elleni végső küzdelemhez. Nemsokára szemtanúi lehetünk utolsó nagy csalásának. Az Antikrisztus szemünk láttára viszi véghez bámulatos tetteit. A hamisítvány annyira hasonlít majd az igazságra, hogy csakis a Szentírás által lehet különbséget tenni köz-

tük. Minden kijelentést és minden csodát a Biblia bizonyágtételével kell ellenőrizni.”

„Egyre növekvő veszélyek leselkednek ránk. Itt az ideje, hogy magunkra öltsük Isten teljes fegyverzetét, és odaadóan dolgozunk, nehogy Sátán további előnyökre tegyen szert. Isten hatalmas erejű angyalai vároznak arra, hogy segítségül hívjuk őket, nehogy hitünk összetörjön az ádáz csatában. Megújult erőre van szükségünk. Legyünk éberek! A közömbösség és a tunyaság személyes hitünk és a menny elvesztését eredményezheti.” (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, 528. o.; *Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, 186. o.)

6 Hogyan készülhetünk fel „a teljes váltság napjára”?

Eféz 4,30; 5,25/b–27; vö. Jel 14,5; 19,7–8

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Sokan vannak, akik ezt a jellembeli magaslatot elérhetetlennek tartják, ezért nem is küzdenek érte. Valóban, „embereknél ez lehetetlen”, csak Krisztus bennünk munkálkodó ereje által győzhetünk. Nem szabad visszariadnunk ettől, hiszen a legnagyobb kiváltságban részesülhetünk: győzhetünk mi is, ahogyan Krisztus győzött, élhetünk Őhozzá méltó életet, és így megdicsőíthetjük Őt.

„Krisztus olyan teljes áldozatot mutatott be, hogy kegyelme által mindenki elérheti a tökéletesség mértékét. Akik elfogadják kegyelmét és követik példáját, azokról ez áll majd az élet könyvében: Tökéletes Őbenne, folt és szenny nélküli.

Krisztus követőinek tisztának és igaznak kell lenniük beszédükben és cselekedeteikben. Ebben a világban – a gonoszság és romlottság világában – Krisztus jellemtulajdonságait kell megjeleníteniük. Mindannak,

amit mondanak és tesznek, önzéstől mentesnek kell lennie. Krisztus arra vágyik, hogy úgy mutassa be őket az Atyának, mint akik »folt, szepelő, vagy bármi efféle« nélkül valók, mert az Ő kegyelme megtisztította őket és viselik az Ő hasonlatosságát.

Krisztus megtagadta és értünk adta önmagát nagy szeretetében. Nekünk is meg kell tagadnunk és át kell adnunk magunkat Őnéki. Amikor ez az önmegtagadás és átadás teljes, akkor Krisztus bevégezheti művét, amelyet Őnmaga értünk való odaadásával kezdett meg. Akkor teljességre viheti helyreállításunkat.” (Review and Herald, 1907. május 30.)

OKTÓBER

1.	Szombat	Zsid 5,7–9	<i>Naplemente: 18.25</i>
2.	Vasárnap	Márk 14,38	
3.	Hétfő	Róm 12,12	
4.	Kedd	1Ján 5,14–15	
5.	Szerda	1Thess 5,17	
6.	Csütörtök	Máté 6,6	
7.	Péntek	Zsolt 5,2–3	<i>Naplemente: 18.13</i>
8.	Szombat	Máté 10,29–31	<i>Naplemente: 18.11</i>
9.	Vasárnap	Ján 16,26–27; 15,16	
10.	Hétfő	Fil 1,3–5	
11.	Kedd	1Kor 12,26–27	
12.	Szerda	Zsolt 103,2	
13.	Csütörtök	Zsolt 100,2. 4–5	
14.	Péntek	Zsid 11,1	<i>Naplemente: 17.59</i>
15.	Szombat	Jób 11,7–8	<i>Naplemente: 17.57</i>
16.	Vasárnap	Róm 11,33	
17.	Hétfő	Ésa 55,8–9	
18.	Kedd	Zsid 3,12	
19.	Szerda	Ján 16,13–14	
20.	Csütörtök	Máté 18,3	
21.	Péntek	Zsolt 119,18. 27	<i>Naplemente: 17.46</i>
22.	Szombat	Ján 7,17	<i>Naplemente: 17.44</i>
23.	Vasárnap	Zsolt 34,8	
24.	Hétfő	2Pét 1,16	
25.	Kedd	2Pét 3,18	
26.	Szerda	1Kor 13,12	
27.	Csütörtök	Ján 17,18	
28.	Péntek	Máté 5,14–16	<i>Naplemente: 16.34</i>
29.	Szombat	Máté 11,30	<i>Naplemente: 16.32</i>
30.	Vasárnap	Ésa 40,18	
31.	Hétfő	Fil 4,8	

NOVEMBER

1. Kedd	Eféz 5,14	
2. Szerda	2Kor 6,16–18	
3. Csütörtök	Ésa 60,1–3	
4. Péntek	Jel 3,1–2	<i>Naplemente: 16.23</i>
5. Szombat	2Kor 2,10/b–11	<i>Naplemente: 16.21</i>
6. Vasárnap	Ésa 30,22–23	
7. Hétfő	Kol 1,27	
8. Kedd	Ésa 50,6–7	
9. Szerda	Luk 9,23	
10. Csütörtök	Máté 15,7–8	
11. Péntek	Márk 9,50	<i>Naplemente: 16.13</i>
12. Szombat	Róm 9,30–32	<i>Naplemente: 16.12</i>
13. Vasárnap	Róm 10,11–13	
14. Hétfő	Zak 4,6	
15. Kedd	Jer 7,3–7	
16. Szerda	1Kor 2,2	
17. Csütörtök	Zsolt 40,6. 11	
18. Péntek	Zsolt 119,37	<i>Naplemente: 16.05</i>
19. Szombat	Zsolt 116,7–9. 12–13	<i>Naplemente: 16.04</i>
20. Vasárnap	Ésa 49,14–16	
21. Hétfő	Eféz 4,29	
22. Kedd	Ésa 43,10	
23. Szerda	Ésa 50,4	
24. Csütörtök	Ésa 35,3	
25. Péntek	Ján 1,14	<i>Naplemente: 15.59</i>
26. Szombat	Gal 5,22	<i>Naplemente: 15.59</i>
27. Vasárnap	Eféz 4,32	
28. Hétfő	Fil 4,6–7	
29. Kedd	Máté 6,31–34	
30. Szerda	Zsolt 55,23	

DECEMBER

1.	Csütörtök	Luk 10,41–42	
2.	Péntek	Hós 6,6	<i>Naplemente: 15.55</i>
3.	Szombat	Mal 1,10; 3,7	<i>Naplemente: 15.55</i>
4.	Vasárnap	Eféz 2,8–9	
5.	Hétfő	Jel 2,3–4	
6.	Kedd	Jel 3,17–19	
7.	Szerda	1Kor 5,7	
8.	Csütörtök	Eféz 5,8	
9.	Péntek	Zsolt 51,14	<i>Naplemente: 15.53</i>
10.	Szombat	1Kor 1,30	<i>Naplemente: 15.53</i>
11.	Vasárnap	1Ján 3,7	
12.	Hétfő	Eféz 3,19–21	
13.	Kedd	1Kor 6,9/a. 11	
14.	Szerda	Zsolt 51,7–9	
15.	Csütörtök	Jer 33,16. 6	
16.	Péntek	Róm 3,27; 1Kor 1,29. 31	<i>Naplemente: 15.53</i>
17.	Szombat	Róm 5,1–2	<i>Naplemente: 15.54</i>
18.	Vasárnap	Ján 14,6	
19.	Hétfő	Zsid 7,19. 25	
20.	Kedd	2Pét 3,18	
21.	Szerda	Fil 2,13; Jel 3,20	
22.	Csütörtök	Róm 6,19	
23.	Péntek	Máté 13,44–46	<i>Naplemente: 15.56</i>
24.	Szombat	Csel 3,18–19	<i>Naplemente: 15.56</i>
25.	Vasárnap	Csel 5,31	
26.	Hétfő	Márk 13,34	
27.	Kedd	Róm 12,1	
28.	Szerda	Júd 24–25; Ésa 66,2	
29.	Csütörtök	Eféz 4,13. 15	
30.	Péntek	Róm 4,2–3. 5	<i>Naplemente: 16.00</i>
31.	Szombat	Zsolt 90,12	<i>Naplemente: 16.01</i>

A BIK KÖNYVKIADÓ KATALÓGUSA

1121 Budapest, Remete u. 16/A

telefon: 06-1/391-0181; 06-20/379-6020

e-mail: bik@bibliakiado.hu, <http://www.bibliakiado.hu>

BIBLIA, FOGALMI SZÓKÖNYV, ATLASZ

Biblia – zseb	1600 Ft
Biblia – standard	1700 Ft
Biblia – kis családi	2100 Ft
Biblia – nagy családi	2900 Ft
Bibliai atlasz (<i>Magyar Bibliatársulat</i>)	2600 Ft
<i>Méret: 233x254 mm, oldal: 64, kötés: tábla</i>	
Bibliai fogalmi szókönyv	1200 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 376, kötés: tábla</i>	
Konkordancia (<i>Baranyi József</i>)	10 000 Ft
<i>Méret: 210x290 mm, oldal: 1880, kötés: tábla</i>	
„Én vagyok, ne féljete!” (Márk evangéliuma)	150 Ft
<i>Méret: 100x140 mm, oldal: 64, kötés: irkatüzött</i>	

ELLEN G. WHITE MŰVEI

A gyermeknevelés bibliai alapelvei	520 Ft
<i>Méret: 115x200 mm, oldal: 80, kötés: kartonált</i>	
Az apostolok története	1300 Ft
<i>Méret: 138x199 mm, oldal: 414, kötés: kartonált</i>	
Az angyalok velünk vannak	1785 Ft
<i>Méret: 115x180 mm, oldal: 176, kötés: kartonált</i>	
Az evangélium szolgái	990 Ft
<i>Méret: 146x204 mm, oldal: 336, kötés: tábla</i>	
Bizonyágtételek prédikátoroknak	1200 Ft
<i>Méret: 207x290 mm, oldal: 204, kötés: kartonált</i>	
Bizonyágtételek V. kötet	1700 Ft
<i>Méret: 148x208 mm, oldal: 536, kötés: tábla</i>	
Bizonyágtételek VII. kötet	800 Ft
<i>Méret: 143x203 mm, oldal: 228, kötés: kartonált</i>	
Ellen G. White gondolatai a hitről (<i>angol–magyar</i>)	1960 Ft
<i>Méret: 153x233 mm, oldal: 336, kötés: kartonált</i>	
Étrendi és táplálkozási tanácsok	1370 Ft
<i>Méret: 148x209 mm, oldal: 392, kötés: tábla</i>	
Hit, remény, cselekvő szeretet	600 Ft
<i>Méret: 114x180 mm, oldal: 112, kötés: kartonált</i>	

Gondolatok a Hegyi beszédről	600 Ft
<i>Méret: 130x195 mm, oldal: 142, kötés: kartonált</i>	
Gyermeknevelés	1400 Ft
<i>Méret: 143x201 mm, oldal: 408, kötés: kartonált</i>	
Igehirdetések és beszédek II.	600 Ft
<i>Méret: 142x200 mm, oldal: 256, kötés: kartonált</i>	
Jézus élete	1950 Ft
<i>Méret: 148x211 mm, oldal: 808, kötés: tábla</i>	
Kiben bízhatunk? (Válogatás)	800 Ft
<i>Méret: 128x200 mm, oldal: 242, kötés: kartonált</i>	
„Készítsétek az Úrnak útját!”	140 Ft
<i>Méret: 145x204 mm, oldal: 36, kötés: irkatűzött</i>	
Korszakok nyomában	1100 Ft
<i>Méret: 117x181 mm, oldal: 616, kötés: kartonált</i>	
Krisztushoz vezető lépések	550 Ft
<i>Méret: 129x198 mm, oldal: 112, kötés: kartonált</i>	
Ne állj be a sorba!	590 Ft
<i>Méret: 131x202 mm, oldal: 104, kötés: kartonált</i>	
Passió	410 Ft
<i>Méret: 133x195 mm, oldal: 144, kötés: kartonált</i>	
Próféták és királyok	1130 Ft
<i>Méret: 150x212 mm, oldal: 496, kötés: tábla</i>	
Szemelvények Ellen G. White írásaiból I.	1470 Ft
<i>Méret: 146x202 mm, oldal: 424, kötés: tábla</i>	
Szemelvények Ellen G. White írásaiból II.	1470 Ft
<i>Méret: 146x202 mm, oldal: 496, kötés: tábla</i>	
Tanácsok a gyülekezeteknek	1050 Ft
<i>Méret: 145x202 mm, oldal: 424, kötés: tábla</i>	
Üzenet az ifjúságnak	1100 Ft
<i>Méret: 142x202 mm, oldal: 264, kötés: kartonált</i>	

BIBLIAI IRODALOM, ÍRÁSMAGYARÁZAT

A Filemonhoz írt levél (Várkonyi András)	430 Ft
<i>Méret: 140x201 mm, oldal: 40, kötés: irkatűzött</i>	
A kereszt és árnyéka (Stephen N. Haskell)	1400 Ft
<i>Méret: 142x202 mm, oldal: 280, kötés: kartonált</i>	
A kis szarv Dániel könyve 8. fejezetében (Reuben L. Hilde)	460 Ft
<i>Méret: 142x202 mm, oldal: 64, kötés: kartonált</i>	
A lelkiismeret (Reisinger János)	1400 Ft
<i>Méret: 135x220 mm, oldal: 272, kötés: füles, kartonált</i>	

A legnagyobb kérések (<i>Reisinger János</i>)	500 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 120, kötés: kartonált</i>	
A szeretet művészete a Biblia tükrében (<i>Soós Attila</i>)	790 Ft
<i>Méret: 129x200 mm, oldal: 214, kötés: kartonált</i>	
A világ útvesztője és a szív paradicsoma (<i>J. A. Comenius</i>)	400 Ft
<i>Méret: 101x176 mm, oldal: 228, kötés: tábla</i>	
Az ószövetségi szentély és az evangélium (<i>M. L. Andreassen</i>)	2100 Ft
<i>Méret: 138x199 mm, oldal: 336, kötés: tábla</i>	
Bibliai próféciaik korunkról (<i>Reisinger János</i>)	600 Ft
<i>Méret: 147x208 mm, oldal: 152, kötés: kartonált</i>	
Ezen a kősziklán (<i>Reisinger János</i>)	300 Ft
<i>Méret: 139x197 mm, oldal: 28, kötés: irkatüzött</i>	
Habakuk könyve (<i>Vankó Zsuzsa</i>)	150 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 30, kötés: irkatüzött</i>	
„Hallass örömet velem!” (<i>Kökényes Zsuzsa</i>)	300 Ft
<i>Méret: 139x190 mm, oldal: 56, kötés: irkatüzött</i>	
Hogyan küzdött Jézus? (<i>Reisinger János</i>)	420 Ft
<i>Méret: 141x204 mm, oldal: 72, kötés: kartonált</i>	
Isten küldött egy embert (<i>C. B. Haynes</i>)	580 Ft
<i>Méret: 150x219 mm, oldal: 152, kötés: kartonált</i>	
Jézus boldogmondásai (<i>Reisinger János</i>)	340 Ft
<i>Méret: 138x200 mm, oldal: 38, kötés: irkatüzött</i>	
Kommentár Pál apostol thesszalonikabeliekhez írt leveleihez (<i>Kálvin János</i>)	1350 Ft
<i>Méret: 142x220 mm, oldal: 128, kötés: tábla</i>	
Miről szól a Jelenések könyve? (<i>Reisinger János</i>)	1100 Ft
<i>Méret: 142x202 mm, oldal: 192, kötés: kartonált</i>	
Ószövetségi magyarázatok (<i>Ravasz László</i>)	1900 Ft
<i>Méret: 168x240 mm, oldal: 360, kötés: tábla</i>	
Te is járhatsz a vízen! (<i>Thomas Davis</i>)	180 Ft
<i>Méret: 114x193 mm, oldal: 80, kötés: kartonált</i>	
Titkok megfejtése (<i>Jaques Doukhan</i>)	1480 Ft
<i>Méret: 145x204 mm, oldal: 264, kötés: kartonált</i>	

TANULMÁNYOK

A kálvinista kereszt (<i>Móricz Zsigmond</i>)	350 Ft
<i>Méret: 143x204 mm, oldal: 112, kötés: kartonált</i>	
A pápaság mint ökumenikus probléma (<i>Vankó Zsuzsa</i>)	150 Ft
<i>Méret: 139x199 mm, oldal: 40, kötés: irkatüzött</i>	
A polgári kormányzat és a vallás (<i>Alonso T. Jones</i>)	150 Ft
<i>Méret: 116x188 mm, oldal: 64, kötés: kartonált</i>	

A vasárnapkérdés (szerkesztette: Reisinger János)	200 Ft
<i>Méret: 145x205 mm, oldal: 16, kötés: irkatúzott</i>	
Arany János és az evangélium (Podmaniczky Pálné)	300 Ft
<i>Méret: 144x204 mm, oldal: 40, kötés: irkatúzott</i>	
Erkölc és iskola (Babits Mihály)	280 Ft
<i>Méret: 144x204 mm, oldal: 32, kötés: irkatúzott</i>	
Ezredforduló vagy korszakforduló? (Vankó Zsuzsa)	500 Ft
<i>Méret: 130x200 mm, oldal: 84, kötés: kartonált</i>	
Hit vagy hagyomány? (Reisinger János)	250 Ft
<i>Méret: 144x205 mm, oldal: 16, kötés: irkatúzott</i>	
Isten, ki vagy? (Vankó Zsuzsa)	440 Ft
<i>Méret: 130x200 mm, oldal: 48, kötés: irkatúzott</i>	
Kis eszmetörténet (Reisinger János)	400 Ft
<i>Méret: 142x207 mm, oldal: 64, kötés: irkatúzott</i>	
Kis káté (Vankó Zsuzsa)	700 Ft
<i>Méret: 143x200 mm, oldal: 384, kötés: kartonált</i>	
Krisztus bankója (Gárdonyi Géza)	620 Ft
<i>Méret: 120x185 mm, oldal: 136, kötés: kartonált</i>	
Legyőzhető-e a depresszió? (Matus István–Reisinger János)	200 Ft
<i>Méret: 143x203 mm, oldal: 16, kötés: irkatúzott</i>	
Levél a vallási türelemről (John Locke)	240 Ft
<i>Méret: 130x200 mm, oldal: 88, kötés: irkatúzott</i>	
Megelőzhető-e az AIDS? (Stuart Angus)	220 Ft
<i>Méret: 143x202 mm, oldal: 40, kötés: irkatúzott</i>	
Mi az ökumenizmus? (Vankó Zsuzsa)	150 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 24, kötés: irkatúzott</i>	

A BIBLIA... SZOROZAT

<i>Reisinger János:</i>	
A Biblia a bűnrendezésről	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 16, kötés: irkatúzott</i>	
A Biblia a gyógyításról	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 16, kötés: irkatúzott</i>	
A Biblia a halálról	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 20, kötés: irkatúzott</i>	
A Biblia az álmokról	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 16, kötés: irkatúzott</i>	
A Biblia az angyalokról	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 20, kötés: irkatúzott</i>	
A Biblia az istenismeretről	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 16, kötés: irkatúzott</i>	

A Biblia az ökológiai válságról	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 16, kötés: irkatüzött</i>	
A Biblia Sátánról	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 24, kötés: irkatüzött</i>	
A Biblia a házasságról	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 20, kötés: irkatüzött</i>	
A Biblia az imádságról (Reisinger János)	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 16, kötés: irkatüzött</i>	
A Biblia a küzdő imádságról (Vankó Zsuzsa)	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 24, kötés: irkatüzött</i>	
A Biblia az istentiszteletről	140 Ft
<i>Méret: 102x142 mm, oldal: 20, kötés: irkatüzött</i>	

TUDOMÁNY, RÉGÉSZET, TÖRTÉNELEM

A bibliai régészet XX. század eleji felfedezései (Siegfried Horn)	480 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 56, kötés: irkatüzött</i>	
A régészet regénye (C. R. Ceram)	2700 Ft
<i>Méret: 168x238 mm, oldal: 336, kötés: kartonált</i>	
A teremtés bibliai tanúságtétele (Werner Gitt)	600 Ft
<i>Méret: 134x204 mm, oldal: 184, kötés: kartonált</i>	
A tudomány felfedezi Istent (ÉRTEM Munkacsoport)	1450 Ft
<i>Méret: 137x194 mm, oldal: 232, kötés: kartonált</i>	
A világ helyzete 2005	2200 Ft
<i>Méret: 164x238 mm, oldal: 266, kötés: kartonált</i>	
Constantinus császár adománylevele (szerk.: Piti Ferenc)	250 Ft
<i>Méret: 144x205 mm, oldal: 32, kötés: irkatüzött</i>	
Csodálatos Kumrán (Alexander Schick)	2750 Ft
<i>Méret: 192x265 mm, oldal: 160, kötés: tábla</i>	
Európa, Amerika, az iszlám és a kommunizmus (Csabai Tamás)	990 Ft
<i>Méret: 160x240 mm, oldal: 128, kötés: kartonált</i>	
Gyökereink (Ariel A. Roth)	1520 Ft
<i>Méret: 156x225 mm, oldal: 424, kötés: kartonált</i>	
Kezdetben (Egerváriné Árvai Márta)	330 Ft
<i>Méret: 130x198 mm, oldal: 48, kötés: irkatüzött</i>	
Mesterségek és foglalkozások a Bibliában (Takács Béla)	480 Ft
<i>Méret: 140x198 mm, oldal: 165, kötés: kartonált</i>	

EGYHÁZTÖRTÉNET, ÉLETRAJZ

A szombat története (John N. Andrews)	2500 Ft
<i>Méret: 165x248 mm, oldal: 368, kötés: tábla</i>	

Az egyház babiloni fogságáról (<i>Luther Márton</i>)	1480 Ft
<i>Méret: 160x227 mm, oldal: 128, kötés: tábla</i>	
A H. N. Adventista Egyház története... (<i>Rajki Zoltán</i>)	1470 Ft
<i>Méret: 153x230 mm, oldal: 208, kötés: kartonált</i>	
A római pápaságról (<i>Luther Márton</i>)	1480 Ft
<i>Méret: 157x224 mm, oldal: 168, kötés: tábla</i>	
A római antikrisztusról (<i>Andreas Helwig</i>)	1400 Ft
<i>Méret: 154x232 mm, oldal: 80, kötés: tábla</i>	
Egy amerikai lelkész magyarországi missziója (<i>Rajki Zoltán</i>)	1950 Ft
<i>Méret: 147x210 mm, oldal: 184, kötés: kartonált</i>	
Ellen G. White Európában (<i>R. W. Olson–J. Zurcher</i>)	250 Ft
<i>Méret: 143x210 mm, oldal: 44, kötés: irkatüzött</i>	
Ellen Gould White élete és szolgálata (<i>George R. Knight</i>)	530 Ft
<i>Méret: 148x202 mm, oldal: 132, kötés: kartonált</i>	
Ellen White mindennapjai (<i>George R. Knight</i>)	530 Ft
<i>Méret: 148x202 mm, oldal: 148, kötés: kartonált</i>	
Ellen White kora (<i>George R. Knight</i>)	570 Ft
<i>Méret: 148x202 mm, oldal: 140, kötés: kartonált</i>	
Emlékezetes idők (<i>Vankó Zsuzsa</i>)	540 Ft
<i>Méret: 130x200 mm, oldal: 144, kötés: kartonált</i>	
Hadd szóljanak a napok! (<i>Szerk.: Orosz Csaba</i>)	600 Ft
<i>Méret: 141x201 mm, oldal: 256, kötés: kartonált</i>	
L. R. Conradi (<i>dr. Daniel Heinz</i>)	890 Ft
<i>Méret: 145x202 mm, oldal: 128, kötés: kartonált</i>	

MŰVÉSZETTÖRTÉNET

Az én hangszerem az orgona (<i>Lehotka Gábor</i>)	1000 Ft
<i>Méret: 200x224 mm, oldal: 160, kötés: tábla</i>	
Művészettörténet képekben (<i>Szabó Attila</i>)	2700 Ft
<i>Méret: 162x234 mm, oldal: 222, kötés: tábla</i>	
Művészettörténet vázlatokban (<i>Szabó Attila</i>)	2000 Ft
<i>Méret: 155x229 mm, oldal: 228, kötés: kartonált</i>	

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD

A depresszió lefegyverzése (<i>George E. Vandeman</i>)	190 Ft
<i>Méret: 142x202 mm, oldal: 44, kötés: kartonált</i>	
A néma járvány: csontritkulás (<i>Tóth Gábor</i>)	470 Ft
<i>Méret: 130x200 mm, oldal: 72, kötés: irkatüzött</i>	
Allergia- és Candida-kalauz (<i>Tóth Gábor</i>)	1500 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 288, kötés: kartonált</i>	

Az E-számokról őszintén (<i>Tóth Gábor</i>)	1200 Ft
<i>Méret: 142x200 mm, oldal: 224, kötés: kartonált</i>	
Döntő bizonyíték (<i>dr. Neil Nedley</i>)	4500 Ft
<i>Méret: 205x259 mm, oldal: 544, kötés: tábla</i>	
Életmód-változtatás hétről hétre (<i>Aileen Ludington–Hans Diehl</i>)	860 Ft
<i>Méret: 130x200 mm, oldal: 192, kötés: kartonált</i>	
Génháború (<i>Tóth Gábor</i>)	990 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 160, kötés: kartonált</i>	
Gyógyulás és gyógyítás (<i>Tóth Gábor</i>)	590 Ft
<i>Méret: 142x202 mm, oldal: 112, kötés: kartonált</i>	
Házi gyógymódok (<i>dr. Calvin Thrash–dr. Agatha Thrash</i>)	1040 Ft
<i>Méret: 205x285 mm, oldal: 168, kötés: kartonált</i>	
Kezdjük újra (<i>dr. Nadasan Valentin</i>)	400 Ft
<i>Méret: 42x202 mm, oldal: 64, kötés: kartonált</i>	
Mérlegen a vegetarianizmus (<i>Reisinger Orsolya</i>)	800 Ft
<i>Méret: 142x202 mm, oldal: 136, kötés: kartonált</i>	
Ne veszítsd el a csontjaidat! (<i>Tóth Gábor</i>)	1100 Ft
<i>Méret: 142x202 mm, oldal: 200, kötés: kartonált</i>	
NO DROG! (<i>Benkő Noémi</i>)	700 Ft
<i>Méret: 141x201 mm, oldal: 128, kötés: kartonált</i>	
Új életforma (<i>J. D. Pamplona Roger</i>)	1840 Ft
<i>Méret: 167x242 mm, oldal: 192, kötés: tábla</i>	

SZAKÁCSKÖNYV

A Biblia a helyes táplálkozásról (<i>Balázs Katalin–Kiss Balázs</i>)	1300 Ft
<i>Méret: 208x146 mm, oldal: 160, kötés: spirál</i>	
Főzzünk egészségesen, finomat! (<i>Monostori Mária</i>)	1600 Ft
<i>Méret: 142x205 mm, oldal: 132, kötés: spirál</i>	
Reformkonyha	480 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 88, kötés: irkatüzött</i>	

CSALÁDI ÉLET

Boldog házasság – hogyan? (<i>Harold Shryock</i>)	500 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 160, kötés: kartonált</i>	
Hazafelé (<i>Soósné Szász Ágnes</i>)	690 Ft
<i>Méret: 132x202 mm, oldal: 124, kötés: kartonált</i>	
Létkérdések és emberi kapcsolatok (<i>Szabó Attila</i>)	1500 Ft
<i>Méret: 157x231 mm, oldal: 248, kötés: kartonált</i>	

Szerelemről minden házaspárnak (<i>dr. Ed Wheat–G. O. Perkins</i>)	1500 Ft
<i>Méret: 142x197 mm, oldal: 320, kötés: kartonált</i>	
Van-e keresztyén pedagógia? (<i>Pálhegyi Ferenc</i>)	240 Ft
<i>Méret: 148x209 mm, oldal: 24, kötés: irkatüzött</i>	

BIBLIAI GONDOLATOK MINDEN NAPRA

„Felettébb tiszta a Te beszéded”	1100 Ft
<i>Méret: 118x169 mm, kötés: kartonált</i>	
„Istenünk beszéde mindörökre megmarad”	1400 Ft
<i>Méret: 147x210 mm, oldal: 376, kötés: tábla</i>	
„Ne félj!” I–II.	550-550 Ft
<i>Méret: 120x167 mm, kötés: kartonált</i>	

HITÉLETI KÖNYVEK

A keresztyén növekedésről (<i>Reisinger János</i>)	100 Ft
<i>Méret: 133x193 mm, oldal: 24, kötés: irkatüzött</i>	
Akik szelet vetnek, vihart aratnak (<i>Joe Crews</i>)	100 Ft
<i>Méret: 120x190 mm, oldal: 72, kötés: irkatüzött</i>	
Az 1888-as üzenet (<i>Robert Wieland</i>)	200 Ft
<i>Méret: 138x195 mm, oldal: 184, kötés: kartonált</i>	
Döntés a Jordánnál (<i>Lewis R. Walton</i>)	490 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 80, kötés: kartonált</i>	
Korai és késői eső (<i>J. Wilcox</i>)	450 Ft
<i>Méret: 130x200 mm, oldal: 120, kötés: kartonált</i>	
Ómega (<i>Lewis R. Walton</i>)	450 Ft
<i>Méret: 142x202 mm, oldal: 80, kötés: irkatüzött</i>	

VERSESKÖTET, KÖLTÉSZET

Keresztem irgalom (<i>Páskulyné Kovács Erzsébet</i>)	460 Ft
<i>Méret: 116x200 mm, oldal: 272, kötés: tábla</i>	
Páskulyné Kovács Erzsébet versei I–II.	4400 Ft
<i>Méret: 115x180 mm, oldal: 872, kötés: kartonált</i>	
Páskulyné Kovács Erzsébet versei I–II.	5800 Ft
<i>Méret: 118x186 mm, oldal: 872, kötés: tábla</i>	
Csendes csodák (<i>Reményik Sándor istenes versei</i>)	1890 Ft
<i>Méret: 115x180 mm, oldal: 176, kötés: kartonált</i>	
Futás (<i>Füle Lajos</i>)	690 Ft
<i>Méret: 129x188 mm, oldal: 104, kötés: tábla</i>	
Kisvers nagymesterek (<i>Reisinger János</i>)	1400 Ft
<i>Méret: 223x210 mm, oldal: 112, kötés: tábla</i>	

EGYÉB KIADVÁNYOK

1500 bölcs gondolat (C. H. Spurgeon)	800 Ft
<i>Méret: 120x162 mm, oldal: 240, kötés: kartonált</i>	
A babonaság varázsa (Kurt Hasel)	710 Ft
<i>Méret: 143x199 mm, oldal: 160, kötés: kartonált</i>	
A korai keresztények összevetése a mai keresztényekkel (Blaise Pascal)	1260 Ft
<i>Méret: 95x162, oldal: 160, kötés: tábla, védőborítóval</i>	
A leggazdagabb barlanglakó (Doug Batchelor)	580 Ft
<i>Méret: 146x204 mm, oldal: 136, kötés: kartonált</i>	
A szeretet művészete (Erich Fromm)	900 Ft
<i>Méret: 112x178 mm, oldal: 184, kötés: kartonált</i>	
A tanítványok (Dr. Sarkadi Nagy Pál)	190 Ft
<i>Méret: 112x197 mm, oldal: 40, kötés: irkatüzött</i>	
Az ima ereje (Roger R. Morneau)	490 Ft
<i>Méret: 111x178 mm, oldal: 128, kötés: kartonált</i>	
Az Ő nyomdokain (C. M. Sheldon)	1200 Ft
<i>Méret: 142x199 mm, oldal: 216, kötés: kartonált</i>	
Az új világrénd (Russell Burill)	570 Ft
<i>Méret: 130x205mm, oldal: 128, kötés: kartonált</i>	
Imádság a gyakorlatban (Frederick Pelsler)	510 Ft
<i>Méret: 134x198 mm, oldal: 152, kötés: kartonált</i>	
Játék a tűzzel (Roger R. Morneau)	560 Ft
<i>Méret: 133x206 mm, oldal: 120, kötés: kartonált</i>	
Lesz-e holnapunk? (Dr. Hans Heinz)	190 Ft
<i>Méret: 109x196 mm, oldal: 88, kötés: kartonált</i>	
Lesz-e keresztény egység? (Erdélyi L.–Ősz-Farkas E.–Gyetvai G.)	190 Ft
<i>Méret: 148x202 mm, oldal: 40, kötés: irkatüzött</i>	
Mózes írta-e a Tórát? (Dr. Tokics Imre)	140 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 24, kötés: irkatüzött</i>	
Nem akarom, hogy a kövek kiáltsanak (Peter Wössner)	690 Ft
<i>Méret: 125x183 mm, oldal: 184, kötés: kartonált</i>	
Oszd meg és uralkodj! (Köbel Szilvia)	2980 Ft
<i>Méret: 168x238 mm, oldal: 216, kötés: kartonált</i>	
Szabadon halok meg (Noble Alexander–Kay D. Rizzo)	1190 Ft
<i>Méret: 149x207 mm, oldal: 244, kötés: kartonált</i>	

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI IRODALOM

16 részes tanulmány sorozat	200–200 Ft
<i>Méret: 167x241 mm, oldal: 80–104, kötés: irkatüzött</i>	

A róka nyomában (<i>Marion Gitt</i>)	500 Ft
<i>Méret: 124x183 mm, oldal: 72, kötés: kartonált</i>	
A szivárvány színei	550 Ft
<i>Méret: 162x240 mm, oldal: 80, kötés: irkatüzött</i>	
Az egészségem titkai (kifestő)	300 Ft
<i>Méret: 153x217 mm, oldal: 32, kötés: irkatüzött</i>	
Az özönvíz (kifestő)	300 Ft
<i>Méret: 167x234 mm, oldal: 16, kötés: irkatüzött</i>	
Bibliai jellemtulajdonságok	300 Ft
<i>Méret: 227x167 mm, oldal: 40, kötés: irkatüzött</i>	
Bibliai kifestő	300 Ft
<i>Méret: 167x230 mm, oldal: 16, kötés: irkatüzött</i>	
Bibliai történetek	350 Ft
<i>Méret: 239x165 mm, oldal: 48, kötés: irkatüzött</i>	
Életed forrása (mindennapi gondolatok)	1650 Ft
<i>Méret: 143x201 mm, oldal: 408, kötés: kartonált</i>	
Énekgyűjtemény gyermekeknek	685 Ft
<i>Méret: 201x141 mm, oldal: 88, kötés: irkatüzött</i>	
Fehérke (<i>Farkas Jánosné</i>)	600 Ft
<i>Méret: 162x237 mm, oldal: 56, kötés: kartonált</i>	
Ha az állatok beszélni tudnának (<i>W. Gitt–K. H. Vanheiden</i>)	500 Ft
<i>Méret: 109x167 mm, oldal: 128, kötés: kartonált</i>	
Kincsek a tengernél (<i>Sally Streib</i>)	620 Ft
<i>Méret: 146x204 mm, oldal: 184, kötés: kartonált</i>	
Lépések a boldogság felé	150 Ft
<i>Méret: 227x166 mm, oldal: 40, kötés: irkatüzött</i>	
Misi azt kérdezi, miért...? (<i>Sally Pierson Dilloh</i>)	620 Ft
<i>Méret: 130x201 mm, oldal: 176, kötés: kartonált</i>	
Példázatban mondtam	150 Ft
<i>Méret: 232x168 mm, oldal: 48, kötés: irkatüzött</i>	

CD-ROM KÖNYV

A szeretet bibliai tanításai CD	1800 Ft
BIK-könyvtár 1.0	1800 Ft
Döntő bizonyíték CD	1800 Ft
Élet és egészség CD	1800 Ft

ZENEI CD

Hitünk énekei CD	2200 Ft
<i>2 db CD (mp3-as formátum), műanyag tokban</i>	

KOTTA

Hitünk énekei	1100 Ft
<i>Méret: 122x186 mm, 393 ének, kötés: tábla</i>	
Hitünk énekei (spirálos)	1100 Ft
<i>Méret: 122x186 mm, 393 ének, kötés: spirál</i>	
Harminc kánon	200 Ft
<i>Méret: 208x297 mm, oldal: 38, kötés: irkatüzött</i>	

FOLYÓIRAT

Az Idők Jelei (negyedéves gyülekezeti lap)	280 Ft
Útjelző (negyedéves ifjúsági lap)	250 Ft
Jó Hír (bibliai folyóirat, 1990–2003)	50–100 Ft

TRAKTÁT, SZÓRÓLAP

A Bibliáról röviden (<i>Cserbik János</i>)	70 Ft
<i>Méret: 149x210 mm, oldal: 12, kötés: irkatüzött</i>	
Az imádság kiváltsága	15 Ft
<i>Méret: 100x210 mm, oldal: 6</i>	
Én vagyok I. (<i>Barati Lilla</i>)	45 Ft
<i>Méret: 140x200 mm, oldal: 12, kötés: irkatüzött</i>	
Gyászol a Föld (<i>Soós Attila</i>)	30 Ft
<i>Méret: 200x290 mm, oldal: 8</i>	
Jobb lett a világ?	25 Ft
<i>Méret: 200x290 mm, oldal: 4</i>	
Nyitott szemmel '99	10 Ft
<i>Méret: 210x297 mm, oldal: 8</i>	
Üzenetek (bátorító Biblia-versek)	100 Ft
<i>Méret: 142x202 mm, oldal: 48, kötés: irkatüzött</i>	

KÉPESLAP, KÖNYVJELZŐ, BIBLIA-TOK

Képeslap	30 Ft
Könyvjelző	20 Ft
Mágneses könyvjelző	40 Ft
Biblia-tok – nagy családi, kemény	2900 Ft
Biblia-tok – nagy családi, puha	1400 Ft
Biblia-tok – zseb, kemény	2300 Ft
Biblia-tok – zseb, puha	1000 Ft

Dr. Richard A. Hansen:
GYÓGYULJUNK OTTHON

A történelemben nem volt még olyan időszak, amikor nagyobb szükség lett volna igazi, megelőző orvoslásra, illetve életmód-változtatásra, hogy átformálják társadalmunkat. Minden évben új, titokzatos betegségek jelennek meg. A megelőzhető gyilkos kórokkal, a szívrohammal és rákkal fel kell venni a harcot, csökkenteni kell az áldozatok számát. A *Gyógyuljunk otthon* c. könyvet azért jelentetjük meg, hogy segítséggül szolgáljon férjeknek, feleségeknek, apáknak, anyáknak, gyermekeknek, orvosoknak, diákoknak, és mindenkinek, hogy felismerjék az általános tüneteket, megtanulják alkalmazni az egyszerű házi gyógymódokat, s jobban együttműködjenek a természettel és orvosokkal a közönséges betegségek kezelésénél.

A *Gyógyuljunk otthon* nem azért készült, hogy bírálja a hagyományos orvoslást, hanem hogy a laikusokat megismertesse a gyógyítás művészetével és tudományával. Ezzel nemcsak a szükségtelen egészségügyi kiadásokat és a betegségek miatt elvesztegetett időt takarítjuk meg, hanem életet is megmenthetünk. A könyvben felvázolt megelőzési elvek körültekintő alkalmazása kétségtelenül jobb egészséget eredményez, ugyanakkor a betegségek átgondoltabb megközelítését nyújtja.

A *Gyógyuljunk otthon* nemcsak laikusok számára készült, hanem olyan szakorvosok és ápolónők számára is, akik az egyszerű, mindennapos betegségek ésszerű és természetes megközelítésére törekszenek. Az orvosi irodalom részletes és rendszeres tanulmányozása mellett az egyszerű gyógymódokhoz írt bevezetés olyan ismeretanyagot tartalmaz, melyet minden gyakorló orvosnak ismernie kellene. Reményeink szerint a *Gyógyuljunk otthon* az egyik legértékesebb kézikönyvvé válik minden családi könyvtárban. Kedves Olvasó! Saját egészségünket és boldogságunkat szolgálja, ha időt szánunk arra, hogy az egészségügyi ismereteket mindenki számára érthető nyelvre lefordítsuk.

Dr. Richard A. Hansen

Év végi könyvvásár!

**A BIK KÖNYVKIADÓ
2005. OKTÓBER 1.
ÉS DECEMBER 23.
KÖZÖTT KÖNYVVÁSÁRT
HIRDET!**

**35% engedmény
a BIK Könyvkiadó
minden saját
kiadványából**

**25% engedmény
a PILIS-VET Bt.,
az Aeternitas Irodalmi Műhely,
a Heted7Világ Kiadó
könyveiből**

**20% engedmény
az Élet és Egészség Kiadó,
a Kálvin Kiadó könyveiből**

**10% engedmény
minden egyéb kiadványból**

